Datganiadau Ariannol i'r Flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2019

CYNNWYS

Tudalen

YMDDIRIEDOLWYR Y BRIFYSGOL 1

YMGYNGHORWYR PROFFESIYNOL 2

ADOLYGIAD STRATEGOL 3-14

LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL A RHEOLAETH FEWNOL 15-16

DATGANIAD O'R BUDD CYHOEDDUS 17-18

CYFRIFOLDEBAU CYNGOR GRŴP Y BRIFYSGOL 19

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR PRIFYSGOL ABERYSTWYTH 20-22

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFEG 23-28

DATGANIAD CYFUN A DATGANIAD Y BRIFYSGOL O INCWM CYNHWYSFAWR 29

MANTOLEN GYFUN A MANTOLEN Y BRIFYSGOL 30

DATGANIAD CYFUN A DATGANIAD Y BRIFYSGOL O NEWIDIADAU YN YR ARIAN WRTH GEFN 31

DATGANIAD CYFUN O'R LLIF ARIAN PAROD 32

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL 33-57

YMDDIRIEDOLWYR Y BRIFYSGOL

Dyma Ymddiriedolwyr y Brifysgol i'r flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2019, a hyd at gyfarfod y Cyngor lle y cymeradwywyd y datganiadau ariannol hyn yn ffurfiol:

Aelodau Annibynnol

Ex-officio

Dr Emyr Roberts Cadeirydd y Cyngor (5/5)
Miss Gwerfyl Pierce Jones, Dirprwy Gadeirydd y Cyngor (5/5)

Penodwyd

Mr George Ashworth (4/5)
Mrs Samantha Blackie [o 01 Awst 2018] (5/5)
Ms Anne Davies (5/5)
Prof Sir Ian Diamond [o 01 Awst 2018 tan 03 Chwefror 2019] (0/2)
Mr Keith Evans [tan 31 Rhagfyr 2018] (2/2)
Ms Meri Huws [o 01 Mai 2019] (0/1)
Mr Richard John (5/5)
Y Gwir Anrhydeddus Elfyn Llwyd (5/5)
Mr Ian MacEachern OBE (5/5)
Ms Fiona Sharp [o 01 Mai 2019] (1/1)
Prof Sir Robin Williams [o 01 Awst 2018] (5/5)

Aelodau Staff / Myfyrwyr

Ex-officio

Yr Athro Treasure, Is-Ganghellor (4/5)
Yr Athro Tim Woods, Dirprwy Is-Ganghellor [o 01 Awst 2018] (4/5)

Aelodau o’r Senedd

Dr Hazel Davey (5/5)
Yr Athro Reyer Zwiggelaar (5/5)

Aelod o'r Staff Anacademaidd

Ms Kath Williams (4/5)

Aelodau yn Cynrychioli'r Myfyrwyr

Mr Tomos Ifan, Llywydd UMCA [o 01 Gorffennaf 2019]
Ms Anna Wyn Jones, Llywydd UMCA [o 01 Gorffennaf 2018 tan 30 Mehefin 2019] (5/5)
Mr Dhanjeet Ramnatsing, Llywydd Undeb Myfyrwyr Prifysgol Aberystwyth [o 01 Gorffennaf 2019]
Mr Bruce Wight, Llywydd Undeb Myfyrwyr Prifysgol Aberystwyth [tan 30 Mehefin 2019] (4/5)

Rhoddir gwybodaeth am bresenoldeb aelodau'r Cyngor a fu'n gwasanaethu yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2019, wedi'i rhoi ar ffurf y nifer o gyfarfodydd y Cyngor yr aethpwyd iddynt allan o'r cyfanswm o gyfarfodydd yr oedd disgwyl i'r aelod fynd iddynt.

YMGYNGHORWYR PROFFESIYNOL

Archwilwyr allanol ac ymgynghorwyr ar dreth gorfforaethol

KPMG LLP
3 Assembly Square
Britannia Quay
Caerdydd
CF10 4AX

Archwilwyr mewnol
Deloitte LLP
The Pinnacle
150 Midsummer Boulevard
Milton Keynes Swydd
Buckingham
MK9 1FD

Bancwyr
Banc Lloyds
4ydd Llawr
St William House
Tresillian Terrace
Caerdydd
CF10 5BH

Banc Barclays
26 Ffordd y Môr
Aberystwyth
Ceredigion
SY23 2AE

Cyfreithwyr
Eversheds LLP
Bridgewater Place
Water Lane
Leeds
LS11 5DR

Michelmores LLP
Woodwater House
Pynes Hill
Caerwys
EX2 5WR

Bond Dickinson LLP
3 Temple Quay
Temple Back East
Bryste
BS1 6DZ

Ymgynghorwyr actiwaraidd a phensiynau
Mercer Limited
1 Tower Place West
Tower Place
Llundain
EC3R 5BU

ADOLYGIAD STRATEGOL

Rhagair

Mae Prifysgol Aberystwyth yn dal i gael cydnabyddiaeth ei gwaith dysgu ac ymchwil eithriadol. Yn y flwyddyn a aeth heibio, cawsom ein henwi'n Brifysgol y Flwyddyn yng Nghymru i 2020 gan Ganllaw Prifysgolion Da y Times a'r Sunday Times. Nyni hefyd ddaeth yn ail drwy wledydd Prydain oll am Brofiad y Myfyrwyr ac am Ddysgu gan godi dair rheng yn y safleoedd cyffredinol i rif 45 drwy Brydain, gan atgyfnerthu ein safle yn y 50 prifysgol uchaf drwy Brydain, a'r trydydd safle o ran prifysgolion Cymru.

Yn yr Arolwg Cenedlaethol o Fyfyrwyr yn 2019, Aberystwyth ddaeth i'r brig o holl brifysgolion Cymru, Lloegr a Gogledd Iwerddon, ac yn ail drwy Brydain am foddhad cyffredinol myfyrwyr. Dyfarnwyd inni safon Aur yn y Fframwaith Rhagoriaeth Dysgu ac fe gawsom ein henwi'n Brifysgol y Flwyddyn am Ansawdd y Dysgu yng Nghanllaw Prifysgolion Da y Times a'r Sunday Times am ddwy flynedd yn olynol, sef 2018 a 2019.

Mae hynny'n adeiladu ar sail y safon aur yn y Fframwaith Rhagoriaeth Dysgu a ddyfarnwyd y llynedd ac mae'n adlewyrchu'r gwaith caled gan staff ymroddedig ym mhob rhan o'r Brifysgol.

Daliwn ati i ddatblygu ymhellach ar ein perfformiad cryf yn y Fframwaith Rhagoriaeth Ymchwil diwethaf (FfRhY 2014), wrth inni baratoi at y cyflwyniad i'r FfRhY nesaf yn 2020. Yn y cyfamser mae gwaith yn mynd rhagddo i ddatblygu strategaeth ymchwil newydd a fydd yn darparu arweiniad ac yn dylanwadu ar y camau i ddatblygu gwaith o safon ragorol a fydd yn creu effaith yn y dyfodol.

Yn ystod y flwyddyn, buom yn dathlu canrif ers sefydlu'r Adran Gwleidyddiaeth Ryngwladol a chanrif o fridio planhigion yng Ngogerddan; cyfle i gydnabod 100 mlynedd o ragoriaeth academaidd, ymchwil a phobl wych.

Yn 2019 gwelwyd cam cyntaf y gwaith i agor Campws Arloesi a Menter Aberystwyth; ac mae'r gwaith i ailwampio ein neuadd breswyl Gymraeg hanesyddol, Pantycelyn, yn mynd yn ei flaen yn gampus ac rydym yn disgwyl iddi agor yn unol â'r amserlen ym mis Medi 2020. Mae'r prosiectau cyfalaf mawr hyn, ynghyd â datblygiadau llai eu maint, yn darparu dysgu, ymchwil a llety o safon uchel i'n myfyrwyr ac fe ddaliwn ni ati i aildrefnu ein strwythur sefydliadol, pan fo'n briodol, i sicrhau darpariaeth newydd neu ddiwygiedig o ran dysgu ac ymchwil. Bydd y camau hyn yn helpu i wella ymhellach yr enw rydym yn ei feithrin am addysg ac ymchwil o safon uchel yn Aberystwyth ac i ddenu myfyrwyr o Gymru, gweddill Prydain a'r tu hwnt.

Cafwyd sawl her yn 2018-19 yn ddi-os, gan gynnwys newidiadau trefniadol sylweddol yn rhan o'r Cynllun Gweithredu Cynaliadwyedd (CGC). O ganlyniad, mae'r Brifysgol wedi lleihau ei chostau i gyd-fynd â'r Cynllun, fel y cytunwyd arno â Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC) gyda chefnogaeth Cyngor y Brifysgol. Unwaith eto mae'r Brifysgol wedi cyrraedd ei sefyllfa weithredol waelodol yn unol â'r gyllideb, sef (£2.3) miliwn o ddiffyg i'r grŵp yn 2018-19. Yn debyg i lawer o sefydliadau eraill yn y sector addysg uwch, mae'r Brifysgol wedi cofnodi cynnydd yn ei diffygion pensiwn a lleihad yng ngwerth asedau ei chynlluniau pensiwn. Mae hynny wedi cynyddu'r diffyg yn y cyfrifon ac mae mwy o fanylion i'w gweld o dan y pennawd Adolygiad Ariannol ar dudalen 8.

Mae Grŵp Prifysgol Aberystwyth yn bwriadu cyflawni gweddill gweithredol yn 2019-20, sy'n arwydd clir o'r cynnydd ariannol a wnaethom fel sefydliad yn y blynyddoedd diweddar.

Mae'n hysbys iawn bod y sector addysg uwch yn wynebu cryn dipyn o ansicrwydd ar hyn o bryd. Rydym yn cydnabod hynny ac fe ddaliwn ni ati i gydweithio'n agos â'r Cyngor Cyllido i sicrhau cymaint o gymorth ariannol â phosib. Byddwn hefyd yn dal i gadw llygad barcud ar y trafodaethau Brecsit wrth iddynt ddatblygu, ac ar newidiadau i bolisi'r llywodraethau a'r cyfundrefnau ariannu.

Ein blaenoriaeth o hyd yw sicrhau cynaliadwyedd ein sefydliad, drwy gynllunio ariannol doeth a thrwy reoli ein costau yn ystod y flwyddyn. Er gwaethaf yr amgylchedd ansicr allanol, mae gennym fframwaith cadarn; rydym yn hyblyg ond eto'n wydn; rydym yn canolbwyntio ar y dyfodol ac yn gallu mynd ati i ymgymryd â heriau.

Ein Cenhadaeth

Darparu addysg ac ymchwil sy'n ysbrydoli mewn amgylchedd cefnogol, creadigol ac eithriadol yng Nghymru.

Cynllun Strategol 2018-2023

Mae Cynllun Strategol y Brifysgol i 2018-2023 yn uchelgeisiol ond yn realistig, gan bwysleisio ein hymroddiad i ddarparu addysg ardderchog, profiad ardderchog i'n myfyrwyr, ac ymchwil sy'n creu effaith. Yn ystod y flwyddyn hon, mae'r Brifysgol wedi rhoi ar waith gyfres o is-strategaethau sy'n cefnogi'r prif Gynllun Strategol. Mae'r rhain yn ymgorffori'r dyheadau cyffredinol o fewn unedau busnes penodol a staff penodol. Wrth inni symud tuag at ein pen-blwydd yn 150 oed, cydweithiwn fel cymuned i gyflawni ein hamcanion, ac i wireddu ein dyheadau a'n huchelgais i sicrhau llwyddiant parhaus.

Mae'r Cynllun Strategol cyflawn i'w gael ar ein gwefan: www.aber.ac.uk/cy/strategicplan/

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

Ein Gweledigaeth

Gan adeiladu ar ein cryfderau hanesyddol a'n henw da am ragoriaeth, byddwn yn cyfrannu at y gymdeithas yng Nghymru a'r byd ehangach trwy gymhwyso ein gwybodaeth i heriau lleol a byd-eang. Gan weithio o fewn cymuned gefnogol, groesawgar a dwyieithog, byddwn yn defnyddio ein harbenigedd i feithrin meddwl beirniadol, holi annibynnol, a sgiliau sy'n ymbaratoi ein myfyrwyr ar gyfer bywyd llwyddiannus.

Addysg a'r Profiad i Fyfyrwyr

Byddwn yn galluogi ein myfyrwyr i ddatgloi eu potensial a datblygu fel dysgwyr annibynnol mewn cymuned ddwyieithog gefnogol a chreadigol. Bydd ein myfyrwyr yn graddio fel meddylwyr beirniadol annibynnol gyda sgiliau trosglwyddadwy a disgyblaeth-benodol. Bydd y myfyrwyr yn dod ar draws ein hymchwil ardderchog drwy brosiectau ymarferol a hyfforddiant ymchwil dan arweiniad.

Ein hamcanion yw:

- Parhau i ddatblygu ein darpariaeth israddedig i sicrhau cyrsiau deniadol a safonol sy'n arwain at swyddi ar lefel raddedig
- Datblygu dysgu ac addysgu blaengar (gan gynnwys dysgu hyblyg) a gydnabyddir yn y sector fel meincnod o'r arfer gorau yn y Gymraeg a'r Saesneg
- Cyfoethogi ein maes llafur gydag ymchwil neilltuol a wneir yn y Brifysgol
- Datblygu'r ddarpariaeth uwchraddedig wedi'i thargedu er mwyn cyflwyno rhaglenni manwl sy'n ddeniadol i fyfyrwyr cartref a rhyngwladol
- Ymgorffori sgiliau cyflogadwyedd drwy ein holl raglenni astudio, gan gynnwys rhagor o gyfleoedd profiad gwaith, gwirfoddoli, profiadau rhyngwladol a sgiliau trosglwyddadwy eraill
- Hyrwyddo a hwyluso datblygiad staff mewn addysgeg i yrru gwelliant cyson yn ein profiad dysgu ac addysgu
- Parhau i ddatblygu ein darpariaeth israddedig i sicrhau cyrsiau deniadol a safonol sy'n arwain at swyddi ar lefel raddedig

Ar sylfaen y gymeradwyaeth fawr a gafwyd yn 2018 (Safon Aur yn Fframwaith Rhagoriaeth Dysgu a Chanlyniadau Myfyrwyr 2018; Prifysgol y Flwyddyn am Ansawdd y Dysgu yng Nghanllaw Prifysgolion Da The Times a Sunday Times ac eto yn 2019; ymhlith y 10 uchaf ym Mhrydain am Brofiad y Myfyrwyr (Canllaw Prifysgolion Da The Times a Sunday Times 2018), mae'r Brifysgol wedi dal ati gan ennill mwy o wobrau a chydnabyddiaeth yn 2019. Y Brifysgol oedd yn Fuddugol yn y categori Uwchraddedig ac fe ddaeth yn 2ail yng nghategorïau Prifysgol y Flwyddyn a Myfyrwyr Rhyngwladol yng Ngwobrau Dewis y Myfyrwyr 'What Uni' ar gyfer 2019. Mae hefyd wedi perfformio'n eithriadol o dda yn yr Arolwg Cenedlaethol o Fyfyrwyr ar gyfer 2019, gan ddod yn 2ail ym Mhrydain ac yn 1af yng Nghymru a Lloegr am Fodlonrwydd Myfyrwyr. Ar ben hynny, daeth i'r brig yn yr Arolwg Cenedlaethol o Fyfyrwyr yn y categori Asesu ac Adborth. Ym mis Medi 2019, enwyd Prifysgol Aberystwyth yn Brifysgol y Flwyddyn yng Nghymru i 2020 gan Ganllaw Prifysgolion Da The Sunday Times.

Rydym yn parhau â'n hymroddiad i feithrin cyswllt â chymunedau nad ydynt yn draddodiadol wedi manteisio ar addysg uwch. Rydym yn dal i neilltuo adnoddau er mwyn darparu amgylchiadau lle y gall uchelgais addysgol ffynnu drwy ein menter i Ehangu Cyfranogiad yn y pynciau STEM drwy Gymru gyfan, sef Trio Sci Cymru, yn ogystal â'r Wythnos Wyddoniaeth a'n Prifysgol Haf hirsefydlog.

Yn rhan o'n buddsoddiad yn y profiad i fyfyrwyr, rydym wedi symud Blackboard, sef rhith-amgylchedd dysgu y Brifysgol, gan gweithredu'r gweinydd drwy ddull rheoledig (SaaS). Ar ben hynny, rydym wedi ailwampio ein prif fannau dysgu drwy osod yr adnoddau dysgu a'r cyfarpar TG diweddaraf: yn ystod 2018-19 mae £200,000 o gyllid cyfalaf wedi'i neilltuo i ddiweddaru'r offer clyweledol / TG sydd eisoes wedi'u gosod mewn ystafelloedd. Rydym wedi ymgymryd â cham pellach yng ngwaith ailwampio Llyfrgell Hugh Owen, gwerth £1 miliwn, gan gynnwys ystafell Iris de Freitas ar lawr E.

Ar ddechrau 2018-19, aildrefnwyd y Brifysgol yn dair Cyfadran, a'r Gofrestrfa wedi'i hymgorffori ynddynt, yn rhannol er mwyn sicrhau

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

y cedwir gafael cadarn ar y profiad ardderchog a ddarperir i'r myfyrwyr. Mae uchafbwyntiau'r cynlluniau newydd i'r myfyrwyr a dderbyniwyd ym mis Medi 2019 yn cynnwys Cymdeithaseg, y TAR newydd mewn addysg gynradd ac uwchradd, a'r rhaglenni Gradd Sylfaen yn y Dyniaethau ac mewn Astudiaethau Busnes. Aeth y gwaith i ddatblygu Gradd ar y Cyd â'r Coleg Milfeddygaeth Brenhinol mewn Gwyddor Filfeddygol yn ei flaen, gyda'r myfyrwyr cyntaf yn cyflwyno eu ceisiadau yn haf 2020 i ddechrau yn 2021.

Cymeradwyodd y Brifysgol ei Strategaeth Dysgu ac Addysgu newydd (APEX) ym mis Mehefin 2019. Mae'r Strategaeth yn canolbwyntio ar sicrhau bod y brifysgol yn cydweithio â'r myfyrwyr fel partneriaid, gan gydlynu'n agos â mentrau strategol eraill y brifysgol ym meysydd ymchwil, iaith, cydraddoldeb ac amrywioldeb, lles y myfyrwyr a'r staff, a chyflogadwyedd ein graddedigion. Bydd yn chwarae rhan hanfodol yn y gwaith i ddiogelu a datblygu ymhellach yr enw ardderchog sydd gan y Brifysgol am ddysgu ac am gynnig profiad o'r ansawdd orau i'r myfyrwyr.

Ymchwil ac Arloesi sy'n cael effaith

Fel sefydliad dwyieithog, sy'n cael ei arwain gan ymchwil, byddwn yn cefnogi a datblygu ymchwilwyr i'w helpu i ymgymryd ag ymchwil sy'n creu effaith ac sydd o ansawdd gyda'r gorau yn y byd. Byddwn yn adeiladu ar ein cryfderau hanesyddol er mwyn mynd i'r afael â heriau cyfoes sy'n wynebu Cymru a'r byd yn yr 21ain ganrif. Bydd ein hamcanion ymchwil yn arwain at waith arloesol mewn diwydiant a pholisi cyhoeddus, ac yn cyfrannu at dwf ein heconomi leol a'r economi ehangach.

Ein hamcanion yw:

- Cynyddu'r màs critigol o dimau ymchwil ymhellach mewn meysydd rhagoriaeth penodol, gan gynnwys ymchwil ryngddisgyblaethol sy'n cynhyrchu gwaith o'r ansawdd uchaf
- Datblygu'r niferoedd o arweinwyr ymchwil rhagorol ar draws y Brifysgol gan gynnwys hyfforddi a mentora ym mhob cam o yrfa'r ymchwilwyr
- Annog ymchwilwyr i gydweithio ac ehangu eu profiad
- Datblygu potensial ymchwil yr holl staff
- Cynyddu incwm ymchwil trwy anelu at amrywiaeth o ffynonellau yn ogystal â chynnydd yn y cyllid a ddaw o Gronfa Ymchwil Heriau Byd-eang gan Gynghorau Ymchwil y DU
- Cynyddu nifer y myfyrwyr ymchwil, yn enwedig yn y meysydd ymchwil lle y mae gennym gryfderau penodol, a gweithio trwy Ganolfannau Hyfforddi Doethurol
- Buddsoddi i ddatblygu effaith ein hymchwil a sgiliau mentergarwch ein hymchwilwyr
- Ehangu a datblygu cysylltiadau â phartneriaid diwydiannol, masnachol a diwylliannol addas, a chynyddu'r cyfraniad a wnawn i'r economi leol ac yn ehangach

Mae gwaith ymchwil yn rhan o'r gwead sefydlog yn Aberystwyth ac yn rhan allweddol o'n hunaniaeth fel Prifysgol o ansawdd uchel. Rydym yn credu bod amgylchedd ymchwil bywiog yn hanfodol er mwyn denu, datblygu a chadw academyddion o'r radd flaenaf, ac er mwyn cynnal cymuned ymchwil sydd yr un mor fywiog a gwybodus.

Yn ymateb i fentrau gan Gronfa'r DU ar gyfer Ymchwil i Heriau Byd-eang, yn ystod 2018-19, sefydlasom y Ganolfan Datblygu Ymchwil Ryngwladol (CIDRA). Nod y Ganolfan newydd hon yw cryfhau'r cysylltiadau rhwng ymchwilwyr yn Aberystwyth ag ymchwilwyr mewn gwledydd Incwm Isel a Chanolig (IICh). Cenhadaeth y Ganolfan yw cynnal gwaith ymchwil o ansawdd uchel a fydd yn creu effaith ar ddatblygiad y gwledydd IICh, ond gwneud y gwaith ymchwil hwnnw hefyd mewn modd teg a chyfiawn. Drwy wneud hynny, mae'n bwriadu ailddiffinio sut y mae partneriaethau ymchwil â gwledydd IICh yn cael eu cynnal. Mae 16 o ymchwilwyr o'r Brifysgol wedi cael grantiau hyd yn hyn, ac fe gytunwyd ar Femorandwm Cyd-ddealltwriaeth â Phrifysgol Namibia, yn sylfaen ar gyfer partneriaeth ymchwil ryngwladol newydd.

Gan gydnabod natur anghyfartal gwaith ymchwil ar draws y sector o ran rhywedd, sefydlasom Rwydwaith Menywod mewn Ymchwil. Seilir y Rhwydwaith hwn ar rwydwaith blaenorol i'r pynciau STEM, ac mae'n dod ag ymchwilwyr benywaidd at ei gilydd, ar bob cam yn eu gyrfaoedd ac o bob disgyblaeth, i drafod y materion sy'n eu hwynebu. Mae'r Rhwydwaith yn bwydo'n uniongyrchol i Bwyllgor Ymchwil y Brifysgol ac mae eisoes wedi dechrau ymdrin â materion llosg, yn lleol ac yn genedlaethol.

Erbyn hyn mae'r Brifysgol wedi darparu cyllid cychwynnol i wyth Canolfan Ymchwil Ryngddisgyblaethol. Mae gwaith y Canolfannau hyn yn amrywio o iechyd cefn gwlad i amaeth glastiroedd, o reoli llyngyr i ddeall ymddygiad, i wleidyddiaeth a chymdeithas Cymru.

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

Drwy ddarparu cyllid newydd, rhoddwyd adnoddau ychwanegol i ymchwilwyr er mwyn datblygu'r effaith y mae eu gwaith yn ei chael ar y gymdeithas ehangach; a dyfarnodd y Brifysgol wobr i'r Athro Colin McInnes am effaith ei waith ar ddatblygu fframwaith yr WHO i hwyluso gwaith cydweithredol rhwng awdurdodau sifil a milwrol mewn argyfyngau iechyd, ac i'r Athro Paul Shaw am ei waith ar bysgota cynaliadwy.

Cyfraniad at y gymdeithas

Rydym yn brifysgol sydd wedi ymwreiddio yng Nghymru ac sy'n agored i'r byd. Rydym bob amser yn gwneud cyfraniad pwysig i Gymru a'r tu hwnt, gan ddod â manteision i'n cymunedau a'r gymdeithas yn gyffredinol trwy effaith ein hymchwil, ein haddysg, a llwyddiannau ein staff, ein myfyrwyr a'n cyn-fyfyrwyr. Rydym yn trwytho ein graddedigion yn ein hyfforddiant academaidd ac yng ngwerthoedd dinasyddiaeth fyd-eang a chenedlaethol. Rydym yn deall ein cyfrifoldebau, a'n hatebolrwydd, i'r gymdeithas. Rydym yn awyddus i fod yn agored, yn berthnasol ac yn meithrin cysylltiadau â'n cymunedau a'n rhanddeiliaid. Yn anad dim, rhaid i ni gynnig ysbrydoliaeth. Byddwn yn atgyfnerthu'r agwedd hon ar ein gwaith ac yn gwella sut awn ni ati i'w chyfleu dros y pum mlynedd nesaf.

Ein hamcanion yw:

- Canolbwyntio ar weithio ar heriau cyfoes drwy ein hymchwil a datblygu trafodaeth ar sail tystiolaeth yng Nghymru ac yn ehangach
- Defnyddiwn ein harbenigedd i feithrin gwaith datblygu economaidd yn lleol a'r tu hwnt
- Creu cynnig rhyngddisgyblaethol i'r holl fyfyrwyr, a fydd yn cynnwys y gymuned leol, i drafod materion ehangach a'u herio i edrych y tu hwnt i ffiniau maes llafur eu cynlluniau gradd eu hunain.
- Byddwn yn cyfrannu at isadeiledd yr ardal trwy rannu adnoddau â'r gymuned.
- Trwy ein gwybodaeth a'n harbenigedd, fe ddylanwadwn ar wleidyddiaeth, diwylliant, economi a gwasanaethau cyhoeddus Cymru.

Llun: Keith Morris

Yn benodol, rydym wedi ymroi i gynyddu'r niferoedd sy'n manteisio ar addysg uwch a byddwn yn dal ati i annog cyfranogiad a hybu gweithgareddau cydweithredol drwy gyfrwng partneriaethau eang. Ein hamcanion yw:

- Gweithio gydag ysgolion, colegau Addysg Bellach, a chyflogwyr er mwyn gwella'r addysg i bobl 14 i 19 oed ar draws y maes llafur ledled Cymru.
- Troi'r Hen Goleg yn adnodd eithriadol i'r Brifysgol, y gymuned, ac ymwelwyr fel ei gilydd.
- Daliwn ati i annog pobl i gymryd rhan mewn ystod eang o gyfleoedd drwy ein Canolfan i'r Celfyddydau, ein Canolfan Chwaraeon ac adrannau eraill.
- Atgyfnerthu'r cydweithio rhwng y dref a'r brifysgol trwy ddatblygu partneriaethau a gweithgareddau, gan gynnwys gwaith gwirfoddol gan fyfyrwyr.

Ers i'r Brifysgol agor ei drysau am y tro cyntaf yn 1872, mae gennym draddodiad cryf o feithrin cysylltiadau â'r gymuned leol. Rydym yn dal i bwysleisio ein cysylltiadau â'r rhanbarth drwy hybu diwrnodau agored i ysgolion a cholegau addysg bellach. Rydym hefyd wedi datblygu llety penodol am ymweliadau byrion, sy'n golygu bod adnoddau ar gael drwy'r flwyddyn gron erbyn hyn.

Mae ein rhaglen lwyddiannus, Aber-ar-Waith, wedi rhoi profiad gwerthfawr i'n myfyrwyr o fewn y Brifysgol mewn amryw ddisgyblaethau, yn ogystal â rhoi cyflog iddynt.

Mae ymgorffori cyflogadwyedd yn ein holl raglenni yn un o'n prif amcanion strategol, fel yr adlewyrchwyd yn yr arolwg diweddaraf o Gyrchfannau Ymadawyr Addysg Uwch, a ddangosodd fod 97% o raddedigion Aberystwyth mewn swydd neu'n astudio ymhellach o fewn 6 mis ar ôl graddio yn 2017 (sef y ffigur diweddaraf sydd ar gael).

Mae ein cynlluniau i drawsnewid yr Hen Goleg wedi datblygu ymhellach, gyda chyfarfodydd cyhoeddus ac arddangosfeydd llwyddiannus yn ystod y flwyddyn. Bydd ein cynlluniau cyffrous yn gweld ailddatblygu'r adeilad eiconig hwn i fod yn gyrchfan i'n myfyrwyr ac i'r gymuned leol.

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

Meithrin Cysylltiadau Rhyngwladol

Mae Aberystwyth yn brifysgol flaenllaw yng Nghymru ac mae ganddi enw rhagorol ledled y byd. Byddwn yn ddewis poblogaidd i fyfyrwyr rhyngwladol sy'n dymuno astudio yn ein hamgylchedd unigryw. Byddwn yn datblygu cytundebau a fydd yn annog ein myfyrwyr i dreulio amser yn astudio dramor. Byddwn ni'n bartner atyniadol i sefydliadau rhyngwladol sy'n rhannu ein hamcanion a'n dyheadau.

Ein hamcanion yw:

- Adolygu'r holl gytundebau addysg ac ymchwil er mwyn datblygu partneriaethau sy'n canolbwyntio ar addysg ac ymchwil ac sy'n fanteisiol i'r ddwy ochr â sefydliadau rhyngwladol
- Cynnal bwrlwm amrywiaeth ein cymuned drwy gynnig profiad rhyngwladol i bawb a hefyd yn cynyddu'r nifer o fyfyrwyr rhyngwladol
- Datblygu trefn o ddenu carfannau o uwchraddedigion uchel eu safon a datblygu ymhellach ar enw da ein rhaglenni Doethuriaethau Proffesiynol.
- Cloriannu cyfleoedd cyfredol a newydd ar gyfer addysg ryngwladol
- Cynorthwyo pobl i wella'u sgiliau iaith a sicrhau bod ein myfyrwyr rhyngwladol yn aelodau hyderus o'n cymuned ddiogel a chynhwysol.

Yn Ebrill 2019 cymeradwyodd y Brifysgol ei Strategaeth Marchnata a Denu Myfyrwyr i 2019-2023, sydd hefyd yn cynnwys denu myfyrwyr rhyngwladol. Mae Aberystwyth yn dal i ddenu myfyrwyr rhyngwladol o ystod eang o wledydd ac ar yr un pryd rydym yn rhoi i'n myfyrwyr yr arbenigedd rhyngddiwylliannol y mae'r economi fyd-eang yn chwilio amdano. Mae Aberystwyth yn Gymreig a rhyngwladol ar yr un pryd: pobl amrywiol, y dref a'r campws yn cyd-fyw ac yn dysgu gyda'i gilydd mewn cymuned agos. Mae'r dref ei hunan yn fwrlwm diwylliannol eangfrydig ar lannau'r Canolbarth, wedi'i hamgylchynu gan olygfeydd godidog tirwedd y bryniau a'r môr.

Rydym yn parhau â'n rhaglenni cymdeithasol, sydd â'r nod o fagu cysylltiadau rhwng myfyrwyr rhyngwladol a'r myfyrwyr o Brydain, drwy gynnal rhaglen amrywiol o weithgareddau sy'n dathlu amrywioldeb Aberystwyth. Erbyn hyn mae ein gŵyl "Wythnos Un Byd", a drefnir ar y cyd ag Undeb Myfyrwyr Aberystwyth, yn ddigwyddiad sydd wedi hen ymsefydlu ar galendr y Brifysgol, yn dathlu amrywioldeb byd-eang y Brifysgol, ac yn cydnabod y cyfraniad y mae myfyrwyr rhyngwladol yn ei wneud i'r gymuned leol.

Mae gennym gymuned ryngwladol ffyniannus, ac rydym yn croesawu staff a myfyrwyr o dros 90 o wledydd o bob cwr o'r byd, ac yn cydweithio â sefydliadau, busnesau a chyrff ledled y byd. Rydym wedi parhau â'n presenoldeb rhyngwladol dramor, yn Tsieina, Malaysia a De Corea, ac wedi datblygu ein cysylltiadau rhyngwladol mewn gwledydd eraill. Wrth i 2019 weld y flwyddyn olaf o fyfyrwyr yn graddio o'n Campws ar Fawrisiws, rydym wedi datblygu ymhellach ar enw da ein rhaglenni Doethuriaethau Proffesiynol, gan ddenu mwy o fyfyrwyr rhyngwladol o'r Emiraethau Arabaidd Unedig a'r Ffilipinau, gan osod sylfaen dda i adeiladu arni ymhellach yn y dyfodol.

Y Gymraeg a Diwylliant Cymru

Mae gan Aberystwyth hanes balch a chadarn o ddarparu addysg ac ymchwil trwy gyfrwng y Gymraeg. Rydym yn parhau â'n hymroddiad i hybu iaith a diwylliant ein gwlad, yn ogystal â chyfrannu at sicrhau gwell dealltwriaeth am anghenion cymdeithasol-economaidd Cymru. Byddwn yn dal ati i wella a chyfoethogi'r cyfleoedd drwy gyfrwng y Gymraeg i'n staff, ein myfyrwyr a'n hymwelwyr.

Ein hamcanion yw:

- Hyrwyddo datblygiad y ddarpariaeth academaidd trwy gyfrwng y Gymraeg gan gynnwys y Gymraeg fel disgyblaeth
- Sicrhau amgylchedd lle gall myfyrwyr ddewis i fyw a dysgu trwy gyfrwng y Gymraeg
- Ailagor Neuadd Pantycelyn fel llety o'r radd flaenaf i fyfyrwyr sy'n siarad Cymraeg ac sy'n dysgu
- Sicrhau bod cyfleoedd ar gael yn yr iaith Gymraeg mewn meysydd megis lleoliadau gwaith a chynlluniau blwyddyn mewn gwaith
- Annog staff i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gwaith ac annog y staff a'r myfyrwyr fel ei gilydd i fachu ar y cyfleoedd sydd ar gael i

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

ddysgu Cymraeg neu i wella'u Cymraeg

- Bod yn ysbardun i sicrhau mwy o ymwybyddiaeth, dealltwriaeth ac integreiddio diwylliannol o ran Cymru a'r byd

Mae ein hunaniaeth yn rhan annatod o'n lleoliad daearyddol ac rydym yn dal i wneud cyfraniad arwyddocaol i ddiwylliant a hunaniaeth Cymru, yn lleol ac yn genedlaethol.

Mae'r Brifysgol yn dal i ddathlu ei hamrywiaeth ieithyddol a diwylliannol. A hithau'n ddarparwr blaenllaw o addysg drwy gyfrwng y Gymraeg, mae'n cydnabod pwysigrwydd cefnogi'r rhai sydd am astudio neu fyw drwy gyfrwng y Gymraeg; mae ein rhaglenni astudio'n adlewyrchu hynny.

Mewn cyd-destun ehangach, mae ein Canolfan i'r Celfyddydau yn hybu'r Gymraeg a diwylliant Cymru drwy ei rhaglen uchel ei bri o ddigwyddiadau. Mae niferoedd sylweddol o staff yn dal i fanteisio ar y cynnig i gael gwersi Cymraeg am ddim yn y Brifysgol ac mae'r staff yn cael eu hannog i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle.

Yn ystod 2017-18 cadarnhaodd y Brifysgol ei hymrwymiad i'r Gymraeg a diwylliant Cymru drwy gyhoeddi gwaith gwerth £16.5m i ailwampio a datblygu Neuadd Pantycelyn . Bydd yr adeilad eiconig yn cynnig ystafelloedd cyfoes o safon uchel gyda'u cyfleusterau eu hun i 200 o fyfyrwyr mewn amgylchedd Cymraeg, ynghyd â swyddfeydd i Undeb Myfyrwyr Cymraeg Aberystwyth. Yn 2018-19 penodwyd prif gontractiwr ac fe gychwynnwyd o ddifri ar y gwaith; bwriedir ei ailagor i fyfyrwyr ym mis Medi 2020.

Adolygiad Ariannol

Mae'r (£2.3) miliwn o ddiffyg yn sefyllfa weithredol waelodol y grŵp i'r flwyddyn yn cyd-fynd â'r disgwyliadau cyllidebol. Mae'r gwellhad o ran canlyniadau gweithredol y Brifysgol yn dangos parhad ei phrosesau rheoli ariannol da a'i hymroddiad i gydbwyso ei sylfaen costau unwaith eto. Yn 2018-19, nodwyd y newidiadau terfynol sydd angen eu gwneud i drefniadaeth y sefydliad er mwyn cyflawni arbedion y Cynllun Gweithredu Cynaliadwyedd (CGC) yn llawn, sef £11.4 miliwn. Dyma'r ail flwyddyn o'r rhaglen drawsnewid ddwy-flynedd, er y bydd y gwaith gweithredu llawn yn estyn i'r flwyddyn 2019-20.

Gwnaeth buddiannau ariannol y gwaith i ailgyfeirio strategaeth y Brifysgol ddechrau datblygu yn ystod 2017-18 ac maent wedi'u gyrru ymlaen ymhellach yn 2018-19, wrth i'r sylfaen weithredu waelodol leihau rhyw £5.1 miliwn. Yn ystod y flwyddyn gwnaeth y Brifysgol gynnydd da tuag at sicrhau arbedion drwy weithredu newidiadau a nodwyd yn y CGC, ac er bod gwaith pellach i'w wneud eto, mae'r Brifysgol ar y trywydd iawn i gael yr arbedion y cytunwyd arnynt, sef £11.4 miliwn dros 2 flynedd. Daw'r rhan fwyaf o'r arbedion hyn drwy leihau costau staff, sef £9.8 miliwn yn y flwyddyn, mewn ymateb i'r ffaith bod niferoedd y myfyrwyr wedi lleihau.

Yn unol â'n cynlluniau, mae ein gwariant i 2018-19 yn cynnwys 'costau newid' na fydd, gan mwyaf, yn rhan o'r costau gweithredu parhaol gwaelodol; costau ar wahân ydynt ar weithgareddau byrdymor sy'n gysylltiedig â rhoi'r CGC ar waith. Daw cost derfynol y gwariant ar gostau newid yn ystod 2019-20 wrth i'r newidiadau terfynol arfaethedig gael eu gweithredu.

Mae Aberystwyth yn dal ati i fuddsoddi er mwyn gwireddu ei hamcanion strategol, sef yn benodol darparu dysgu ac ymchwil ardderchog yn y tymor hir, gan gynnwys y buddsoddiadau cyfalaf cysylltiedig er mwyn darparu sylfaen i'r amcanion hynny. Mae ein cynlluniau datblygu cyfalaf uchelgeisiol yn cynnwys yr adnoddau ymchwil diweddaraf ar Gampws Arloesi a Menter Aberystwyth, gwerth £40.5 gyda chefnogaeth grantiau sylweddol gan ein partneriaid buddsoddi yn UKRI ac WEFO. Dechreuodd y gwaith adeiladu yn 2017-18 ac mae wedi parhau drwy 2018-19; bydd yr adnoddau'n weithredol ar ddechrau'r flwyddyn 2020-21.

Cwmpas y Datganiadau Ariannol

Mae'r datganiadau ariannol i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2019 yn ymgorffori canlyniadau'r Brifysgol, Campws Arloesi a Menter Aberystwyth Cyf (CAMA) ac Aberystwyth Limited (y campws ar Fawrisiws), Aber Trading Cyf (is-gwmni) ac Aber-Bangor Consultancy Cyf.

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

Mae'r tabl isod yn rhoi crynodeb o ganlyniadau'r Grŵp. Mae'r diffyg cyn enillion a cholledion yn cynnwys nifer o gofnodion cyfrifon nad ydynt yn arian parod. Maent yn cynnwys £18.5 miliwn o golledion drwy gostau am wasanaethau Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS) yn y dyfodol (gweler nodiadau 7-9 ar dudalennau 35 a 37). Yn ail, ar ôl ailbrisiad cyflawn yn ystod 2018-19, mae'r Brifysgol wedi cydnabod £9.2 miliwn o leihad yng ngwerth cario ymlaen yr asedau sefydlog (cost colli gwerth) (2017-18: £1.6 miliwn). Mae'r Brifysgol hefyd wedi cofnodi £11.6 miliwn o golled actiwaraidd yn 2018-19, (2017-18: enillion £11.5 milwn) ar ôl prisiad o asedau a rhwymedigaethau'r gronfa bensiynau (prisiad actiwaraidd) a gynhaliwyd gan ein cynghorwyr annibynnol, Mercers. Ceir mwy o fanylion am gynlluniau pensiwn y Brifysgol o dudalen 49 ymlaen.

Crynodeb o Ganlyniadau'r Grŵp

	2018-19 £m	2017-18 £m
Incwm	116.3	118.0
Gwariant	146.3	125.5
Diffyg cyn enillion a cholledion	**(30.0)**	**(7.5)**
Cyfran o'r incwm/gost o Fentrau ar y Cyd	-	-
Elw ar ôl gwerthu asedau sefydlog	0.1	0.1
Enillion o fuddsoddiadau	1.3	1.9
(Diffyg) / Gweddill cyn treth	**(28.6)**	**(5.5)**
Treth	-	-
Gweddill /(Diffyg) ar ôl treth	**(28.6)**	**(5.5)**
Enillion / (colledion) actiwaraidd ar y cynlluniau pensiwn	(11.6)	11.5
Cyfanswm incwm cynhwysfawr	**(40.2)**	**6.0**

Mae gwerth buddsoddiadau'r Brifysgol ei hun hefyd yn anodd ei ragweld gan ei fod yn dibynnu ar werthoedd y farchnad. I'r flwyddyn 2018-19 gwnaeth y Brifysgol £1.0 miliwn o enillion heb eu gwireddu ar werth buddsoddiadau ar y farchnad (2017-18: £1.9 miliwn) a £0.3 miliwn o enillion (2017-18: £dim) ar eiddo buddsoddi.

Mae crynodeb yn cysoni'r Datganiadau Ariannol â'r Cyfrifon Rheoli (sefyllfa weithredol waelodol) wedi'i ddangos isod er mwyn darparu'r wybodaeth gyflawn. Mae'r Safonau Cyfrifon yn mynnu bod y Brifysgol yn cynnwys nifer o eitemau nad ydynt yn arian parod yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr. Y sefyllfa weithredol waelodol yw (£2.3) miliwn o ddiffyg yn y grŵp pan hepgorir yr eitemau hyn ac mae'r rhain wedi'u gosod yn y tabl isod.

	2018-19 £m	2017-18 £m
Cyfanswm Incwm Cynhwysfawr	**(40.2)**	**6.0**
Cost colli gwerth	9.2	1.6
Enillion ar ôl gwerthu asedau sefydlog	(0.1)	(0.1)
Enillion ar fuddsoddiadau	(1.3)	(1.8)
Symudiadau yn y pensiwn USS yn ystod y flwyddyn	18.3	(1.5)
Cost llog y pensiwn USS	0.2	0.2
Symudiadau ym mhensiynau CPAPA a'r ALI yn ystod y flwyddyn	11.6	(11.5)
Sefyllfa Weithredol Waelodol	**(2.3)**	**(7.1)**

Mesur Iechyd Ariannol

Mae'r Brifysgol yn defnyddio sawl Dangosydd Perfformiad Allweddol i fonitro ei hiechyd ariannol. Er gwaethaf y gwell perfformiad gweithredu, mae canlyniadau 2018-19 yn dangos bod y sefyllfa wedi gwaethygu ar draws y mesuriadau iechyd ariannol. Mae'r

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

gwaethygu hwn yn ymwneud â'r ffaith bod 2018-19 wedi gweld buddsoddiadau sylweddol o gyfalaf sydd wedi effeithio ar y cronfeydd o arian parod, yn ogystal â'r addasiadau sylweddol yn y cyfrifon ar gyfer y rhwymedigaeth pensiynau (£29.1 miliwn) a'r gwerth a gollwyd yn yr asedau (£9.2 miliwn) ac mae hynny wedi effeithio'n negyddol ar y fantolen a'r cronfeydd wrth gefn. Rhagwelir y bydd y mesuriadau iechyd ariannol yn gwella yn 2019-20 ac wedi hynny, wrth i'r Brifysgol gwblhau'r cyfnod o ariannu prosiectau cyfalaf mawr ac wrth i'r arbedion gweithredol gael eu gwireddu'n llawn.

Mesur Iechyd Ariannol	**2018-19**	**2017-18**	**2016-17**	**2015-16**
Mesurau wrth gefn (diwrnodau)				
Sicrwydd cronfa gynradd wrth gefn (arian parod)	66 diwrnod	92 diwrnod	115 diwrnod	149 diwrnod
Sicrwydd cronfa wrth gefn (yn ôl y llyfr)	302 diwrnod	451 diwrnod	337 diwrnod	365 diwrnod
Cymhareb y ddyled (dyled allanol/arian parod)	349%	236%	199%	121%
Cymhareb twf y fantolen	(26.0%)	4.0%	(0.5%)	(7.9%)
Ailgyflenwi incwm				
Canlyniad a gedwir (% o'r incwm)	(2.1%)	(6.0%)	(2.1%)	(4.2%)

Mae sicrwydd y gronfa Gynradd (arian parod wrth gefn) wedi gwaethygu o 92 diwrnod i 66 diwrnod. Mae hynny'n adlewyrchu £10.5 miliwn o leihad mewn arian parod ac arian cyfatebol cyfwerth ag arian parod, a ddangosir yn y Datganiad Cyfun o Arian Parod ar dudalen 33; y prif reswm yw'r rhalgen gyfalaf fawr sy'n dal i fynd yn ei blaen. Mae sicrwydd y Gronfa Gyffredinol (Ddigyfyngiad) Wrth Gefn wedi lleihau o 451 diwrnod i 302 diwrnod. Disgwylir y bydd y mesuriadau sicrwydd hyn yn is na thargedau'r Brifysgol ac fe gedwir llygad barcud arnynt wrth i'r sefyllfa wella. Mae'r Cronfeydd Cyffredinol Wrth Grefn wedi lleihau'n sylweddol yn 2018-19, ac mae hyn yn ymwneud yn bennaf â'r asedau sydd wedi colli eu gwerth wrth eu hailbrisio, a'r cynnydd sylweddol yn y rhwymedigaethau pensiwn a gofnodwyd.

O ganlyniad i'r gostyngiad yr arian parod, mae cymhareb y ddyled wedi gwanhau o 236 y cant i 349 y cant.

Mae gwerth y fantolen wedi cwympo o £154.4 miliwn i £114.2 miliwn. Mae'r rhan fwyaf o'r swm hwnnw yn ymwneud â cholledion actiwaraidd ar y cynllun pensiwn a'r lleihad yng ngwerth yr asedau sefydlog oherwydd colli gwerth yn 2018/19.

Mae mesur y canlyniad a gedwir fel canran o'r incwm yn negyddol, sydd yn adlewyrchu'r diffyg yn y cyfrifon, sef £40.2 miliwn, fel cyfran o gyfanswm yr incwm. Daw'r ffigur hwn yn sgil y cynnydd yn y darpariaethau cynllun pensiwn, sef £18.3 miliwn ac £11.6 miliwn.

Incwm

Mae'r gostyngiad yn y ffioedd dysgu a'r incwm ymchwil wedi'u gwrthbwyso'n bennaf drwy gynnydd yn y cyllido adnewyddol gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, ac incwm o ffynonellau eraill, gan adael £1.8 miliwn o leihad gweddilliol yn yr incwm (1.5 y cant) o'i gymharu â'r llynedd. Denwyd llai o fyfyrwyr i'r Brifysgol yn 2018-19 ac roedd maint y grantiau ymchwil hefyd yn is na rhai'r flwyddyn gynt. Yn rhan o'r broses gyllido, mae'r Brifysgol wedi cynllunio ar gyfer y rhan fwyaf o'r gostyngiad hwn, ac felly mae lefelau'r incwm yn fras yn cyd-fynd â'n disgwyliadau cyllidebol. Mae Strategaeth Ariannol y Brifysgol yn dal i sicrhau bod y toriadau angenrheidiol yn y costau yn cyd-fynd â'r gostyngiadau mewn incwm, er mwyn cyflawni cynaliadwyedd ariannol.

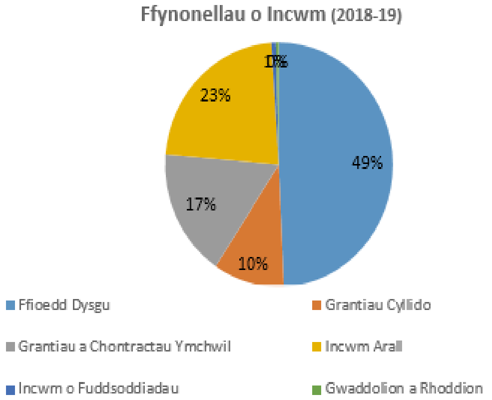

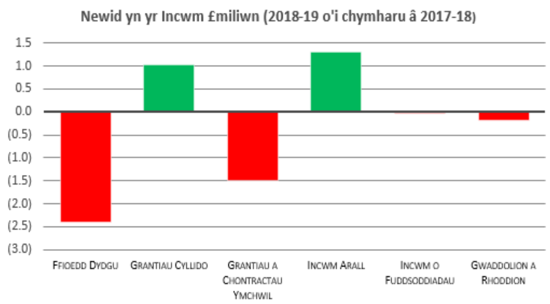

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

Gwariant

Mae'r Brifysgol wedi rheoli ei chostau yn effeithlon drwy gynnal proses drylwyr a heriol wrth osod ei chyllideb, wedi'i chysylltu â'r newidiadau i wella effeithlonrwydd a amlinellwyd yn y Cynllun Gweithredu Cynaliadwyedd. Mae'r costau staffio wedi cynyddu tua £18.6 miliwn (28 y cant) o'u cymharu â'r flwyddyn gynt, ond mae hyn yn ymwneud â'r golled actiwaraidd sy'n ymwneud â chynllun pensiwn yr USS (£18.3 million). Torrwyd ymhellach ar y lefelau staffio yn ystod y flwyddyn, wrth i'r Brifysgol gymryd camau i weithio'n fwy effeithlon, gan gynnwys y cynllun Diswyddo Gwirfoddol.

Mae'r CGC hefyd wedi parhau â'r ymagwedd sy'n canolbwyntio ar reoli costau a sicrhau gwell gwerth am arian yn 2018-19; dyma'r prif gamau a gymerwyd i arbed arian:

- Ail-gyflunio'r Brifysgol a'i gweithgareddau yn strategol
- Aildrefnu ffurfiol ar draws amryw adrannau a swyddogaethau gweithredol
- Rheolaeth lem ar gyflogi staff newydd ym mhob adran
- Rheolaeth wydn ar y gwariant ar nwyddau treuliadwy, gan gynnwys toriadau

Yn unol â'r cynlluniau, daeth rhai costau byrdymor i'r Brifysgol yn ystod 2018-19 er mwyn hwyluso'r arbedion parhaol angenrheidiol a geir drwy newidiadau i wella effeithlonrwydd. Mae'r costau penodol hyn wedi'u cynnal yn 2018-19, ac mae costau pellach wedi'u cyllido ar gyfer 2019-20, ond nid ydynt yn rhan o'r sylfaen waelodol o gostau ac o'r herwydd nid ydynt yn rhan o'n cynllunio i'r tymor hwy.

Cafwyd gwelliannau sylweddol yn y sylfaen waelodol o gostau yn 2018-19. Mae rheolaeth lem hefyd ar y gwariant ar nwyddau treuliadwy, wedi hwyluso drwy adolygu'r gyllideb yn drylwyr, gan gynnwys cyllidebu ar sylfaen sero, sicrhau bod deiliaid cyllidebau yn rhan o'r broses, a dulliau ehangach o adrodd ariannol o fewn y Brifysgol; mae hynny wedi creu £3.4 miliwn o arbedion (8 y cant) ers 2017-18. Mae'r Brifysgol wedi cydnabod bod heriau o hyd mewn mannau penodol ac mae wedi datblygu cynlluniau gweithredu strategol i dargedu'r mannau hynny.

Mae'r gwahaniaethau negyddol ar y costau gweithredu eraill yn ymwneud â chost y colli gwerth a nodir ar dudalen 9. Mae hyn yn addasiad yn y cyfrifon ac nid yw'n adlewyrchu gwariant arian parod go iawn.

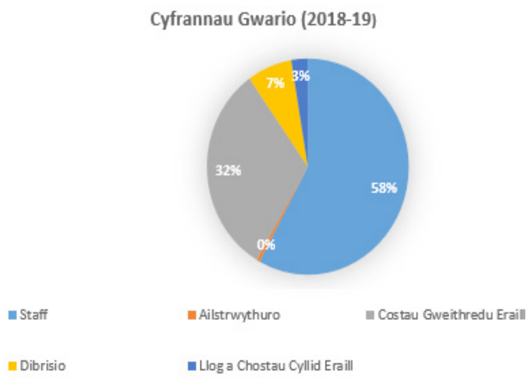

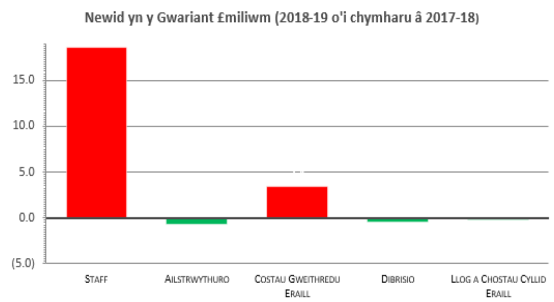

Sylwer: mae'r costau staffio yn cynnwys darpariaeth costau gwasanaethau'r pensiynau, gweler nodyn 7.

Y Fantolen

At ei gilydd, mae gwerth yr asedau net wedi lleihau £40.2 miliwn o'u cymharu â sefyllfa 2017-18. Daw hyn yn bennaf oherwydd bod y darpariaethau pensiwn wedi cynyddu'n sylweddol, £29.1 miliwn, a hefyd oherwydd bod cost colli gwerth, sef £9.2 miliwn ar werth cario ymlaen asedau sefydlog.

£ miliwn	Asedau Sefydlog	Buddsoddiadau	Banc ac Arian Parod	Credydwyr Hirdymor	Rhwymedigaeth Pensiynau
2018-19	235.2	34.2	14.2	109.7	52.6
2017-18	231.0	39.4	24.8	98.3	23.4
	↑	↓	↓	↑	↑

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

Buddsoddiadau Cyfalaf

Yn y cyfnod hwn rydym yn gwneud un o'r buddsoddiadau mwyaf sylweddol yn hanes y Brifysgol ac rydym wedi ymrwymo o hyd i wneud buddsoddiadau mawr yn ein hadnoddau llety, dysgu ac ymchwil, sydd eisoes yn ardderchog. Yn ystod y flwyddyn, gwariwyd £24.5 miliwn (2017-18: £8.7 miliwn) yn buddsoddi mewn offer a'r isadeiledd ar draws y grŵp. Roedd bron i £14.5 miliwn o gyfanswm y gwariant a wnaed wedi'i gyllido o ffynonellau allanol. O gyfanswm y gwariant, mae £0.5 miliwn (2017-18: £1.4 miliwn) yn ymwneud ag offer ymchwil newydd y talwyd amdanynt drwy grantiau. Mae'r gwaith adeiladu yn symud ymlaen yn dda ar safle Campws Arloesi a Menter Aberystwyth (CAMA) yng Ngogerddan, a bydd hynny'n darparu rhagor o adnoddau ymchwil o safon fyd-eang; bydd yn agor yn ail hanner 2020. Mae'r prosiect hwn yn cyfrif am £9.5 miliwn o gyfanswm y buddsoddiad cyfalaf. Yn 2018-19 cychwynnwyd ar brosiect i ailwampio neuadd hanesyddol Pantycelyn, a fydd yn rhoi bywyd o'r newydd i un o adeiladau mwyaf eiconig y Brifysgol, ac rydym ar y trywydd iawn i groesawu myfyrwyr newydd ym mis Medi 2020. Mae gweddill y gwariant yn ymwneud â buddsoddiadau strategol yn y campws, o ran yr adeiladau a'r isadeiledd cyffredinol, yn ogystal ag adnoddau penodol megis prosiect y Labordai Milfeddygol. Roedd cyfanswm y cyfalaf a wariwyd yn sylweddol uwch na gwerth y dibrisio am y flwyddyn, a chyfanswm y cynnydd yng ngwerth ein hasedau sefydlog oedd £4.9 miliwn. £10.5 miliwn oedd cost y dibrisiant am y flwyddyn (2017-18: £11.0 miliwn) ac fe gafodd gwerth ein hasedau sefydlog ei leihau ymhellach £9.2 miliwn (2017-18: £1.6 miliwn) drwy ailbrisio a chael gwared ar asedau gwerth £0.1 miliwn (2017-18: £0.05 miliwn) (gwerth net yn ôl y llyfr).

Buddsoddiadau

I'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2019, o fuddsoddiadau'r gwaddolion a buddsoddiadau'r brifysgol, cafwyd adenillion 5.2 y cant (2017-18: 6.4 y cant), o'u cymharu â 4.7 y cant, sef adenillion meincnod y polisi (2017-18: 7.3 y cant). Y rhan o'r portffolio a berfformiodd orau oedd Ecwiti Preifat, lle y cafwyd 33.8 y cant o adenillion (2017-18: 4.7 y cant). Yn ystod y flwyddyn, cafodd y buddsoddiadau eu lleihau £7.0 miliwn wrth i arian gael ei ddatfuddsoddi, o Ecwiti Datblygu Rhyngwladol yn bennaf, i ariannu gwaith ailddatblygu Pantycelyn.

Arian parod ac adneuon byrdymor

Yn unol â'n Strategaeth Ariannol, ar ddiwedd y flwyddyn roedd llif arian parod a hylifedd y Brifysgol ar £7.9 miliwn (2017-18: £7.9 miliwn) (Asedau Cyfredol Net). Er bod y sefyllfa o ran hylifedd ar ddiwedd y flwyddyn yn cyd-fynd â'r sefyllfa arferol ym mhroffil daliadau arian parod y Brifysgol, mae'r sefyllfa hylifedd wedi lleihau ers 2017-18, yn bennaf oherwydd proffil yr incwm a gafwyd oddi wrth y Cwmni Benthyciadau Myfyrwyr.

Mae'r rhaglen fuddsoddi Cyfalaf sylweddol drwy 2018-19 ac i mewn i 2019-20 wedi'i chynnal â Chyfleuster Credyd Cylchdroi sy'n golygu bod y Brifysgol yn gallu rheoli'r ansicrwydd ym mhroffil blynyddol ei llif arian parod. Bwriedir defnyddio'r Cyfleuster Credyd Cylchdroi at wahaniaethau amseru arian parod byrdymor yn unig, ac fe ragwelir y bydd y cyfan wedi'i ad-dalu erbyn diwedd 2019-20 (ac ymhen pob un flwyddyn ariannol ganlynol).

Mae'r Brifysgol yn monitro ei mantolen a'i hymrwymiadau o ran arian parod yn rheolaidd drwy gyflwyno adroddiadau, drwy'r Cynllun Gweithredu Cynaliadwyedd, a thrwy ystyried ei chynlluniau a'i buddsoddiadau hirdymor. Yn unol â'r rhagolygon, mae ein mesuriadau sicrwydd arian parod wedi lleihau eto yn 2018-19 a disgwylir iddynt aros yn debyg yn ystod 2019-20 wrth inni gyflawni dau brosiect cyfalaf mawr (sef y Campws Arloesi a Menter a neuadd Pantycelyn). Ar ôl 2019-20 rhagwelir y bydd y mesuriadau ar gronfeydd arian parod a hylifedd yn gwella wrth inni symud tuag at lwybr mwy cynaliadwy.

Mae'r Brifysgol yn dal wrthi'n adolygu'r asedau sydd ganddi er mwyn gweld lle y gellir gwaredu rhai asedau nad oes mo'u hangen i'n gofynion gweithredu. Yn ystod 2018-19, mae'r strategaeth hon wedi gwireddu gweddill wrth waredu, sef £0.1 miliwn (2017-18 £0.05 miliwn) sydd wedi'i ddefnyddio i gynnal ein gwelliannau a'n datblygiadau cyfalaf.

Prif faterion risg ac ansicrwydd

Yn ystod 2018-19, cwblhaodd Aberystwyth waith ad-drefnu ei threfniadaeth fewnol, gan sicrhau bod y Brifysgol yn elwa, yn weithredol ac yn ariannol, o sylfaen gostau fwy effeithlon a llinellau adrodd symlach. Erys rhai materion o ansicrwydd i'r sector cyfan a fydd yn effeithio ar bob prifysgol, yn enwedig y rhai sy'n deillio o berthynas y DU â'r Undeb Ewropeaidd a sut y bydd hynny'n effeithio ar y niferoedd o fyfyrwyr a ddaw o'r UE ac ar incwm ymchwil.

Mae proses rheoli risg y Brifysgol yn cydnabod: risgiau strategol, sef nodi'r risgiau mwyaf arwyddocaol i amcanion y Brifysgol; y risgiau gweithredol; a'r risgiau sy'n gysylltiedig â phrosiectau datblygu mawr, sef y risgiau a allai effeithio ar bob maes gweithredu'r Brifysgol. Mae'r cofrestrau risg yn cael eu diweddaru'n rheolaidd ac yn cael eu hadolygu gan y Cyngor. Mae'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn cael adroddiad manwl ar reoli risg ym mhob un o'i gyfarfodydd.

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

Mae'r Brifysgol wedi nodi sawl risg o bwys ac mae'n eu monitro yn rheolaidd, ac mae ganddi strategaethau i'w lliniaru.

Dyma grynodeb ohonynt:

Maes y Risg	**Disgrifiad y Risg**	**Rheoli'r Risg**
Cynaliadwyedd a Chyllid	Unrhyw newidiadau pellach o ran cyllido pifysgolion o ffynonellau cyhoeddus, gan gynnwys effeithiau unrhyw newidiadau i ffioedd myfyrwyr, ariannu ymchwil, a'r effeithiau a ddaw o roi adolygiad Diamond ar waith; neu fethu â chyrraedd yr arbedion angenrheidiol yn y Cynllun Gweithredu Cynaliadwyedd (CGC), a fyddai'n effeithio ar gynaliadwyedd ariannol byrdymor y sefydliad.	Mae'r Brifysgol yn cynllunio'n ddoeth ac mae wedi ymgorffori dadansoddiadau sensitifrwydd manwl o'r tybiaethau incwm yn rhan o'i Strategaeth Ariannol. Bydd yr arbedion costau a geir drwy'r CGC yn darparu gwasanaethau mwy effeithiol ac effeithlon. Mae'r Brifysgol bron â chwblhau rhaglen newid y CGC.
Denu Myfyrwyr	Mae'r Brifysgol yn methu â denu a chadw digon o fyfyrwyr.	Mae'r Brifysgol yn cynllunio'n realistig ar gyfer y galw ac mae ganddi strategaethau ar waith i ddenu myfyrwyr, gan ganolbwyntio ar feysydd allweddol, gan ddatblygu rhwydweithiau rhyngwladol yn ogystal â chysylltiadau cryfion ag ysgolion lleol. Mae nifer o fentrau newydd ar waith i sicrhau twf cynaliadwy yn niferoedd ein myfyrwyr ac maent yn dechrau dwyn ffrwyth.
Pensiynau	Ailbrisiadau pellach neu gynnydd yn asesiad y diffygion yn y cynlluniau pensiwn a fyddai'n cynyddu'r llif o arian parod sy'n dod allan o'r Brifysgol, neu a allai olygu bod y Brifysgol yn gyflogwr llai deniadol.	Mae ymgynghoriad drwy'r sector ar gynllun yr USS yn dal i fynd yn ei flaen, a gallai'r goblygiadau fod yn sylweddol. Mae Aberystwyth yn ceisio lliniaru'r risg hon drwy ail-lunio ei sylfaen gostau a sicrhau bod modd talu am ymrwymiadau ariannol posib o'i gweithgareddau gweithredol. Mae Aberystwyth wedi cynnwys cynnydd sylweddol yng nghyfraniadau'r cyflogwr yn ei Strategaeth Ariannol.
Enw da	Mae'r Brifysgol yn methu â chynnal ei henw da rhyngwladol am ansawdd ei dysgu a'i hymchwil.	Mae'r Brifysgol yn buddsoddi'n sylweddol yn y profiad mae'n ei ddarparu i'w myfyrwyr ac mewn ymchwil o safon fyd-eang. Mae'r llwyddiant a gafwyd yn y tablau cynghrair, y Fframwaith Rhagoriaeth Dysgu a'r Fframwaith Rhagoriaeth Ymchwil yn dyst i effeithiolrwydd strategaethau'r Brifysgol.
Gadael yr Undeb Ewropeaidd	Mae'r Brifysgol yn cydnabod bod nifer o risgiau sy'n gysylltiedig â gadael yr Undeb Ewropeaidd heb gytundeb, o safbwynt yr effaith bosib ar: denu myfyrwyr o wledydd yr UE; colli'r hawl i fanteisio ar raglenni ymchwil ac incwm i ymchwil; colli staff o wledydd yr UE; costau nwyddau a gwasanaethau yn cynyddu; colli rhaglen ERASMUS a rhaglenni cyfnewid.	Mae cynlluniau lliniaru manwl wedi'u llunio ar lefel yr adrannau ac mae'r Brifysgol yn dal i fonitro'r sefyllfa yn agos.

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

Y Rhagolygon a'r Dyfodol

Mae cynllunio ariannol y Brifysgol ar gyfer y blynyddoedd hyd at 2023-24 wedi'i seilio ar ddarparu rhagoriaeth i fyfyrwyr. Mae'r sector addysg uwch yn dal i fynd yn fwyfwy cystadleuol, gyda mwy o gystadleuaeth am fyfyrwyr ac am gyllid ymchwil. Wrth i bolisi'r llywodraethau a'r cyfundrefnau ariannu newid yn gyson, mae'r llifoedd incwm yn mynd yn fwyfwy anodd eu rhagweld. Serch hynny, mae gan y Brifysgol hyder yn ei thybiaethau a'i mecanweithiau cynllunio at y dyfodol agos.

Roedd y nifer o fyfyrwyr a dderbyniwyd ym mis Medi 2019 yn cyd-fynd yn fras â'r disgwyliadau ac fe enillodd y Brifysgol wobr Prifysgol y Flwyddyn am Ansawdd y Dysgu yng Nghanllaw Prifysgolion Da The Times a Sunday Times i 2019; dyma'r unig Brifysgol i lwyddo i gael y gydnabyddiaeth honno am ddwy flynedd yn olynol. Ar ben hynny, yn ddiweddar fe gafodd y Brifysgol ei henwi'n Brifysgol y Flwyddyn yng Nghymru i 2020 gan Ganllaw Prifysgolion Da y Times a'r Sunday Times. Mae'r gwobrau a'r llwyddiannau hyn yn brawf bod y Brifysgol wedi llwyddo i berfformio'n well yn y meysydd allweddol hynny ac y gall wynebu'r dyfodol yn hyderus. Ein hamcanion strategol yw atgyfnerthu a manteisio ar y gwelliant hwnnw, a sicrhau bod Prifysgol Aberystwyth yn gyrchfan i fwyfwy o fyfyrwyr lle y gallant fyw a dysgu mewn amgylchedd eithriadol.

Mae Aberystwyth yn ailwampio ei gwaith marchnata a denu myfyrwyr, ym Mhrydain ac yn rhyngwladol fel ei gilydd. Mae ein strategaethau wedi'u seilio ar ddatblygu portffolio o raglenni o ansawdd uchel a chanddynt hunaniaethau clir; ar berthynas dda â'n hysgolion bwydo; ac ar gyswllt unigol a chefnogol â'n hymgeiswyr. Mae'r blaenoriaethau sy'n rhoi sylfaen i'r elfennau o 'dwf' yn ein cynlluniau yw sefydlu darpariaeth dysgu sy'n gyson ragorol a sefydlu adran flaenllaw ar gyfer y gwaith marchnata a denu myfyrwyr. Mae'r ddwy flaenoriaeth hyn wedi'u hymgorffori yn ein Strategaeth Ariannol at y dyfodol, gyda chyllid ysgogol sylweddol i roi'r newidiadau angenrheidiol ar waith. Rydym yn dal ati i adolygu gweithgareddau dysgu a denu myfyrwyr pob un o adrannau'r Brifysgol.

Mae'r Brifysgol yn dal i wneud buddsoddiad mawr yn ei hystad, a fydd yn cael effaith ar ei sefyllfa ariannol yn y dyfodol. Er ein bod yn llwyddo i gynnal hylifedd ariannol, mae'r Brifysgol wedi gweld ei gweddillion arian parod yn lleihau yn 2018-19, a hynny'n unol â'r cynlluniau, ac mae'n amlwg o hyd bod angen i'r perfformiad ariannol wella yn y dyfodol er mwyn sicrhau cynaliadwyedd yn y tymor hir. Mae'r Brifysgol ar y trywydd iawn i wneud hynny ac fe ddaliwn ati i gadw llygad barcud ar y llif arian parod a'r enillion gwaelodol, er mwyn parhau â'n gwaith ac i ddarparu sylfaen yr arian parod ar gyfer ein cynlluniau i fuddsoddi mwy o gyfalaf yn y dyfodol. Bydd ein Strategaeth Ariannol i'r blynyddoedd nesaf yn gweld rhaglen gyfalaf sylweddol yn mynd yn ei blaen, gan adeiladu ymhellach ar ein cryfderau creiddiol. Mae ein rhagolygon ariannol yn dangos sefyllfa gyllidebol dynn, ond eto fe fydd modd buddsoddi drwy gyllid ysgogi a mecanweithiau eraill, ac fe ragwelir y bydd y Brifysgol yn dychwelyd i sefyllfa lle y ceir gweddill gweithredol cymedrol yn 2019-20. Yn ogystal â'r eitemau hyn, mae'r Brifysgol wedi cynnwys yn ei rhagolygon gyflogau uwch, y cyflogau byw gwirfoddol a chyfraniadau pensiwn ychwanegol gan gyflogwyr, gan gynnwys y costau o leihau'r diffyg sy'n deillio o'r prisiad diweddaraf.

Mae'r Brifysgol yn aelod o nifer o gynlluniau pensiwn (gweler nodyn 26) ac mae rhywfaint o risg yn gysylltiedig â chanlyniadau'r prosesau prisio. O gofio'r elfennau sylweddol hyn o ansicrwydd, mae'n dal i fod yn bwysig bod y Brifysgol yn gwella ei pherfformiad ariannol yn ystod 2019-20 a'r tu hwnt. Bydd yn dal ati i reoli'r gwariant yn ofalus, enwedig y gwario a wneir er mwyn cael asedau sefydlog, i sicrhau ei fod yn aros o fewn y symiau a ganiateir yn y cynlluniau ariannol a gymeradwyir gan y Cyngor hyd at 2023-24, ac ar yr un pryd, ei bod yn cyflawni amcanion y Cynllun Gweithredu Cynaliadwyedd ac yn dal i allu denu myfyrwyr i astudio ar bob lefel yn y Brifysgol. Yn y cyd-destun economaidd ehangach, fe gawn amseroedd heriol yn y dyfodol. Serch hynny, drwy barhau â'r staffio a'r rheolaeth gref, mae'r Brifysgol yn hyderus y bydd yn gwneud cynnydd yn ei chynlluniau strategol, a chyflawni ei hamcanion.

LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL A RHEOLAETH FEWNOL

Yn unol â Siarter Frenhinol Ategol Prifysgol Aberystwyth, fel y'i diwygiwyd yn 2018, Cyngor y sefydliad yw "corff llywodraethol goruchaf y brifysgol" ac mae'n gyfrifol am "benderfynu ar gyfeiriad strategol y brifysgol ac am y modd y gweithredir materion ariannol a gweinyddol, a materion eraill y brifysgol, yn unol â'i hamcanion".

Yn unol â manylion dogfennau llywodraethol y Brifysgol, mae'r Cyngor yn cynnwys: Aelodau Annibynnol (rhai'n gwasanaethu ex-officio); aelodau staff ex-officio; ac aelodau cynrychioliadol a etholir gan y Senedd, y staff anacademaidd a'r myfyrwyr. Ni fydd cyfanswm aelodaeth y Cyngor â'r hawl i bleidleisio yn fwy na 18 aelod. Caiff y Cyngor hefyd gyfethol aelodau ychwanegol os dymuna wneud hynny, ar yr amod bod cyfanswm nifer yr aelodau yn cyd-fynd â'r Statud, er nad yw hynny'n digwydd ar hyn o bryd.

Aelodau Annibynnol anweithredol yw'r rhan fwyaf o aelodau'r Cyngor, nad ydynt yn aelodau o'r staff nac yn fyfyrwyr y Brifysgol. Ar ben hynny, mae swyddogaeth Cadeirydd y Cyngor - sydd ar gael i Aelod Annibynnol yn unig - wedi'i gwahanu oddi ar swyddogaeth Prif Weithredwr y Brifysgol, sef yr Is-Ganghellor.

Mae Prifysgol Aberystwyth wedi ymrwymo i hybu cydraddoldeb ac amrywioldeb, ac mae'n ymdrechu i fod yn gynhwysol ac i werthfawrogi natur amrywiol ei staff, ei myfyrwyr a'i chymuned. Hysbysebir pob swydd wag am Aelodau Annibynnol y Cyngor yn allanol, ac mae croeso enwedig pan geir diddordeb o blith grwpiau a dangynrychiolir. Pan fynegir diddordeb yn un o'r swyddi hyn, fel rheol fe'u hystyrir gan is-grŵp o'r Pwyllgor Llywodraethu a Chydymffurfio, gan eu pwyso a'u mesur yn ôl aelodaeth bresennol y Cyngor i sicrhau bod gan ei aelodau ystod o sgiliau sy'n bodloni gofynion y Brifysgol.

Mae'r Brifysgol yn anelu at ymgymryd â'i gwaith mewn modd moesegol yn unol â'r saith egwyddor a osodwyd yn Adroddiad Pwyllgor Nolan ar Safonau mewn Bywyd Cyhoeddus: sef anhunanoldeb, uniondeb, gwrthrychedd, atebolrwydd, bod yn agored, gonestrwydd, ac arweinyddiaeth. Mae'r Brifysgol hefyd wedi ymrwymo i arddel yr arfer gorau ym mhob agwedd ar lywodraethu corfforaethol, gan roi ar waith yr egwyddorion craidd a'r saith elfen sylfaenol o lywodraethu fel y'u gosodwyd yn 'Cod Llywodraethu Addysg Uwch' Pwyllgor Cadeiryddion y Prifysgolion (Rhagfyr 2014, fel y'i diwygiwyd Mehefin 2018), yn ogystal â'r egwyddorion perthnasol a roddir yn 'Cod Llywodraethu Corfforaethol y DU' a gyhoeddwyd gan y Cyngor Adrodd Ariannol.

Comisiynwyd adolygiad o effeithiolrwydd y llywodraethu gan y Cyngor yn ystod gwanwyn 2019. Fe'i cynhaliwyd gan AdvanceHE, ac fe gyflwynwyd eu hadroddiad terfynol i'r Cyngor ar 28 Mehefin 2019. Mae'r Cyngor yn anelu at wella llywodraethu a pherfformiad y sefydliad yn barhaus, ac mae'r argymhellion a wnaed yn yr adolygiad diweddaraf ar effeithiolrwydd y llywodraethu yn cael eu hystyried gan y Pwyllgor Llywodraethu a Chydymffurfio i'w gweithredu ym mlwyddyn academaidd 2019-20. Bwriedir cynnal yr adolygiad nesaf o effeithiolrwydd y llywodraethu yn ystod blwyddyn academaidd 2022-23.

Mae prif gyfrifoldebau'r Cyngor wedi'u gosod yn Ystatudau ac Ordinhadau'r Brifysgol. Yn ôl yr arfer ac yn unol â'r Cod Rheoli Ariannol y cytunwyd arno â Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, mae'r Cyngor yn cadw'r hawl, ymhlith eraill, i gymeradwyo datblygiadau a gwariant ar raddfa fawr, yn ogystal ag arddel y cyfrifoldeb dros sefydlu unrhyw is-gwmnïau a thros eu gweithredoedd.

Cyfarfu'r Cyngor bum gwaith yn ystod y flwyddyn academaidd 2018-19. Ymdrinnir â llawer o'r gwaith manwl cychwynnol gan sawl is-bwyllgor. Yn sgil yr ad-drefnu a ddaeth i rym ar 01 Awst 2018, mae prif is-bwyllgorau llywodraethu'r Brifysgol yn cynnwys: y Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd; y Pwyllgor Llywodraethu a Chydymffurfio; y Pwyllgor Taliadau; a'r Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad.

Mae pob un o'r is-bwyllgorau hyn yn cyflwyno eu hadroddiadau i'r Cyngor, ac mae pob un wedi'i sefydlu'n ffurfiol â'i gylch gorchwyl ei hun a chyfran o'i aelodau yn dod o blith Aelodaeth Annibynnol y Cyngor. Mae gwybodaeth fanwl am aelodaeth a chyfrifoldebau'r is-bwyllgorau hyn i'w chael ar ein gwefan.

Sefydlwyd y Pwyllgor Taliadau i ystyried a phennu materion sy'n ymwneud â thalu Staff Uwch yn y Brifysgol, o fewn fframwaith cyffredinol a gymeradwywyd gan y Cyngor. Wrth gytuno i unrhyw newidiadau i dâl yr yr Is-Ganghellor, y Dirprwy Is-Gangellorion ac aelodau penodol eraill o'r Staff Uwch, mae'r Pwyllgor Taliadau yn ystyried i ba raddau y gellir fforddio unrhyw benderfyniadau o'r fath. Mae'r Pwyllgor Taliadau yn rhoi adroddiadau i'r Cyngor ar ei holl benderfyniadau.

Yn y pen draw, Cyngor y Brifysgol sy'n gyfrifol am drefniadau rheoli mewnol y Brifysgol ac am arolygu effeithiolrwydd y trefniadau hynny. Bwriad trefniadaeth o'r fath yw rheoli'r risg o fethu â chyflawni amcanion busnes yn hytrach na chael gwared a'r risg honno, a bydd yn cynnig sicrwydd rhesymol yn unig – nid sicrwydd llwyr – yn erbyn camddatgan neu golled sylweddol.

LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL A RHEOLAETH FEWNOL (parhad)

Cred y Cyngor fod proses barhaus ar gyfer canfod, cloriannu a rheoli risgiau arwyddocaol y Brifysgol; ac iddi fod ar waith ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2019 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol; ei bod yn cael ei hadolygu gan y corff llywodraethol yn rheolaidd; a'i bod yn cydymffurfio â'r canllawiau rheoli mewnol i Gyfarwyddwyr yng Nghod Llywodraethu Corfforaethol y DU, fel y'i diwygiwyd gan Grŵp Cyfarwyddwyr Cyllid Prifysgolion Prydain.

Mae'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn gyfrifol am gwrdd â'r Archwilwyr Allanol i drafod canfyddiadau archwiliadau, ac am gwrdd â'r Archwilwyr Mewnol i ystyried adroddiadau manwl ar archwiliadau mewnol ac argymhellion i wella trefniadau rheoli mewnol y Brifysgol, ynghyd ag ymateb y rheolwyr a'u cynlluniau gweithredu. Mae'r is-bwyllgor hwn hefyd yn monitro sut y glynir wrth y gofynion rheoliadol, ac yn arolygu datganiadau ariannol blynyddol y Brifysgol ynghyd â'r polisïau cyfrifo. Ar ben hynny, gellid gofyn iddynt archwilio i unrhyw enghreifftiau lle na chydymffurfiwyd â deddfwriaeth a rheoliadau eraill. Er bod uwch-swyddogion gweithredol yn mynd i gyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn ôl yr angen, nid ydynt yn aelodau o'r is-bwyllgor hwnnw, a gall aelodau'r is-bwyllgor gwrdd â'r Archwilwyr ar eu pen eu hunain er mwyn cael trafodaethau annibynnol.

Mae gan Weithrediaeth y Brifysgol brosesau ffurfiol sydd ar waith i gloriannu a rheoli risgiau sylweddol y mae'r Brifysgol yn eu hwynebu. Mae hynny'n cynnwys nodi'r mathau o risgiau y mae'r Brifysgol yn eu hwynebu, gan eu hystyried drwy broses sy'n edrych o'r pen i'r gwaelod ac o'r gwaelod i'r pen, a hynny ar y lefel gorfforaethol ac yn adrannol. Mae'r risgiau yn cael eu blaenoriaethu o ran eu heffaith ddichonol ac o ran pa mor debyg ydynt o ddigwydd yn unol â pholisi rheoli risg a gymeradwywyd. Mae'r risgiau hyn yn cyd-fynd â'r amcanion strategol, sef: Cyllid a Seilwaith: Llywodraethu; Enw da; Staff; Myfyrwyr. Mae'r risgiau yn cael eu monitro, ynghyd â'r dulliau rheoli cysylltiedig, yn barhaus gan Weithrediaeth y Brifysgol. Mae'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn cael adroddiad am y sefyllfa ddiweddaraf o ran risg ym mhob un o'i gyfarfodydd, ac mae'r adroddiadau a'r argymhellion priodol yn cael eu cyflwyno i Gyngor y Brifysgol.

Mae gan y Brifysgol broses ar waith i ymdrin â materion rheoli o bwys sy'n golygu bod Cadeirydd y Cyngor a Chadeiryddion y Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad a'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn cael gwybod am faterion o'r fath yn syth; ac fe roddir gwybod hefyd i Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru a'r Comisiwn Elusennau fel y bo'n briodol.

Yn ystod y flwyddyn, targedwyd y Brifysgol gan dwyllwyr ac fe amlygodd y twyll arfaethedig hwnnw fod man gwan difrifol o ran sut mae'r dulliau rheoli yn cael eu gweithredu er bod Archwiliad Mewnol wedi dod i'r casgliad gynt eu bod wedi'u cynllunio'n briodol. Ers hynny cymerwyd camau i dynhau'r gweithdrefnau ymhellach, gan sicrhau bod y canllawiau mewnol yn gliriach, a chyflwyno hyfforddiant ychwanegol i'r holl staff perthnasol i godi ymwybyddiaeth am dwyll er mwyn ceisio atal hyn rhag digwydd eto. Ni chollwyd arian o ganlyniad i'r digwyddiad hwn.

Mae gan y Brifysgol Gynllun Cyhoeddi y cytunwyd arno sy'n pennu'r wybodaeth a fydd yn cael ei darparu gan y sefydliad i'r cyhoedd. Ceir mwy o wybodaeth ar ein gwefan. Ar ôl i'r datganiadau ariannol gael eu cymeradwyo'n ffurfiol gan y Cyngor, fe'u cyhoeddir ar wefan y Brifysgol, ynghyd â'r datganiadau sy'n ymwneud â blynyddoedd academaidd ac ariannol blaenorol.

DATGANIAD O'R BUDD CYHOEDDUS

Mae Prifysgol Aberystwyth yn elusen gofrestredig (Rhif 1145141) yn unol â thelerau Deddf Elusennau 2011. Wrth bennu ac adolygu nodau ac amcanion y Brifysgol, mae Cyngor y Brifysgol yn rhoi ystyriaeth briodol i ganllawiau cyffredinol y Comisiwn Elusennau ar y budd cyhoeddus a'r canllawiau ategol i elusennau a sefydlwyd at ddibenion addysgiadol.

Ers 1872 mae'r Brifysgol yn hybu rhagoriaeth mewn ymchwil a dysgu o dan ei harwyddair, 'Nid byd, byd heb wybodaeth'. Credwn yn gryf y dylai profiad y myfyriwr feithrin chwilfrydedd academaidd, ac awydd am ddysg a datblygu personol sy'n para gydol oes ac sy'n trawsnewid bywydau. Rydym yn gwerthfawrogi arloesedd a rhagoriaeth mewn ymchwil ym mhob maes a disgyblaeth, ac rydym yn annog gwaith ar draws y disgyblaethau cael hyd i atebion i heriau byd-eang. Rydym am chwalu'r meini tramgwydd sy'n rhwystro pobl rhag gallu manteisio ar addysg ac yn cydweithio'n agos â'r gymuned er mwyn sicrhau bod y drysau i'n darpariaeth yn cael eu hagor yn lletach.

Dysgu

Ein cenhadaeth greiddiol yw cynhyrchu graddedigion hyddysg, medrus a hyderus sydd wedi'u paratoi'n drylwyr at fyd gwaith ac at waith y byd. Rydym yn gwneud hynny drwy ddarparu dysgu rhagorol ar draws 19 maes academaidd a thrwy ymgorffori cyflogadwyedd, sgiliau trosglwyddadwy a materion dinasyddiaeth fyd-eang yn ein cwricwlwm. Rydym yn cefnogi amrywiaeth o brosiectau ar gyfer dysgu yn y gymuned, sy'n cynnwys darpariaeth eang o gyrsiau dysgu gydol-oes mewn ieithoedd, yn y gwyddorau, y celfyddydau a'r dyniaethau, ar gampws y Brifysgol ac mewn lleoliadau cymunedol ar draws Cymru, yn ogystal â phortffolio o gyrsiau rhan-amser ac undydd. Rydym yn cydnabod ein dyletswydd arbennig i annog pobl i fanteisio ar ddarpariaeth cyfrwng-Cymraeg ac i hybu'r Gymraeg ac rydym yn chwarae rhan weithredol wrth annog myfyrwyr Cymraeg i ddilyn eu hastudiaethau drwy gyfrwng y Gymraeg.

Ymchwil

Mae gennym hanes hir ac anrhydeddus o ymgymryd â gwaith ymchwil blaenllaw sydd o bwysigrwydd rhyngwladol, gan ymchwilio i'r prif heriau sy'n wynebu'r gymdeithas, gan gynnwys newid yn yr hinsawdd a'r amgylchedd, anghydraddoldeb byd-eang, ymchwil i'r gofod, economeg ryngwladol, deallusrwydd artiffisial a hunaniaethau diwylliannol. Rydym wrthi'n ymsefydlu fel canolfan ar gyfer ymchwil gydweithredol â busnesau drwy ein Campws Arloesi a Menter yn y dyfodol. Mae'r gymuned yn dod i gyswllt â'n gwaith ymchwil drwy weithgareddau megis y rhaglenni iechyd a lles, gwaith 'labordy'r traeth', gweithdai roboteg, y caffi gwyddoniaeth misol, darlithoedd cyhoeddus a chanolfan ymchwil ucheldiroedd newydd, sy'n darparu cyfle i weithio gydag ysgolion.

Ehangu Cyfranogiad

Mae ein dull o ehangu'r drysau i addysg uwch yn cynnwys prosiectau i godi uchelgais ymhlith y rhai sy'n gadael ysgol, ac rydym yn cydweithio'n agos ag ysgolion a'r gymuned leol i wella sgiliau, yn enwedig yn y pynciau STEM (Gwyddoniaeth, Technoleg, Peirianneg a Mathemateg). Rydym yn darparu ystod gynhwysfawr o Fwrsariaethau, Ysgoloriaethau Mynediad a Gwobrau, gan gynnwys bwrsariaethau i fyfyrwyr ar raglenni ymchwil uwchraddedig, a ariennir drwy waddolion a ariannwyd gan gyn-fyfyrwyr a'r Brifysgol. Rydym yn darparu fframwaith o gefnogaeth ariannol i sicrhau bod myfyrwyr o bob cefndir yn gallu manteisio ar Addysg Uwch. Rydym hefyd yn darparu ystod o gymorth academaidd a phersonol a dargedir at fyfyrwyr i'w helpu i aros yn y brifysgol ac i hybu eu llwyddiant. Rydym yn gweithio gydag amryw gyrff, gan gynnwys Stonewall, Buttle UK, Athena SWAN, yr Uned Her Cydraddoldeb, a Chomisiynydd y Gymraeg, ac rydym yn falch o gael cydnabyddiaeth genedlaethol am ein gwaith yn y meysydd hyn, gan gynnwys cael ein rhoi ar y rhestr fer am wobr Adnoddau Dynol Prifysgolion am y gynhadledd 'Dyfodol Traws Ni' , a sefydlwyd yn 2017. Rydym ar safle 79 ym Mynegai 2019 Stonewall o Gydraddoldeb yn y Gweithle yn y DU.

Cyrhaeddiad Rhyngwladol

Cymuned ryngwladol ffyniannus ydym, yn croesawu staff a myfyrwyr o dros 90 o wledydd o bob cwr o'r byd, ac yn cydweithio â sefydliadau, busnesau a chyrff ledled y byd. Datblygasom bartneriaethau ag ysgolion yng Nghorea, yn ogystal â sefydliadau yn Fiet-nam a sawl sefydliad addysg uwch ym Malaysia, yn ogystal â chroesawu ysgolheigion Fulbright ac ysgolheigion Newton.

DATGANIAD O'R BUDD CYHOEDDUS (parhad)

Cyswllt â'r Gymuned

Mae gennym gyswllt cryf â'n cymuned leol drwy ein Canolfan i'r Celfyddydau a'i rhaglenni diwylliannol bywiog sy'n cynnwys theatr, cerddoriaeth, sinema, arddangosfeydd yn yr orielau, gwyliau ffilm a llenyddiaeth, dosbarthiadau dawnsio, prosiectau'r haf i blant ysgolion a dosbarthiadau nos a gweithdai i oedolion. Rydym yn ymfalchïo hefyd yn ein gwaith partneriaethol â Llyfrgell Genedlaethol Cymru ac ag ysgolion lleol a grwpiau cymunedol, ac elusennau megis Mind, y Bad Achub ac Ambiwlans Awyr Gorllewin Cymru. Rydym yn annog ein staff a'n myfyrwyr i wirfoddoli ac yn falch o'r rhan y mae'r ddau yn ei chwarae mewn gweithgareddau megis gwaith gyda menywod ar brofiannaeth, gwaith cyfreithiol 'pro-bono', cadwraeth ar lan y môr a'r gwaith gyda Brigâd Ambiwlans Sant Ioan. Rydym yn cynnig gwasanaethau i fusnesau rhanbarthol. Rydym yn cefnogi'r ysbyty lleol a rhaglenni iechyd cymunedol, ac yn darparu adnoddau chwaraeon a dosbarthiadau o safon uchel i'r gymuned leol (gan gynnwys dosbarthiadau chwaraeon, clybiau chwaraeon yn ystod y gwyliau, gweithgareddau i hybu iechyd a lles pobl dros eu 50 oed).

CYFRIFOLDEBAU CYNGOR GRŴP Y BRIFYSGOL

Mae'r Brifysgol wedi ymrwymo i arddel yr arfer gorau ym mhob agwedd ar lywodraethu corfforaethol. Mae corff llywodraethol y sefydliad, sef y Cyngor, wedi'i fodloni bod y sefydliad wedi cydymffurfio drwy gydol y cyfnod â 'Chod Llywodraethu Addysg Uwch' (Rhagfyr 2014, fel y'i diwygiwyd ym mis Mehefin 2018), yn ogystal â'r darpariaethau perthnasol a osodwyd yng Nghod Llywodraethu Corfforaethol y DU a gyhoeddwyd gan y Cyngor Adrodd Ariannol ym mis Ebrill 2016.

Y Cyngor sy'n gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifeg addas, sy'n datgelu â chywirdeb rhesymol, ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y Brifysgol fel y gallai sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn unol â Siarter ac Ystatudau'r Brifysgol, a'r Datganiad o Arferion Cymeradwy: Cyfrifon i Sefydliadau Addysg Bellach ac Uwch, ac â safonau cyfrifeg perthnasol eraill.

Ar ben hynny, yn rhan o delerau ac amodau'r Memorandwm Sicrwydd ac Atebolrwydd y cytunwyd arnynt rhwng Cyngor Prifysgol Aberystwyth a Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, mae'n ofynnol i Gyngor y Brifysgol, drwy law'r Is-Ganghellor fel ei swyddog dynodedig, baratoi adroddiadau ariannol i'r grŵp am bob blwyddyn ariannol, sydd yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa'r Brifysgol, o'r gweddill neu'r diffyg, ac o lif arian y grŵp am y flwyddyn honno.

Y Cyngor sy'n gyfrifol hefyd am gynnal ac am gywirdeb y datganiadau ariannol a gyhoeddir ar wefan y Brifysgol.

Wrth baratoi pob un o ddatganiadau ariannol grŵp y Brifysgol a'r rhiant-gorff, mae'r Cyngor wedi sicrhau bod:

- polisïau cyfrifeg addas wedi'u dethol a'u gweithredu'n gyson;
- asesiadau ac amcangyfrifon rhesymol a synhwyrol yn cael eu gwneud;
- safonau cyfrifeg perthnasol wedi'u dilyn, a bod unrhyw wahaniaethau o sylwedd yn y drefn yn cael eu datgelu a'u hegluro yn y datganiadau ariannol; a bod;
- y datganiadau ariannol yn cael eu paratoi ar sail busnes parhaus, oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd y brifysgol yn parhau i weithredu. Mae'r Cyngor wedi'i fodloni bod gan y Brifysgol ddigon o adnoddau i barhau i weithredu am y dyfodol gweladwy: am y rheswm hwn mae'r sail busnes parhaus yn dal i gael ei defnyddio wrth baratoi'r datganiadau ariannol.

Cymerodd y Cyngor gamau rhesymol i:

- sicrhau bod y cyllid a ddaw oddi wrth Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru yn cael ei ddefnyddio dim ond i'r pwrpas a nodwyd wrth ei roi, ac yn unol â'r Memorandwm Sicrwydd ac Atebolrwydd gyda'r Cyngor Cyllido, ac yn unol ag unrhyw amodau eraill y bydd y Cyngor Cyllido yn eu gosod o bryd i'w gilydd;
- sicrhau bod rheoliadau trefniadau ariannol a rheolaeth addas mewn grym i ddiogelu cyllid cyhoeddus yn ogystal â chyllid a ddaw o ffynonellau eraill;
- warchod asedau'r Brifysgol gan atal a darganfod twyll ac arferion afreolaidd eraill; a
- sicrhau bod adnoddau a gwariant y Brifysgol yn cael eu rheoli'n ddarbodus, yn effeithlon, ac yn effeithiol.

Dylid nodi y gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig yn ymwneud â pharatoi a dosbarthu datganiadau ariannol fod yn wahanol i'r ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR PRIFYSGOL ABERYSTWYTH

ADRODDIAD AR YR ARCHWILIAD I'R DATGANIAD ARIANNOL

Barn

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol Prifysgol Aberystwyth ("y Brifysgol") i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2019, sy'n cynnwys y Datganiad Cyfun a Datganiad y Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr, y Datganiad Cyfun a Datganiad y Brifysgol o Newidiadau yn yr Arian Wrth Gefn, y Fantolen Gyfun a Mantolen y Brifysgol, y Datganiad Cyfun o Lif Arian Parod a'r nodiadau perthnasol, gan gynnwys y Datganiad o Bolisïau Cyfrifeg.

Yn ein barn ni mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o gyflwr materion y Grŵp a'r Brifysgol ar 31 Gorffennaf 2019, ac o incwm a gwariant y Grŵp a'r Brifysgol, a'u henillion a'u colledion, a'r newidiadau yn y cronfeydd wrth gefn ac o lif arian y Grŵp am y flwyddyn a ddaeth i ben ar yr adeg honno;
- wedi'u paratoi'n gywir yn unol â safonau cyfrifeg y DU, gan gynnwys FRS 102 sef y Safon Adrodd Ariannol sydd ar waith yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon, ac â Datganiad 2015 ar Arferion Cymeradwy - Cyfrifeg mewn Addysg Bellach ac Uwch;
- yn bodloni gofynion cyfarwyddiadau Cyfrifon CCAUC i sefydliadau addysg uwch ar gyfer 2018-19 a gyhoeddwyd ar 11 Gorffennaf 2019; ac
- wedi'u paratoi'n gywir yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011.

Sail y farn

Cynaliasom ein harchwiliad yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (y DU) a'r gyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau isod. Rydym wedi bodloni ein cyfrifoldebau moesegol yn ôl y gofynion moesegol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rydym yn annibynnol ar y grŵp yn unol â'r gofynion hynny. Credwn fod y dystiolaeth a gawsom i'r archwiliad yn sail ddigonol a phriodol ar gyfer ein barn.

Busnes parhaus

Mae'r Cyngor wedi paratoi'r datganiadau ariannol gan ddefnyddio'r dull o gyfrifo ar sail busnes parhaus gan nad yw'n fwriad ganddo ddirwyn y Grŵp na'r Brifysgol i ben nac atal eu gweithredoedd, ac yntau wedi dod i'r casgliad bod sefyllfa ariannol y Grŵp a'r Brifysgol yn golygu bod hyn yn realistig. Mae hefyd wedi dod i'r casgliad nad oes unrhyw elfennau sylweddol o ansicrwydd a allai fod wedi bwrw amheuaeth sylweddol ar y gallu i barhau ar sail busnes parhaus am flwyddyn o leiaf ar ôl dyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol ("cyfnod busnes parhaus").

Mae'n rhaid inni roi gwybod i chi os ydym wedi dod i'r casgliad ei bod hi'n amhriodol defnyddio'r sail busnes parhaus i lunio'r cyfrifon, neu os oes ansicrwydd sylweddol sydd heb ei ddatgelu a allai fwrw cryn amheuaeth ar ddefnyddio'r sail honno am ddeuddeg mis o leiaf o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol. Wrth inni bwyso a mesur casgliadau'r Cyngor, ystyriasom y risgiau ymhlyg ym model busnes y Grŵp gan gynnwys effeithiau Brecsit, gan ddadansoddi sut y gallai'r risgiau hynny effeithio ar adnoddau ariannol y Grŵp a'r Brifysgol neu eu gallu i barhau â'u gwaith dros y cyfnod busnes parhaus. Nid oes gennym ddim i'w adrodd o ran y materion hynny.

Serch hynny, gan na allwn ragweld pob digwyddiad na sefyllfa yn y dyfodol a chan fod digwyddiadau yn y dyfodol yn gallu arwain at ganlyniadau sydd yn anghyson â chasgliadau a oedd yn rhesymol ar yr adeg pan gawsant eu gwneud, nid yw'r ffaith nad oes cyfeiriad at ansicrwydd sylweddol yn yr adroddiad archwilydd hwn yn rhoi gwarant y bydd y Grŵp neu'r Brifysgol yn parhau i weithredu.

Gwybodaeth arall

Y Cyngor sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall, sy'n cynnwys yr Adolygiad Strategol, yr Adroddiad ar Lywodraethu Corfforaethol a Rheolaeth Fewnol a'r Datganiad o'r Budd Cyhoeddus. Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cynnwys y wybodaeth arall honno ac felly nid ydym yn mynegi barn archwiliadol nac unrhyw fath o gasgliad ar sicrwydd y wybodaeth honno.

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR PRIFYSGOL ABERYSTWYTH (parhad)

Ein cyfrifoldeb ni yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried ar sail ein gwaith archwilio ar y datganiadau ariannol, a yw'r wybodaeth yno wedi'i chamddatgan yn ei sylwedd nac yn anghyson â'r datganiadau ariannol neu ein gwybodaeth archwiliadol. Ar sail y gwaith hwnnw yn unig, ni chawsom hyd i gamddatganiadau o sylwedd yn y wybodaeth arall.

Cyfrifoldebau'r Cyngor

Fel yr esbonnir yn llawnach yn ei ddatganiad a roddir ar dudalen 19, y Cyngor sy'n gyfrifol am: paratoi'r datganiadau ariannol ac am fod yn sicr eu bod yn rhoi safbwynt gwir a theg; sicrhau'r rheolaeth fewnol sydd yn ei farn ef yn angenrheidiol er mwyn paratoi datganiadau ariannol heb gamddatganiad o sylwedd, boed hynny'n deillio o dwyll neu o amryfusedd; pwyso a mesur gallu'r grŵp a'r Brifysgol i barhau ar sail busnes parhaus, gan ddatgelu, fel y bo'n briodol, faterion sy'n ymwneud â'r busnes parhaus; a defnyddio'r dull o gyfrifo ar sail busnes parhaus oni bai ei bod hi'n fwriad ganddo ddirwyn y grŵp neu'r Brifysgol i ben neu atal eu gweithredoedd; neu os nad oes ganddo ddewis amgen realistig heblaw gwneud hynny.

Cyfrifoldebau'r archwilydd

Fe'n penodwyd yn archwilydd yn ôl adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 (neu ei rhagflaenwyr) ac rydym yn llunio'r adroddiad yn unol â'r rheoliadau a wnaed o dan adran 154 o'r Ddeddf honno.

Ein hamcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw’r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn cynnwys camddatganiadau o sylwedd, boed hynny’n deillio o dwyll neu drwy amryfusedd, ac i gyhoeddi ein barn mewn adroddiad archwilydd. Lefel uchel o sicrwydd yw 'sicrwydd rhesymol', ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (y DU) bob amser yn dod o hyd i gamddatganiad o sylwedd pan fo un i'w gael. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu amryfusedd ac fe'u gwelir yn gamddatganiadau o sylwedd os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid disgwyl yn rhesymol y byddent yn dylanwadu ar benderfyniadau ariannol defnyddwyr a fyddai'n cael eu cymryd ar sail y datganiadau ariannol.

Ceir disgrifiad llawnach o'n cyfrifoldebau ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities.

ADRODDIAD AR OFYNION CYFREITHIOL A RHEOLIADOL ERAILL

Mae'n ofynnol inni roi adroddiad ar y materion isod yn ôl Cod Ymarfer Archwilio CCAUC a gyhoeddwyd yn ôl Deddf Addysg Bellach ac Uwch 1992.

Yn ein barn ni, ym mhob agwedd o sylwedd:

- mae’r cronfeydd o ba bynnag ffynhonnell, a weinyddwyd gan y Grŵp neu'r Brifysgol at ddibenion penodol wedi'u defnyddio yn briodol at y dibenion hynny a'u rheoli yn unol â'r ddeddfwriaeth berthnasol; ac
- mae’r cronfeydd a ddarparwyd gan CCAUC wedi’u defnyddio yn unol â’r Memorandwm Sicrwydd ac Atebolrwydd ac unrhyw delerau ac amodau cysylltiedig eraill.

MATERION Y MAE'N OFYNNOL ARNOM ROI ADRODDIAD ARNYNT DRWY EITHRIAD

Does gennym ddim byd i roi adroddiad amdanynt o safbwynt y materion isod lle y mae'n ofynnol arnom, yn ôl Deddf Elusennau 2011, roi gwybod i chi, yn ein barn ni:

- os yw'r wybodaeth a roddwyd yn yr adolygiad gweithredol ac ariannol yn anghyson mewn unrhyw agwedd o sylwedd â'r datganiadau ariannol; neu
- os nad yw'r Brifysgol wedi cadw cofnodion digonol o gyfrifon; neu
- os nad yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â chofnodion y cyfrifon; neu
- os na chawsom yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen i'n harchwiliad.

ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR PRIFYSGOL ABERYSTWYTH (parhad)

DIBEN EIN GWAITH ARCHWILIO AC I BWY MAE GENNYM GYFRIFOLDEBAU

Adroddiad i'r Cyngor yn unig yw hwn, yn unol â Siarter ac Ystatudau'r sefydliad ac yn unol ag adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 (neu ei rhagflaenwyr) a'r rheoliadau a wnaed o dan adran 154 o'r Ddeddf honno. Mae ein gwaith archwilio wedi ei wneud er mwyn datgan i'r Cyngor y materion hynny y mae'n ofynnol arnom eu datgan iddo mewn adroddiad archwilio, ac nid at unrhyw ddiben arall. I'r graddau mwyaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac arddel cyfrifoldeb i neb ond y Brifysgol a'i Chyngor am ein gwaith archwilio, yr adroddiad hwn, a'r casgliadau yr ydym wedi eu gwneud.

Rees Batley
Ar gyfer ac ar ran KPMG LLP, Archwilydd Statudol
Cyfrifwyr Siartredig
3 Assembly Square
Britannia Quay
Caerdydd
CF10 4AX

Mae KPMG LLP yn gymwys i weithredu yn archwilydd yn nhermau adran 1212 o Ddeddf Cwmnïau 2006.

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFEG

1. Sail y paratoi

Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â'r Datganiad o Arferion Cymeradwy (SORP): Cyfrifon i Addysg Bellach ac Uwch 2015; y Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan CCAUC; a'r Safonau Adrodd Ariannol (FRS102).

Sefydliad er y budd cyhoeddus yw'r Brifysgol ac felly mae wedi cymhwyso gofyniad y budd cyhoeddus yn FRS102. Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â chonfensiwn y gost wreiddiol, ac eithrio'r eiddo buddsoddi a'r rhwymedigaethau pensiwn buddiannau diffiniedig sy'n cael eu dal ar eu gwerth teg.

Mae'r Brifysgol wedi cyflwyno Datganiad o Lif Arian Parod y grŵp, yn unol â'r hyn a ganiateir gan yr eithriad datgan sydd i'w gael yn FRS102 yn unig.

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi ar sail busnes parhaus.

Busnes Parhaus
Mae Grŵp Cyfun Prifysgol Aberystwyth wedi cofnodi diffyg cyn treth, sef £28.6 miliwn (2017-18: £5.6 miliwn o ddiffyg). Ac mae hynny wedi arwain at all-lif net negyddol o arian parod, sef £10.5 miliwn (£6.1 miliwn yn 2017-18). Ar ben hynny mae gan y Grŵp £7.9 miliwn (2017-18: £7.9 miliwn) o asedau cyfredol net ac £114.2 miliwn o asedau net (2017-18: £154.4 miliwn), y mae £77.4 miliwn ohonynt yn gronfeydd digyfyngiad. O fewn yr asedau cyfredol net y mae arian parod ac arian cyfatebol, sef £14.3 miliwn (2017-18: £24.8 miliwn) (mae gwerth £7.3m ohonynt yn gyfyngedig) sydd ar gael i'w defnyddio gan y Grŵp i dalu am ei rwymedigaethau parhaol ac i gefnogi Rhaglen Cyfalaf y Grŵp. Yn 2018-19 roedd y Brifysgol yn parhau â'i gwaith i weithredu ei Chynllun Gweithredu Cynaliadwyedd (CGC), gyda'r nod o sicrhau cymaint o incwm â phosib, lleihau costau rhedeg y sefydliad a'i roi ar sylfaen gynaliadwy at y dyfodol. Mae'r holl arbedion o'r CGC erbyn hyn wedi'u nodi er mwyn cyrraedd y targed, sef £11.4 miliwn, er y bydd y camau gweithredu olaf yn cael eu cwblhau yn ystod 2019-20. Mae rhagolygon ariannol, gan gynnwys rhagamcanion o lif arian parod, wedi'u paratoi i'r Grŵp sy'n cwmpasu'r tymor byr a'r tymor canolig. Yn ôl y rhagolygon disgwylir all-lif net negyddol o arian parod yn 2019-20, ac fe ddisgwylir y ceir mewnlif o arian parod yn 2020-21. Wrth i'r Grŵp gwblhau ei gynlluniau buddsoddi cyfalaf fe fydd yn cadw gweddill digonol o arian parod ac arian wrth gefn i dalu am rwymedigaethau fel y byddant yn ddyledus.

Er mwyn cynorthwyo â'r llif arian parod, mae gan Brifysgol Aberystwyth gyfleuster credyd cylchdroi, a sefydlwyd ar batrwm dwy haenen ar sail gofynion y brifysgol. Mae haenen gyntaf y cyfleuster, sydd ar gyfer gwario cyfalaf, yn para am dair blynedd ar y dechrau, gyda'r posibiliad o gael saith blynedd yn ychwanegol fel cyfleuster i gymryd benthyciadau. Mae'r ail elfen yn ymwneud â chyfleuster gorddrafft am dair blynedd ar y dechrau, a hynny er mwyn cael cyfalaf gweithio yn unig.

O'r herwydd, ar sail eu hasesiad o sefyllfa ariannol y Grŵp a'r rhagamcan o'i gylch gweithredu, mae hi'n rhesymol i'r Cyngor ddisgwyl y bydd gan y Grŵp adnoddau digonol i allu parhau â'i gylch gweithredu am y dyfodol hyd y gellir rhagweld; felly maent yn dal i arddel y sail busnes parhaus wrth baratoi'r datganiadau ariannol.

2. Sail cyfuno'r cyfrifon

Mae'r datganiadau ariannol cyfun hyn yn cynnwys y Brifysgol, Campws Arloesi a Menter Aberystwyth (is-gwmni), Aber Trading Cyf (is-gwmni), Aber-Bangor Consultancy Cyf (is-gwmni) ac Aberystwyth Limited (Prifysgol Aberystwyth Mawrisiws) (is-gwmni) am y flwyddyn ariannol hyd at 31 Gorffennaf 2019. Mae canlyniadau'r is-gwmni yn ystod y cyfnod wedi'u cynnwys yn y datganiad cyfun o incwm a gwariant. Mae trafodion o fewn y grŵp yn cael eu dileu wrth gyfuno.

Nid yw'r datganiadau ariannol cyfun yn cynnwys incwm a gwariant Undeb y Myfyrwyr gan nad yw'r Brifysgol yn dwyn rheolaeth na dylanwad llywodraethol ar ei phenderfyniadau polisi. Defnyddir y dull ecwiti ar gyfer cyfrifon cwmnïau cysylltiedig a mentrau ar y cyd.

3. Cofnodi incwm

Mae incwm o werthu nwyddau neu wasanaethau yn cael ei gofnodi ar y Datganiad Cyfun a Datganiad y Brifysgol o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fo'r nwyddau neu'r gwasanaethau wedi'u darparu i'r cwsmer allanol neu pan fo telerau'r contract wedi'u cyflawni.

Mae incwm o ffioedd yn cael ei ddatgan gros o unrhyw wariant nad yw'n ddisgownt ac yn cael ei roi ar y Datganiad Cyfun a Datganiad y Brifysgol o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr dros y cyfnod pan fo'r myfyrwyr yn astudio. Os yw maint y ffi ddysgu

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFEG (parhad)

wedi'i leihau, drwy ddisgownt am dalu'n brydlon neu'n ddisgownt a warentir i bob myfyriwr, mae'r incwm derbyniadwy yn cael ei ddangos wedi tynnu'r disgownt. Mae bwrsariaethau ac ysgoloriaethau nad ydynt yn gyffredinol yn cael eu cyfrif gros o fewn gwariant a heb eu tynnu o incwm.

Mae'r cronfeydd sy'n cael eu derbyn a'u dosbarthu gan y Brifysgol fel asiant sy'n talu ar ran corff cyllido yn cael eu heithrio o incwm a gwariant y Brifysgol os: nad yw'r Brifysgol yn agored ond i'r mymryn lleiaf o risg; neu os nad yw'n cael ond y mymryn lleiaf o fudd economaidd mewn cysylltiad â'r trafodyn ariannol.

Cyllid grantiau
Mae grantiau refeniw'r Llywodraeth, gan gynnwys grantiau bloc a grantiau ymchwil y cynghorau cyllid yn cael eu cofnodi mewn incwm dros y cyfnodau pan fydd y Brifysgol yn cofnodi'r costau cysylltiedig y rhoddwyd y grant amdanynt. Os yw rhan o grant y llywodraeth wedi'i gohirio, fe'i cofnodir fel incwm gohiriedig o fewn y credydwyr a'i dyrannu rhwng y credydwyr sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn, a'r credydwyr sy'n ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn fel y bo'n briodol.

Mae grantiau (gan gynnwys grantiau ymchwil) a ddaw o ffynonellau anllywodraethol yn cael eu cofnodi yn yr incwm pan fo gan y Brifysgol yr hawl i'r incwm hwnnw, a phan fo'r amodau sy'n ymwneud â pherfformiad wedi'u bodloni. Mae'r incwm a gafwyd cyn y bodlonir yr amodau sy'n ymwneud â pherfformiad yn cael ei gofnodi fel incwm gohiriedig ar y fantolen, ac yn cael ei ryddhau i incwm wrth i'r amodau gael eu bodloni.

Grantiau cyfalaf
Cofnodir grantiau cyfalaf y llywodraeth yn yr incwm dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig yr ased. Mae grantiau cyfalaf eraill yn cael eu cofnodi yn yr incwm pan fo gan y Brifysgol yr hawl i'r cronfeydd, yn amodol ar yr angen i fodloni unrhyw amodau sy'n gysylltiedig â perfformiad.

Rhoddion a gwaddolion
Mae rhoddion a gwaddolion ac arnynt gyfyngiadau a osodwyd gan y rhoddwr yn cael eu cofnodi yn yr incwm pan fo gan y Brifysgol yr hawl i'r cronfeydd. Cedwir incwm o waddolion cyfyngedig o fewn cronfa'r gwaddolion nes y bydd yn cael ei ddefnyddio yn unol â'r cyfyngiadau penodol, ac ar yr adeg honno fe ryddheir yr incwm i'r arian cyffredinol wrth gefn drwy drosglwyddiad arian wrth gefn. Mae incwm o waddolion digyfyngiad yn cael ei gofnodi yn y cyfnod pan y'i derbynnir.

Cedwir rhoddion cyfyngedig o fewn y cronfeydd cyfyngedig nes y byddant yn cael eu defnyddio yn unol â'r cyfyngiadau, ac ar yr adeg honno fe ryddheir yr incwm i'r arian cyffredinol wrth gefn drwy drosglwyddiad arian wrth gefn. Mae rhoddion heb gyfyngiadau arnynt yn cael eu cofnodi yn yr incwm pan fo gan y Brifysgol yr hawl i'r cronfeydd.

Cofnodir incwm o fuddsoddiadau ac arbrisio gwaddolion yn yr incwm i'r flwyddyn pan fydd yn codi, naill ai fel incwm cyfyngedig neu ddigyfyngiad. Mae'r dosbarthiad yn dibynnu ar y telerau a'r cyfyngiadau a osodir ar y gronfa waddol unigol.

Pedwar prif fath o roddion a gwaddolion sy'n cael eu cofnodi yn y cronfeydd wrth gefn:

1. Rhoddion cyfyngedig - mae'r rhoddwr wedi nodi bod rhaid defnyddio'r rhodd at ryw fwriad penodol.
2. Gwaddolion parhaol digyfyngiad – mae'r rhoddwr wedi nodi bod y gronfa i'w buddsoddi'n barhaol i gynhyrchu llif incwm er budd cyffredinol y Brifysgol.
3. Gwaddolion treuliadwy cyfyngedig – mae'r rhoddwr wedi nodi amcan penodol ac eithrio prynu neu adeiladu asedau cyffyrddadwy sefydlog, ac mae gan y Brifysgol yr hawl i ddefnyddio'r cyfalaf.
4. Gwaddolion parhaol cyfyngedig – mae'r rhoddwr wedi nodi bod y gronfa i'w buddsoddi'n barhaol i gynhyrchu llif incwm i'w defnyddio at ryw fwriad penodol.

4. Cyfrifo buddiannau ymddeol

Dyma'r pedwar prif gynllun pensiwn yn y Brifysgol:

- Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS), sef cynllun Aml-gyflogwr â Buddiannau Diffiniedig;
- Cynllun Pensiwn Prifysgol Aberystwyth (CPPA), sef Cynllun Cyfraniadau Diffiniedig;
- Cynllun Pensiwn ac Aswiriant Prifysgol Aberystwyth (CPAPA), sef Cynllun Buddiannau Diffiniedig sydd wedi'i gau rhag cyfraniadau gan weithwyr yn y dyfodol;

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFEG (parhad)

- Cronfa Pensiwn Dyfed (CPD), sef Cynllun Buddiannau Diffiniedig sydd wedi'i gau rhag cyfraniadau gan weithwyr yn y dyfodol.

Cynllun Aml-gyflogwr â Buddiannau Diffiniedig
Mae cynlluniau Aml-gyflogwr â Buddiannau Diffiniedig yn cael eu prisio bob yn dair blynedd gan actiwarïaid annibynnol a chanddynt gymwysterau proffesiynol. Os nad yw'r Brifysgol yn gallu nodi ei chyfran hi o asedau a rhwymedigaethau gwaelodol y cynllun ar sail gyson a rhesymol oherwydd natur gydfuddiannol y cynllun, cyfrifir am y cynllun fel cynllun buddiannau ymddeol â chyfraniadau diffiniedig. Cofnodir rhwymedigaeth o fewn y darpariaethau am unrhyw ymrwymiad contractiol i ariannu unrhyw ddiffygion o'r gorffennol o fewn y cynllun.

Cynllun Cyfraniadau Diffiniedig
Mae'r Brifysgol yn talu cyfraniadau penodedig i endid ar wahân ac ni fydd rhwymedigaeth gyfreithiol, na thrwy ddehongliad, arni i dalu mwy. Mae rhwymedigaethau am gyfraniadau i gynlluniau pensiwn cyfraniadau diffiniedig yn cael eu cofnodi fel gwariant yn y datganiad o incwm yn y cyfnodau pan fo'r staff yn cyflawni eu dyletswyddau.

Cynllun Buddiannau Diffiniedig
Mewn cynlluniau buddiannau diffiniedig mae ar y Brifysgol rwymedigaeth i ddarparu'r buddiannau y cytunwyd arnynt i aelodau presennol o staff ac i gyn-weithwyr. Y Brifysgol sy'n ysgwyddo'r risg actiwaraidd (sef bod y buddiannau yn costio'n fwy neu'n llai na'r disgwyl) a'r risg fuddsoddol (sef bod yr adenillion ar yr asedau a neilltuir i ariannu'r buddiannau yn wahanol i'r disgwyl).

Mae'r Brifysgol yn cofnodi rhwymedigaeth am ei hymrwymiadau yn ôl cynlluniau buddiannau diffiniedig, net o asedau'r cynlluniau. Mae'r rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig net hon yn cael ei mesur drwy amcangyfrif y cyfanswm o fuddiannau y mae'r staff wedi'u hennill am eu gwasanaeth yn y cyfnodau presennol a blaenorol, wedi'i ostwng i bennu'r gwerth presennol, wedi tynnu gwerth teg asedau'r cynllun (yn ôl prisiau cynnig). Gwneir y gwaith cyfrifo gan actwari cymwys gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu credyd unedau. Os ased net yw canlyniad y gwaith cyfrifo hwnnw, cyfyngir ar gofnod yr ased hwnnw i'r graddau bod y Brifysgol yn gallu adfer y gweddill naill ai drwy leihau cyfraniadau yn y dyfodol, neu drwy ad-daliadau o'r cynllun. Mae cynlluniau buddiannau diffiniedig yn cael eu prisio bob yn dair blynedd gan actiwarïaid annibynnol sydd â chymwysterau proffesiynol.

5. Buddiannau cyflogaeth

Mae buddiannau cyflogaeth yn y tymor byr, megis cyflogau ac absenoldebau y telir amdanynt, yn cael eu cofnodi fel gwariant yn y flwyddyn pan fydd yr aelodau o staff dan sylw yn cyflawni eu gwasanaeth i'r Brifysgol. Cronnir unrhyw fuddiannau nas defnyddiwyd ac mae gwerth y rhwymedigaeth yn cael ei gofnodi fel y swm ychwanegol y mae'r Brifysgol yn disgwyl ei dalu o ganlyniad i'r hawliau nas defnyddiwyd.

6. Prydlesau cyllid

Mae prydlesau lle mae'r Brifysgol yn arddel sylwedd yr holl risgiau a'r buddiannau sydd ynghlwm wrth berchnogaeth yr ased a brydlesir yn cael eu diffinio fel prydlesau cyllid. Mae asedau ar brydles a gafwyd drwy brydlesau cyllid a'r rhwymedigaethau prydles cyfatebol yn cael eu cofnodi ar y dechrau am swm sy'n cyfateb naill ai i'w gwerth teg neu werth presennol y taliadau prydles isafsymol, p'un bynnag fo'r isaf, ar ddechrau'r brydles.

Mae'r taliadau prydles isafsymol yn cael eu rhannu rhwng y costau cyllid a lleihad y rhwymedigaeth sy'n weddill. Mae cost y cyllid yn cael ei dyrannu i bob cyfnod yn ystod tymor y brydles er mwyn creu cyfradd llog gyson ar weddill y rhwymedigaeth.

7. Prydlesau gweithredu

Mae costau sy'n gysylltiedig â prydlesau gweithredu yn cael eu cofnodi ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles. Mae unrhyw bremiymau prydlesau neu gymhellion yn cael eu lledu dros y cyfnod prydles isafsymol.

Mae incwm a gafwyd ynghylch prydlesau gweithredu a roddir yn cael eu cofnodi ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles. Rhennir unrhyw bremiymau neu gymhelliannau prydlesau dros dymor isafsymol y brydles.

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFEG (parhad)

8. Arian tramor

Y bunt (sterling) yw arian cyfredol gweithredol Grŵp Prifysgol Aberystwyth.

Trosir trafodion a gynhaliwyd mewn gwahanol fathau o arian tramor i'r bunt yn ôl y gyfradd gyfnewid arian tramor sy'n weithredol ar ddyddiad y trafodyn. Mae asedau ariannol a rhwymedigaethau a gofnodir mewn gwahanol fathau o arian tramor ar ddyddiad y fantolen yn cael eu trosi i'r arian cyfredol yn ôl y gyfradd gyfnewid arian tramor sy'n weithredol ar y dyddiad hwnnw. Mae gwahaniaethau yn y cyfraddau newid arian tramor sy'n codi wrth drosi i'r arian cyfredol yn cael eu cofnodi yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr.

Mae asedau a rhwymedigaethau gweithrediadau tramor yn cael eu trosi i'r bunt yn ôl y cyfraddau cyfnewid arian tramor sy'n weithredol ar ddyddiad y fantolen. Mae refeniwiau a threuliau gweithrediadau tramor yn cael eu trosi ar gyfradd gyfartaleddol i'r flwyddyn lle mae'r gyfradd honno'n debyg i'r cyfraddau cyfnewid arian tramor a fu ar waith ar ddyddiadau'r trafodion. Mae gwahaniaethau cyfraddau newid sy'n codi wrth drosi gweithrediadau tramor fel hyn yn cael eu cofnodi o dan llog a chostau cyllid eraill.

9. Asedau sefydlog

Mae asedau sefydlog wedi'u datgan yn ôl y gost dybiedig wedi tynnu'r colledion dibrisio cronedig a'r colledion colli gwerth cronedig. Mae rhai eitemau o asedau sefydlog a ailbrisiwyd i werth teg ar ddyddiad y trosglwyddiad i SORP Addysg Uwch 2015, neu cyn y dyddiad hwnnw, wedi'u mesur ar sail y gost dybiedig, sef y gwerth ailbrisio a bennwyd ar ddyddiad yr ailbrisiad hwnnw.

Os bydd oes ddefnyddiol wahanol gan wahanol rannau o ased sefydlog, cyfrifir amdanynt fel eitemau o asedau sefydlog ar wahân

Mae dulliau dibrisio, oesau defnyddiol a gwerthoedd gweddillion yn cael eu hadolygu ar ddyddiad paratoi pob Mantolen.

Tir ac adeiladau

Ailbrisiwyd eiddo rhydd-ddaliad y Brifysgol, ac eithrio Neuaddau Preswyl ac adeiladau eraill sy'n gysylltiedig â masnachu, ar sail gwerth adnewyddu ar ôl dibrisiant ar 31 Gorffennaf 2014. Mae'r asedau hyn yn parhau yn ôl prisiad 2014. Mae ychwanegiadau eraill yn cael eu dal yn ôl y gost.

Mae adeiladau rhydd-ddaliad yn cael eu dibrisio ar sail llinell syth dros gyfnod eu hoes economaidd ddefnyddiol ddisgwyliedig, yn unol â'u rhannau cyfansoddol, sef:

Tymor hir e.e. sylfeini ac adeiladwaith	40 i 60 o flynyddoedd
Tymor canolig e.e. gwasanaethau	10 i 30 o flynyddoedd
Tymor byr e.e. gosodiadau mewnol	5 i 10 o flynyddoedd

Mae costau sy'n codi mewn cyswllt â thir ac adeiladau, ar ôl eu prynu neu eu hadeiladu ar y cyntaf, yn cael eu cyfalafu i'r graddau eu bod yn cynyddu'r budd disgwyliedig i'r Brifysgol yn y dyfodol. Ni ddibrisir asedau tra byddant yn cael eu hadeiladu.

Ni yw tir ar rydd-ddaliad yn cael ei ddibrisio gan yr ystyrir bod iddo oes ddefnyddiol am gyfnod amhenodol. Mae tir ar brydles yn cael ei ddibrisio dros gyfnod y brydles.

Offer

Y mae gwariant ar offer sy'n costio llai na £10,000 fesul eitem unigol yn cael ei ddileu yn y flwyddyn pan y'u prynwyd. Mae'r offer eraill yn cael eu cyfalafu.

Cofnodwyd offer a gyfalafwyd yn ôl eu cost a'u dibrisio drwy'r dull llinell syth, dros gyfnod disgwyliedig eu defnyddioldeb, sef pum mlynedd, heblaw am offer a gafwyd ar gyfer prosiectau ymchwil penodol sy'n cael eu dibrisio dros oes y prosiect (sef fel arfer 3 blynedd).

Meddalwedd

Mae costau datblygu meddalwedd sy'n gysylltiedig yn uniongyrchol â sicrhau bod system gyfrifiadurol neu beirianwaith arall a weithredir yn gyfrifiadurol yn gallu cael eu defnyddio o fewn y busnes yn cael eu rhoi yn nosbarth asedau sefydlog anniriaethol (anghyffyrddadwy) o fewn offer a pheiriannau.

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFEG (parhad)

Asedau treftadaeth

Ystyr asedau treftadaeth yw paentiadau, darnau o waith celf a darnau seramig a delir gan y Brifysgol. Maent yn cael eu dal a'u cynnal yn bennaf oherwydd eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant. Mae'r eitemau hynny y pennwyd eu gwerth dros £10,000 wedi'u cyfalafu a'u cofnodi yn ôl y gost neu eu gwerth caffael, lle y bo modd cael amcan rhesymol o'r gost neu'r gwerth. Nid yw asedau treftadaeth yn cael eu dibrisio gan fod eu bywyd economaidd hir a'u gwerth gweddilliol uchel yn golygu na fyddai sylwedd i unrhyw ddibrisio o'r fath.

Mae unrhyw gostau sy'n codi o waith adfer neu gadwriaethol i'r asedau hyn yn cael eu cynnwys yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr yn y flwyddyn pan fo'r costau hynny'n codi.

10. Eiddo buddsoddi

Ystyr eiddo buddsoddi yw tir ac adeiladau a ddelir er mwyn cael incwm o'u llogi neu er mwyn arbrisio cyfalaf, yn wahanol i'r eiddo a ddefnyddir i ddarparu gwasanaethau.

Mesurir eiddo buddsoddi yn ôl y gost ar y cychwyn, ac wedyn yn ôl eu gwerth teg, ac mae unrhyw newidiadau yn cael eu cofnodi yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr. Nid ydynt yn cael eu dibrisio ond yn hytrach yn cael eu hailbrisio neu eu hadolygu yn unol ag amodau'r farchnad ar 31 Gorffennaf bob blwyddyn.

11. Buddsoddiadau eraill

Mae buddsoddiadau a restrir yn cael eu prisio yn ôl eu gwerth teg ar y farchnad ac mae enillion a cholledion yn cael eu cofnodi yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr.

Mae buddsoddiadau asedau anghyfredol yn cael eu cofnodi ar y Fantolen yn ôl eu cost wedi'u hamorteiddio, wedi tynnu unrhyw addasiadau am golli gwerth.

Mae buddsoddiadau mewn endidau a gyd-reolir, cwmnïau cysylltiedig ac is-gwmnïau yn cael eu cofnodi yn ôl y gost wedi tynnu addasiadau am golli gwerth yng nghyfrifon y Brifysgol.

Delir buddsoddiadau asedau cyfredol yn ôl eu gwerth teg, ac mae unrhyw newidiadau yn cael eu cofnodi yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr.

12. Stoc

Prisiwyd stoc yn ôl y gost neu'r gwerth gwireddadwy net, p'un bynnag fo'r isaf.

13. Arian parod a chyfwerth ag arian parod

Mae Arian Parod yn cynnwys arian parod mewn llaw, adneuon sydd i'w had-dalu ar gais, a gorgodiadau. Cyfrifir bod adneuon i'w had-dalu ar gais os ydynt ar gael i bob pwrpas o fewn 24 awr heb gosb ariannol.

Mae arian cyfatebol yn fuddsoddiadau byrdymor a hylifol iawn y gellir yn hawdd eu trosi'n symiau hysbys o arian parod, heb risg sylweddol o newid yn eu gwerth.

14. Darpariaethau, rhwymedigaethau amodol ac asedau amodol

Cydnabyddir darpariaethau yn y datganiadau ariannol pan:

(i) fo gan y Brifysgol ymrwymiad (cyfreithiol neu ddeongliadol) yn y presennol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol;

(ii) fo hi'n debyg y bydd angen gwario buddiannau economaidd er mwyn bodloni'r ymrwymiad hwnnw; a phan

(iii) fo modd gwneud amcangyfrif dibynadwy am swm yr ymrwymiad.

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFEG (parhad)

Mae'r maint a gofnodir yn ddarpariaeth yn cael ei bennu drwy dynnu'r llif disgwyliedig o arian parod yn y dyfodol, ar gyfradd, cyn tynnu treth, sy'n adlewyrchu'r risgiau sy'n berthnasol i'r rhwymedigaeth.

Mae rhwymedigaethau amodol yn codi o ddigwyddiad yn y gorffennol sy'n gosod ymrwymiad posib ar y Brifysgol ac ni fydd modd ei gadarnhau nes y bo digwyddiadau posib yn y dyfodol, y tu allan i reolaeth y Brifysgol, yn digwydd ai peidio. Mae rhwymedigaethau amodol hefyd yn codi mewn amgylchiadau lle y byddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall, ond naill ai ei bod hi'n annhebyg y bydd angen i adnoddau fynd allan, neu ei bod hi'n amhosib mesur maint yr ymrwymiad yn ddibynadwy.

Mae ased amodol yn codi lle mae digwyddiad yn golygu ei bod hi'n debygol y bydd y Brifysgol yn cael ased ond ni fydd modd ei gadarnhau nes y bo digwyddiadau posib yn y dyfodol, y tu allan i reolaeth y Brifysgol, yn digwydd ai peidio.

Nid yw asedau a rhwymedigaethau amodol yn cael eu cofnodi ar y Fantolen, ond fe'u datgenir yn y nodiadau.

15. Cyfrifo am Weithgareddau ar y Cyd, Asedau a Gydreolir, a Gweithgareddau a Gydreolir

Mae'r Brifysgol yn cynnwys ei rhan hi o fentrau ar y cyd drwy ddefnyddio'r dull ecwiti.

16. Treth

Mae'r Brifysgol yn elusen eithriedig o fewn ystyr Rhan 3 o Ddeddf Elusennau 2011. Felly mae'n elusen yn unol â'r ystyr ym Mharagraff 1 o atodlen 6 o Ddeddf Cyllid 2010 ac felly mae gan y Brifysgol botensial i gael ei heithrio rhag talu treth ar incwm neu enillion cyfalaf a geir o fewn y categorïau sy'n cael eu cwmpasu gan adrannau 478-488 o Ddeddf Treth Gorfforaethol 2010 (CTA 2010) neu adran 256 o Ddeddf Trethu Enillion Taladwy 1992 i'r graddau bod yr incwm neu'r enillion dan sylw wedi eu defnyddio at ddibenion cwbl elusennol.

Mae is-gwmnïau'r Brifysgol yn talu Treth Gorfforaethol yn union fel unrhyw gorff masnachol arall.

Byddai treth ohiriedig yn cael ei darparu'n llawn ar wahaniaethau amseru sy'n golygu bod rhwymedigaeth ar ddyddiad y fantolen i dalu mwy o dreth, neu hawl i dalu llai o dreth, ar ddyddiad yn y dyfodol.

Mae prif gylchoedd gweithredu’r Brifysgol yn cael eu hesgusodi rhag Treth ar Werth (TAW), ond mae rhai cyflenwadau a gwasanaethau ategol yn talu TAW ar wahanol gyfraddau. Mae Gwariant yn cynnwys Treth ar Werth anadferadwy a godwyd gan gyflenwyr i’r Brifysgol.

17. Arian wrth gefn

Mae arian wrth gefn wedi'i bennu naill ai'n gyfyngedig neu'n ddigyfyngiad. Mae gwaddolion cyfyngedig wrth gefn yn cynnwys gweddillion a ddelir, drwy eu gwaddoli i'r Brifysgol, mewn cronfeydd sydd wedi'u cyfyngu yn barhaol ac y mae'n rhaid i'r Brifysgol eu dal am byth.

Mae cronfeydd cyfyngedig eraill wrth gefn yn cynnwys gweddillion lle y mae'r rhoddwr wedi pennu amcan penodol iddynt ac felly dim ond at ddibenion cyfyngedig y mae'r Brifysgol yn cael defnyddio'r cronfeydd hynny.

18. Offerynnau ariannol sylfaenol

Masnach a dyledwyr / credydwyr eraill

Mae dyledwyr a chredydwyr nad oes ganddynt gyfradd log ddatganedig neu sy'n daladwy o fewn un flwyddyn yn cael eu cofnodi yn ôl pris y trafodyn. Cofnodir unrhyw golledion sy'n deillio o golli gwerth yn y datganiad o incwm cynhwysfawr o fewn y costau gweithredu eraill.

Rhwymedigaethau ariannol hirdymor

Mae rhwymedigaethau ariannol hirdymor yn cael eu dosbarthu yn ôl sylwedd goblygiadau contractiol yr offeryn ariannol, yn hytrach na ffurf gyfreithiol yr offeryn ariannol. Mae'r holl fenthyciadau a ddelir gan y Grŵp yn cael eu dosbarthu fel offerynnau ariannol sylfaenol yn unol â gofynion FRS 102, ac yn cael eu dal yn ôl eu cost wedi'u hamorteiddio. Nid yw benthyciadau a buddsoddiadau sy'n daladwy neu'n ddyledus o fewn un flwyddyn yn cael eu disgowntio.

Cafwyd y llety myfyrwyr, Fferm Penglais, drwy ddefnyddio cyllid oddi wrth L&G a Balfour Beatty. Mae'r adeilad wedi'i gofnodi yn ôl y gost. Mae'r cyllid a ddarparwyd gan L&G a Balfour Beatty wedi'i gofnodi o dan gredydwyr hirdymor ar sail y gyfradd log ymhlyg yn y trefniadau.

DATGANIAD CYFUN A DATGANIAD Y BRIFYSGOL O INCWM CYNHWYSFAWR
i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2019

	Nodiadau	2019 Cyfun £000	2019 Y Brifysgol £000	2018 Ailddatganwyd Cyfun £000	2018 Ailddatganwyd Y Brifysgol £000
Incwm					
Ffioedd dysgu a chontractau addysg	1	55,794	55,607	58,198	57,829
Grantiau cyrff cyllido	2	12,954	12,954	11,933	11,933
Grantiau a chontractau ymchwil	3	18,517	18,517	20,004	20,004
Incwm arall	4	27,984	28,061	26,684	26,661
Incwm o fuddsoddiadau	5	774	774	784	784
Cyfanswm yr incwm cyn gwaddolion a rhoddion		116,023	115,913	117,603	117,211
Rhoddion a gwaddolion	6	259	259	446	446
Cyfanswm yr incwm		116,282	116,172	118,049	117,657
Gwariant					
Costau staff	7/9	66,401	66,401	67,648	67,648
Costau staff - cynnydd/(gostyngiad) yn narpariaeth pensiwn yr USS		18,334	18,334	(1,505)	(1,505)
Costau ailstrwythuro sylfaenol	7/9	770	770	1,523	1,523
Gwariant gweithredu arall	9	46,447	46,337	42,895	42,503
Dibrisiant	9/10	10,531	10,531	10,969	10,969
Llog a chostau cyllid eraill	8/9	3,845	3,845	4,033	4,033
Cyfanswm y gwariant	9	146,328	146,218	125,563	125,171
Diffyg cyn enillion/(colledion) eraill a chyfran o ddiffyg gweithredol o fentrau ar y cyd a mentrau cysylltiedig		(30,046)	(30,046)	(7,514)	(7,514)
Cyfran o weddill gweithredol o fentrau ar y cyd		-	-	-	-
Enillion ar ôl gwerthu asedau sefydlog		146	146	48	48
Enillion o fuddsoddiadau		1,301	1,301	1,896	1,896
(Diffyg)/gweddill cyn treth		(28,599)	(28,599)	(5,570)	(5,570)
Treth		-	-	-	-
(Diffyg)/gweddill ar ôl treth		(28,599)	(28,599)	(5,570)	(5,570)
Enillion/(colledion) actiwaraidd ar y cynlluniau pensiwn	26	(11,601)	(11,601)	11,543	11,543
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn		(40,200)	(40,200)	5,973	5,973
Cynrychiolir gan:					
Incwm cynhwysfawr o waddolion am y flwyddyn	30	566	566	1,489	1,489
Incwm (gwariant) cynhwysfawr am y flwyddyn		(24)	(24)	(13)	(13)
Incwm cynhwysfawr digyfyngiad am y flwyddyn	30	(40,742)	(40,742)	4,497	4,497
		(40,200)	(40,200)	5,973	5,973
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn a briodolir i					
Cyfran anreolaethol		-	-	-	-
Y Brifysgol		(40,200)	(40,200)	5,973	5,973

MANTOLEN GYFUN A MANTOLEN Y BRIFYSGOL
ar 31 Gorffennaf 2019

		2019		2018 Ailddatganwyd	
	Nodiadau	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
Asedau anghyfredol					
Asedau sefydlog	10	235,893	222,718	230,975	227,298
Asedau treftadaeth	10	1,347	1,347	1,347	1,347
Buddsoddiadau	16	34,193	34,193	39,436	39,436
Buddsoddiadau mewn is-gwmnïau		-	2	2	2
		271,433	258,260	271,760	268,083
Asedau cyfredol					
Stoc	13	1,428	1,428	1,183	1,183
Masnach a symiau eraill sy'n dderbyniadwy	14	22,375	19,118	9,341	9,590
Buddsoddiadau	15	1,327	1,327	2,054	2,054
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	22	14,288	12,638	24,812	23,474
		39,418	34,511	37,390	36,301
Tynnu: Credydwyr: symiau sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn	17	31,523	26,627	29,459	28,382
Asedau cyfredol net		7,895	7,884	7,931	7,919
Cyfanswm asedau wedi tynnu rhwymedigaethau cyfredol		279,328	266,144	279,691	276,002
Credydwyr: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn	18	109,745	96,573	98,288	94,611
Darpariaethau					
Darpariaethau pensiynau	19	52,570	52,570	23,440	23,440
Darpariaethau eraill	19	2,817	2,817	3,567	3,567
Cyfanswm asedau net		114,196	114,184	154,396	154,384
Arian Cyfyngedig wrth Gefn					
Arian wrth gefn o incwm a gwariant - arian wrth gefn o waddoliadau	20	36,646	36,646	36,080	36,080
Arian wrth gefn o incwm a gwariant - arian cyfyngedig wrth gefn	21	177	177	201	201
Arian Digyfyngiad wrth Gefn					
Arian wrth gefn o incwm a gwariant - digyfyngiad		77,373	77,361	52,883	52,871
Arian wrth gefn o ailbrisio		-	-	65,232	65,232
Cyfanswm arian wrth gefn		114,196	114,184	154,396	154,384

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan Gyngor y Brifysgolar 25 Tachwedd 2019 acfe'u llofnodwyd ar ei ran gan:

Dr Emyr Roberts, Cadeirydd y Cyngor

Yr Athro Elizabeth Treasure, Is-Ganghellor

DATGANIAD CYFUN A DATGANIAD Y BRIFYSGOL O NEWIDIADAU YN YR ARIAN WRTH GEFN
i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2019

Cyfun	Cyfrif incwm a gwariant			Arian wrth gefn o ailbrisio	Cyfanswm Yn Cynnwys Cyfran Anreolaethol
	Gwaddolion	Cyfyngedig	Digyfyngiad		
	£000	£000	£000	£000	£000
Gweddill ar 1 Awst 2017 (fel y'i datganwyd gynt)	41,947	198	37,203	69,643	148,991
Effaith addasiad o'r flwyddyn gynt	(7,356)	16	6,772	-	(568)
Gweddill a ailddatganwyd ar 1 Awst 2017	34,591	214	43,975	69,643	148,423
Gweddill/(diffyg) o'r datganiad o incwm cynhwysfawr (fel y'i datganwyd gynt)	1,345	96	4,532	-	5,973
Effaith addasiad o'r flwyddyn gynt	144	(109)	(35)	-	-
Trosglwyddiadau rhwng arian o ailbrisio ac arian wrth gefn o incwm a gwariant	-	-	4,411	(4,411)	-
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	1,489	(13)	8,908	(4,411)	5,973
Gweddill a ailddatganwyd ar 31 Gorffennaf 2018	36,080	201	52,883	65,232	154,396
Gweddill/(diffyg) o'r datganiad o incwm cynhwysfawr	566	(24)	(40,742)	-	(40,200)
Trosglwyddiadau rhwng arian o ailbrisio ac arian wrth gefn o incwm a gwariant	-	-	65,232	(65,232)	-
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	566	(24)	24,490	(65,232)	(40,200)
Gweddill ar 31 Gorffennaf 2019	36,646	177	77,373	-	114,196

Y Brifysgol	Cyfrif incwm a gwariant			Arian wrth gefn o ailbrisio	Cyfanswm Yn Cynnwys Cyfran Anreolaethol
	Gwaddolion	Cyfyngedig	Digyfyngiad		
	£000	£000	£000	£000	£000
Gweddill ar 1 Awst 2017 (fel y'i datganwyd gynt)	41,947	198	37,203	69,643	148,991
Effaith addasiad o'r flwyddyn gynt	(7,356)	16	6,760	-	(580)
Gweddill a ailddatganwyd ar 1 Awst 2017	34,591	214	43,963	69,643	148,411
Gweddill/(diffyg) o'r datganiad o incwm cynhwysfawr (fel y'i datganwyd gynt)	1,345	96	4,532	-	5,973
Effaith addasiad o'r flwyddyn gynt	144	(109)	(35)	-	-
Trosglwyddiadau rhwng arian o ailbrisio ac arian wrth gefn o incwm a gwariant	-	-	4,411	(4,411)	-
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	1,489	(13)	8,908	(4,411)	5,973
Gweddill a ailddatganwyd ar 31 Gorffennaf 2018	36,080	201	52,871	65,232	154,384
Gweddill/(diffyg) o'r datganiad o incwm cynhwysfawr	566	(24)	(40,742)	-	(40,200)
Trosglwyddiadau rhwng arian o ailbrisio ac arian wrth gefn o incwm a gwariant	-	-	65,232	(65,232)	-
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn	566	(24)	24,490	(65,232)	(40,200)
Gweddill ar 31 Gorffennaf 2019	36,646	177	77,361	-	114,184

Mae cyfran anreolaethol yn ymwneud â CAMA Cyf werth £25 ac felly mae hi wedi'i thalgrynnu i sero ac nid yw'n cael ei dangos ar wahân yn y nodyn uchod. Crëwyd yr arian wrth gefn wrth ailbrisio pan drosglwyddwyd i FRS102 ac fe gofnodwyd yr eiddo yn ôl eu cost dybiedig. Gan nad yw'n bolisi gan y Grŵp ailbrisio ei asedau sefydlog, mae wedi tybio ei bod hi'n fwy priodol eu dangos o fewn ei gronfa wrth gefn o incwm a gwariant..

DATGANIAD CYFUN O'R LLIF ARIAN PAROD
i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2019

	Nodiadau	2019 £000	2018 £000
Llif arian parod o weithgareddau gweithredol			
(Diffyg)/gweddill am y flwyddyn		(28,599)	(5,570)
Addasiad am eitemau heb gynnwys arian parod			
Dibrisiant	10	10,531	10,969
Colli gwerth asedau sefydlog		9,162	1,644
Enillion o fuddsoddiadau gwaddolion	20	(660)	(1,213)
Enillion o fuddsoddiadau eraill		(641)	(683)
(Cynnydd)/Gostyngiad yn y stoc	13	(245)	317
(Cynnydd)/Gostyngiad mewn dyledwyr	14	(13,046)	450
Gostyngiad/(Cynnydd) mewn Credydwyr	17/18	1,716	(24)
Costau llog pensiynau	26	620	848
Cyfraniad at bensiynau yn fwy na chost y gwasanaeth cyfredol	26	(1,994)	(1,976)
Newid yn nhybiaethau cynllun lleihau diffyg yr USS	26	18,899	(1,154)
Gostyngiad/(Cynnydd) mewn darpariaethau eraill	19	(750)	422
Addasiadau am weithgareddau buddsoddi neu gyllido			
Incwm o fuddsoddiadau	5	(774)	(784)
Llog taladwy	8	3,241	3,180
Incwm o waddolion	20	(38)	(115)
Elw ar ôl gwerthu asedau sefydlog		(146)	(48)
Incwm o grantiau cyfalaf o fewn grantiau ymchwil	2/4	(3,466)	(3,949)
Mewnlif/(all-lif) arian parod net o weithgareddau gweithredol		(6,190)	2,314
Llif arian parod o weithgareddau buddsoddi			
Enillion ar ôl gwerthu asedau sefydlog		388	820
Derbyniadau o grantiau cyfalaf		15,275	2,360
Incwm o fuddsoddiadau	5	774	784
Taliadau a wnaed i brynu asedau sefydlog		(24,490)	(8,744)
Buddsoddiadau asedau anghyfredol newydd		7,582	180
		(471)	(4,600)
Llif arian parod o weithgareddau cyllido			
Llog a dalwyd		(3,901)	(3,882)
Arian parod a dderbyniwyd o waddolion	20	38	115
		(3,863)	(3,767)
Gostyngiad mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn y flwyddyn		(10,524)	(6,053)
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r flwyddyn	22	24,812	30,865
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y flwyddyn	22	14,288	24,812

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL
i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2019

		Nodiadau	2019		2018	
			Cyfun	Y Brifysgol	Cyfun	Y Brifysgol
1	**Ffioedd dysgu a chontractau addysg**		£000	£000	£000	£000
	Myfyrwyr amser-llawn cartref / yr UE		47,766	47,766	51,274	51,274
	Myfyrwyr rhyngwladol amser-llawn		6,966	6,779	5,880	5,511
	Myfyrwyr rhan-amser		739	739	699	699
	Grantiau Cynnal Hyfforddiant Ymchwil		323	323	345	345
			55,794	55,607	58,198	57,829
2	**Grantiau cyrff cyllido**					
	Grant Adnewyddol					
	Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru		8,659	8,659	8,136	8,136
	Rhyddhau grantiau cyfalaf CCAUC a ohiriwyd		1,710	1,710	1,723	1,723
	Grantiau Penodol					
	Cronfa Datblygu Strategol		-	-	45	45
	Adran Addysg a Sgiliau Llywodraeth Cymru		2,585	2,585	2,029	2,029
			12,954	12,954	11,933	11,933
3	**Grantiau a chontractau ymchwil**					
	Cynghorau ymchwil		7,260	7,260	8,600	8,600
	Elusennau ymchwil		803	803	844	844
	Llywodraethau (y DU a thramor)		8,507	8,507	8,118	8,118
	Diwydiant a masnach		1,703	1,703	2,437	2,437
	Arall		244	244	5	5
			18,517	18,517	20,004	20,004
4	**Incwm arall**					
	Llety, arlwyo a chynadleddau		12,982	12,982	13,335	13,335
	Grantiau refeniw eraill		364	364	325	325
	Gwasanaethau eraill a roddwyd		2,736	2,736	1,843	1,843
	Canolfan y Celfyddydau		2,257	2,257	2,101	2,101
	Ffermydd		1,944	1,944	1,194	1,194
	Rhyddhawyd o grantiau cyfalaf gohiriedig		1,481	1,481	2,226	2,226
	Incwm arall		6,220	6,307	5,660	5,637
			27,984	28,071	26,684	26,661
5	**Incwm o fuddsoddiadau**					
	Incwm buddsoddi o waddolion	20	54	54	670	670
	Incwm buddsoddi o gronfeydd cyfyngedig wrth gefn	20	333	333	26	26
	Incwm arall o fuddsoddiadau		387	387	88	88
			774	774	784	784
6	**Rhoddion a gwaddolion**					
	Gwaddolion newydd	20	38	38	115	115
	Rhoddion a chyfyngiadau arnynt	21	218	218	259	259
	Rhoddion digyfyngiad		3	3	72	72
			259	259	446	446

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

		2019		2018	
		Cyfun	Y Brifysgol	Cyfun	Y Brifysgol
7	**Costau Staff**	£000	£000	£000	£000
	Cyflogau	51,847	51,847	53,970	53,970
	Costau nawdd cymdeithasol	4,687	4,687	4,853	4,853
	Costau pensiwn yr USS	6,836	6,836	6,597	6,597
	Costau pensiynau eraill	3,031	3,031	2,228	2,228
		66,401	66,401	67,648	67,648
	Costau staff - cynnydd / (gostyngiad) yng nghynllun pensiwn yr USS	18,334	18,334	(1,505)	(1,505)
		84,735	84,735	66,143	66,143
	Costau staff - ailstrwythuro	770	770	1,523	1,523

Taliadau i'r Is-Ganghellor

	2019	2018
	£000	£000
Cyflog	228	224
Lwfans amhensiyniadwy	-	-
Bonws	-	-
Buddiannau trethadwy ar ffurfiau eraill	1	1
Cyfraniadau pensiwn i'r USS	5	5
	234	230

Cyflog sylfaenol yr Is-Ganghellor, wedi'i roi ar ffurf lluosrif cyflog y cyflogeion eraill i gyd, yw 6.7 gwaith yn fwy na chanolrif cyflog y staff (2017-18: 6.9 gwaith), lle y cyfrifir canolrif y cyflog ar sail y cyflogau amser-llawn a delir gan y Brifysgol i'r staff.

Cyfanswm cyflog yr Is-Ganghellor, wedi'i roi ar ffurf lluosrif cyflog y cyflogeion eraill i gyd, yw 6.9 gwaith yn fwy na chanolrif cyflog y staff (2017-18: 7.1 gwaith), lle y cyfrifir canolrif y cyflog ar sail y cyflogau amser-llawn a delir gan y Brifysgol i'r staff.

Dangosir taliadau'r Is-Ganghellor ar yr un sail â'r staff eraill sydd ar daliadau uwch.

Telir cyfraniadau'r Brifysgol i'r USS ar yr un raddfa ag a wneir i staff academaidd eraill.

Cyfanswm cost y staff Annodweddiadol i 2018-19 oedd £603,783..

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

7 Costau staff (parhad)

Mae'r taliadau i'r staff eraill ar gyflogau uwch, ac eithrio cyfraniadau pensiwn y cyflogwr (yn amodol ar gyfarwyddiadau perthnasol ar gyfrifon), wedi'u dangos isod. Dangosir yr holl daliadau cyn tynnu unrhyw symiau 'aberthu cyflog':

	Nifer y staff 2019	Nifer y staff 2018
£100,001-£105,000	1	2
£105,001-£110,000	1	1
£110,001-£115,000	1	-
£115,001-£120,000	1	1
£120,001-£125,000	-	-
£125,001-£130,000	-	1
£130,001-£135,000	1	1
	5	6

Cyfartaledd niferoedd y staff yn ôl prif gategorïau:	2019 Nifer	2018 Nifer.
Academaidd	367	382
Ymchwil	158	163
Rheoli ac arbenigol	337	350
Technegol	139	135
Eraill	414	445
	1,415	1,475

Personél rheoli allweddol

Mae personél rheoli allweddol yn ymwneud â'r aelodau hynny sydd ar fwrdd gweithredol y Brifysgol yn unig.

	2019 £000	2018 £000
Taliadau i bersonél rheoli allweddol	1,254	2,240

Aelodau'r Cygnor

Ni chafodd yr un o aelodau'r Cyngor unrhyw daliad gan y Brifysgol am fod yn aelod o'r Cyngor yn ystod y flwyddyn (2017-18 £dim). Nid yw aelodau staff y brifysgol a benodir ar y Cyngor yn derbyn taliad ychwanegol o unrhyw fath yn gysylltiedig â'u haelodaeth o'r Cyngor.

Ni chafodd yr un o aelodau'r Cyngor unrhyw daliad am wasanaethau eraill a ddarparwyd i'r Brifysgol, heblaw o dan gontract cyflogaeth i'r aelodau o'r Cyngor sydd hefyd yn staff cyflogedig y Brifysgol, yn ystod y flwyddyn (2017-18: £dim).

Cyfanswm y treuliau a dalwyd i 11 o aelodau'r cyngor, neu ar eu rhan, oedd £7,861 (2016-17 £11,232 i 11 o aelodau'r cyngor). Talwyd hyn am gostau teithio a chynhaliaeth yn codi o ganlyniad i'w presenoldeb yng nghyfarfodydd y Cyngor a chyfarfodydd eraill yn rhinwedd eu dyletswyddau swyddogol.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

	2019		2018	
8 Llog a chostau cyllid eraill	Cyfun	Y Brifysgol	Cyfun	Y Brifysgol
	£000	£000	£000	£000
Llog ar Lety Myfyrwyr Fferm Penglais	3,241	3,241	3,180	3,180
Gwahaniaethau cyfraddau cyfnewid	(16)	(16)	5	5
Cost llog ar rwymedigaeth pensiwn yr USS	238	238	237	237
Tâl net ar gynlluniau pensiwn	382	382	611	611
	3,845	3,845	4,033	4,033

9 Dadansoddiad o gyfanswm gwariant y Brifysgol yn ôl gweithgareddau

	Costau staff			Eraill			
	Costau gweithredol staff	Costau ailstrwythuro	Dibrisiant	Eraill - Gwariant gweithredu	Llog Taladwy	Cyfanswm 2019	Cyfanswm 2018
Adrannau Academaidd	27,128	-	1,582	2,772	-	31,482	32,699
Gwasanaethau Academaidd	3,111	-	137	4,861	620	8,729	9,579
Grantiau a Chontractau Ymchwil	13,361	-	172	4,889	-	18,422	19,862
Llety, Arlwyo a Chynadleddau	6,844	-	1,454	4,975	-	13,273	13,645
Tir ac adeiladau	1,356	-	6,819	5,690	3,241	17,106	16,831
Gwariant Cyffredinol ar Addysg	2,643	-	9	3,378	-	6,030	8,562
Gweinyddu a gwasanaethau canolog	25,086	770	72	4,847	(16)	30,759	10,928
Cyfleusterau ac adnoddau i'r myfyrwyr a'r staff	2,322	-	54	545	-	2,921	3,093
Colli gwerth asedau sefydlog	-	-	-	9,162	-	9,162	1,644
Gwasanaethau eraill a ddarparwyd	984	-	6	1,846	-	2,836	1,906
Canolfan y Celfyddydau	1,187	-	93	1,318	-	2,598	2,402
Ffermydd	605	-	133	1,769	-	2,507	2,222
Taliad i'r archwilydd	-	-	-	75	-	75	84
Treuliau Eraill	108	-	-	210	-	318	1,714
	84,735	770	10,531	46,337	3,845	146,218	125,171

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

9 Dadansoddiad o gyfanswm y gwariant cyfun yn ôl gweithgareddau (parhad)

	Costau staff			Eraill			
	Costau gweithredol staff	Costau ailstrwythuro	Dibrisiant	Eraill - Gwariant gweithredu	Llog Taladwy	Cyfanswm 2019	Cyfanswm 2018
Adrannau Academaidd	27,128	-	1,582	2,772	-	31,482	32,699
Gwasanaethau Academaidd	3,111	-	137	4,861	620	8,729	9,579
Grantiau a Chontractau Ymchwil	13,361	-	172	4,889	-	18,422	19,862
Llety, Arlwyo a Chynadleddau	6,844	-	1,454	4,975	-	13,273	13,645
Tir ac adeiladau	1,356	-	6,819	5,690	3,241	17,106	16,831
Gwariant Cyffredinol ar Addysg	2,643	-	9	3,378	-	6,030	8,562
Gweinyddu a gwasanaethau canolog	25,086	770	72	4,944	(16)	30,856	11,315
Cyfleusterau ac adnoddau i'r myfyrwyr a'r staff	2,322	-	54	545	-	2,921	3,093
Colli gwerth asedau sefydlog	-	-	-	9,162	-	9,162	1,644
Gwasanaethau eraill a ddarparwyd	984	-	6	1,846	-	2,836	1,906
Canolfan y Celfyddydau	1,187	-	93	1,318	-	2,598	2,402
Ffermydd	605	-	133	1,769	-	2,507	2,222
Taliad i'r archwilydd	-	-	-	88	-	88	89
Treuliau Eraill	108	-	-	210	-	318	1,714
	84,735	770	10,531	46,447	3,845	146,328	125,563

Mae'r taliad i'r archwilydd yn cynnwys

	2019		2018	
	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
Taliad i archwilwyr allanol am wasanaethau archwilio	57	44	54	49
Taliad i archwilwyr allanol am wasanaethau heblaw archwilio:				
Pob gwasanaeth yswirio arall	8	8	13	13
Pob gwasanaeth arall heblaw archwilio	23	23	22	22

Diswyddo Gwirfoddol
Mae'r ymrwymiad i ariannu diswyddiadau gwirfoddol sydd yn y costau ailstrwythuro yn ymwneud â threfniadau y cytunwyd arnynt a disgwylir y bydd costau i'w talu ymhen un flwyddyn.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

10 Asedau Sefydlog

Cyfun

	Rhydd-ddaliad Tir ac adeiladau £000	Buddsoddi Rhydd-ddaliad Tir ac adeiladau £000	Tir ac Adeiladau Prydlesol £000	Cyfarpar a Pheiriannau £000	Asedau'n cael eu hadeiladu £000	Asedau Treftadaeth £000	Cyfanswm £000
Cost a phrisiant							
Ar 1 Awst 2018	212,927	15,955	50,001	54,422	5,814	1,347	340,466
Ychwanegiadau	7,066	-	-	1,771	15,653	-	24,490
Trosglwyddiadau	3,684	(5,707)	3,155	58	(1,190)	-	-
Gweddill ar ôl ailbrisio	-	274	-	-	-	-	274
Gwaredwyd	-	(2,656)	-	(10,196)	-	-	(12,852)
Ar 31 Gorffennaf 2019	223,677	7,866	53,156	46,055	20,277	1,347	352,378
Yn cynnwys cost y prisiad	132,714	7,866	-	-	-	1,347	141,927
Cost	90,963	-	53,156	46,055	20,277	-	210,451
	223,677	7,866	53,156	46,055	20,277	1,347	352,378
Dibrisiant							
Ar 1 Awst 2018	54,416	620	4,564	48,544	-	-	108,144
Cost dibrisiant am y flwyddyn	6,633	-	1,347	2,551	-	-	10,531
Colli gwerth	9,072	-	90	-	-	-	9,162
Gwaredwyd	(1,919)	(620)	-	(10,160)	-	-	(12,699)
Ar 31 Gorffennaf 2019	68,202	-	6,001	40,935	-	-	115,138
Gwerth net yn ôl y llyfr							
Ar 31 Gorffennaf 2019	**155,475**	**7,866**	**47,155**	**5,120**	**20,277**	**1,347**	**237,240**
Ar 31 Gorffennaf 2018	158,511	15,335	45,437	5,878	5,814	1,347	232,322

Y Brifysgol

	Rhydd-ddaliad Tir ac adeiladau £000	Buddsoddi Rhydd-ddaliad Tir ac adeiladau £000	Tir ac Adeiladau Prydlesol £000	Cyfarpar a Pheiriannau £000	Asedau'n cael eu hadeiladu £000	Asedau Treftadaeth £000	Cyfanswm £000
Cost a phrisiant							
Ar 1 Awst 2018	212,927	15,955	50,001	54,422	2,137	1,347	336,789
Ychwanegiadau	7,066	-	-	1,771	6,155	-	14,992
Trosglwyddiadau	3,684	(5,707)	3,155	58	(1,190)	-	-
Gweddill ar ôl ailbrisio	-	274	-	-	-	-	274
Gwaredwyd	-	(2,656)	-	(10,196)	-	-	(12,852)
Ar 31 Gorffennaf 2019	223,677	7,866	53,156	46,055	7,102	1,347	339,203
Yn cynnwys cost y prisiad	132,714	7,866	-	-	-	1,347	141,927
Cost	90,963	-	53,156	46,055	7,102	-	197,276
	223,677	7,866	53,156	46,055	7,102	1,347	339,203
Dibrisiant							
Ar 1 Awst 2018	54,416	620	4,564	48,544	-	-	108,144
Cost dibrisiant am y flwyddyn	6,633	-	1,347	2,551	-	-	10,531
Colli gwerth	9,072	-	90	-	-	-	9,162
Gwaredwyd	(1,919)	(620)	-	(10,160)	-	-	(12,699)
Ar 31 Gorffennaf 2019	68,202	-	6,001	40,935	-	-	115,138
Gwerth net yn ôl y llyfr							
Ar 31 Gorffennaf 2019	**155,475**	**7,866**	**47,155**	**5,120**	**7,102**	**1,347**	**224,065**
Ar 31 Gorffennaf 2018	158,511	15,335	45,437	5,878	2,137	1,347	228,645

Mae tir ac adeiladau rhydd-ddaliad yn cynnwys £7,433,200 (2017-18 £7,477,800) sy'n ymwneud ag eiddo gwaddol (gweler nodyn 20).

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

10 Asedau Sefydlog (parhad)

Tir ac adeiladau buddsoddi rhydd-ddaliad

Cynhaliwyd y prisiad llawn diwethaf ar yr asedau hyn gan Cooke & Arkwright yng Ngorffennaf 2016 i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2016. Yn ystod y flwyddyn cynhaliwyd adolygiad o'r holl eiddo buddsoddi ar 31 Gorffennaf 2019 ac fe gofnodwyd y newidiadau i gyd yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn. Cynhaliwyd adolygiad colli gwerth ar asedau a farnwyd yn ddiangen gan yr adran ystadau ac fe'u hail-ddosbarthwyd yn asedau ar gael i'w gwerthu. Am ragor o wybodaeth gweler nodyn 28.

11 Buddsoddiadau yn is-gwmnïau'r Brifysgol

Cwmni	**Prif Weithgareddau**	**Statws**	**Nodyn**
Campws Arloesi a Menter Prifysgol Aberystwyth (CAMA) Limited	Darparu ymchwil i ddiogelu cyflenwadau bwyd, maeth ac ynni; ynni adnewyddadwy a biotechnolegau	Perchen 75%	-
Aber Trading Limited	Darparu gwaith ymgynghori ac ymchwil	Perchen 100%	-
Aberystwyth Limited	Darparu addysg Prifysgol Aberystwyth ym Mawrisiws	Perchen 100%	-
Aber Bangor Consultancy Limited	Darparu gwaith ymgynghori	Perchen 100%	-
Ceredigion Limited	Cwmni cwsg a sefydlwyd i ddarparu addysg ym Mawrisiws	Perchen 100%	-

Buddsoddiad yng Nghampws Arloesi a Menter Prifysgol Aberystwyth (CAMA)

Mae Campws Arloesi a Menter Prifysgol Aberystwyth (CAMA), yn gwmni cyfyngedig gan gyfranddaliadau, ac wedi'i gofrestru yng Nghymru a Lloegr. Prifysgol Aberystwyth sy'n berchen ar 75 y cant o CAMA ac mae'r 25 y cant sy'n weddill dan berchnogaeth Cyngor Ymchwil Biotechnoleg a'r Gwyddorau Biolegol (BBSRC), sef asiantaeth y llywodraeth. Llofnodwyd cytundeb y cyfranddalwyr ar 22 Mai 2018. Mae CAMA wedi cael cyllid i adeiladu canolfan ymchwil newydd. Bydd sefydlu'r ganolfan yn costio £40.5 miliwn ac yn galluogi gwaith ymchwil ym meysydd diogelu cyflenwadau bwyd, maeth ac ynni, ac ynni adnewyddadwy a biotechnolegau.

Yn ystod y flwyddyn anfonebwyd CAMA gan y Brifysgol am yr hyn a wariwyd gan y Brifysgol ar ran CAMA, sef cyfanswm o £343,261 (2017-18 £312,672) ac anfonebwyd y Brifysgol gan CAMA am £164,881 (2017-18 £200,478). Mae'r Brifysgol hefyd wedi benthyg gwerth £5,170,000 o arian parod (2017-18: £dim) i CAMA sydd â 5 y cant o gyfradd log. Ar ddiwedd y flwyddyn roedd CAMA yn gredydwr hirdymor i'r Brifysgol, sef £5,472,444 (2017-18 £241,335). Gwerth £25 yw'r gyfran anreolaethol ac felly nid yw wedi'i dangos yn y fantolen gyfun na mantolen y brifysgol gan mai mewn miloedd y dangosir y ffigurau hynny.

	CAMA Limited	
	2019	2018
	£000	£000
Cyfrif incwm a gwariant		
Incwm	243	208
Gwariant	243	208
Diffyg cyn treth	-	-
Y Fantolen		
Asedau sefydlog	13,175	3,677
Asedau cyfredol	11,464	1,275
Credydwyr: symiau sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn	1,482	28
Credydwyr: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn	23,157	4,924
Asedau net	-	-

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

11 Buddsoddiadau yn is-gwmnïau'r Brifysgol (parhad)

Aber Trading Limited
Mae'r Brifysgol yn berchen ar holl gyfalaf y cyfranddaliadau a gyhoeddwyd am Aber Trading Limited, cwmni a gofrestrwyd yng Nghymru a Lloegr, ac mae'n cynnal gwaith ymchwil ar gontract a gwaith ymgynghorol ar ei rhan. Ar ddiwedd y flwyddyn yr oedd £20,361 ar Aber Trading Limited i'r Brifysgol (2017-18: £8,219).

Yn ystod y flwyddyn cododd Prifysgol Aberystwyth £7,370 (2017-18 £11,547) ar Aber Trading Limited.

Mae datganiadau ariannol diweddaraf Aber Trading Ltd yn dangos y trafodion ariannol isod nas cyfunwyd yng nghyfrifon y Grŵp gan nad ydynt o sylwedd i'r Grŵp.

	Aber Trading Ltd	
	2019	2018
	£000	£000
Cyfrif incwm a gwariant		
Incwm	7	19
Gwariant	8	14
Diffyg ar ôl treth	(1)	5
Y Fantolen		
Asedau cyfredol	26	15
Credydwyr: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn	21	10
Asedau net	5	5

Buddsoddiad yn Aberystwyth Limited
Ar 31 Rhagfyr 2017 daeth y Brifysgol â'r cytundeb ar y gyd-fenter hon â Boston Campus Limited i ben. Daeth Aberystwyth Ltd yn is-gwmni sydd erbyn hyn yn eiddo i'r Brifysgol yn unig. Mae Aberystwyth Ltd yn gwmni sydd yn gyfyngedig gan gyfranddaliadau ac sydd wedi'i gofrestru ym Mawrisiws. Cyn hynny, y Brifysgol oedd yn berchen ar 51 y cant o'r cyfranddaliadau, ac roedd y 49% oedd yn weddill yn eiddo i Boston Campus Limited. Ymdriniwyd â'r cwmni fel menter ar y cyd tan 31 Rhagfyr 2017, ac fe ddangosir hynny isod fel y 5 mis tan 31 Rhagfyr 2017; maent wedi'u cynnwys yng nghyfrifon y Grŵp ar sail cyfrifon ecwiti. Mae'r 7 mis arall wedi'u cyfuno yn rhifau'r grŵp fel is-gwmni sy'n eiddo i Brifysgol Aberystwyth yn unig. Cyfrifir y ffigurau isod ar sail pro-rata.

	2019	2018
	£000	£000
Cyfrif incwm a gwariant		
Incwm	191	369
Gwariant	191	369
Diffyg cyn treth	-	-
Y Fantolen		
Asedau cyfredol	101	175
Credydwyr: symiau sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn	99	173
Asedau net	2	2

Yn ystod y flwyddyn cynhyrchodd Aberystwyth Ltd £187,000 (2017-18: £369,000) o incwm net drwy ffioedd dysgu. Roedd hawl gan y Brifysgol gael £187,000 (2017-18: £292,000) ohono. Roedd y gwariant net yn ymwneud â gweithgareddau academaidd yn dod i £191,000 (2017-18 £562,500); mae'r gwariant hwn wedi'i gofnodi yn natganiad incwm cynhwysfawr y Brifysgol. Ar ddiwedd y flwyddyn roedd £99,487 (2017-18: £122,794) yn ddyledus i'r Brifysgol gan Aberystwyth Ltd am ffioedd dysgu.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

11 Buddsoddiadau yn is-gwmnïau'r Brifysgol (parhad)

Buddsoddiad yn Aber Bangor Consultancy Limited
Hyd at 1 Ionawr 2018 bu Prifysgol Aberystwyth a Phrifysgol Bangor yn berchen ar gyfran 50% bob un o Aber Bangor Consultancy Ltd, sy'n darparu gwaith ymgynghori i brosiectau arbenigol sy'n gofyn am elfen fwy sylweddol o ymchwil a datblygu na'r hyn y gall ymchwilwyr Prifysgolion eu datblygu a'u cyflawni. Ar 1 Ionawr 2018, rhoes Prifysgol Bangor ei chyfranddaliadau hi yn y cwmni i Brifysgol Aberystwyth ac o hynny allan mae wedi'i drin fel is-gwmni sy'n eiddo i Brifysgol Aberystwyth yn unig.

Yn ystod y flwyddyn, cododd y Brifysgol £35,521 (2017-18: £25,197) ac £4,201 (2017-18: £1,337) ar Aber Bangor Consultancy Ltd am wasanaethau gweinyddol. Ar ddiwedd y flwyddyn yr oedd £37,070 (2017-18: £14,130) ar Aber Bangor Consultancy Ltd i'r Brifysgol.

Mae datganiadau ariannol diweddaraf Aber Bangor Consultancy Ltd yn dangos y trafodion ariannol isod nad ydynt wedi'u cynnwys yng nghyfrifon y Grŵp gan nad ydynt o sylwedd i'r Grŵp.

	Aber Bangor Consultancy Ltd	
	2019	2018
	£000	£000
Cyfrif incwm a gwariant		
Incwm	42	29
Gwariant	41	28
Diffyg cyn treth	1	1
Y Fantolen		
Asedau cyfredol	44	21
Credydwyr: symiau sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn	40	14
Asedau net	4	7

Buddsoddiad yng Ngheredigion Limited
Ar 22 Tachwedd 2017 cafodd Ceredigion Limited ei ymgorffori yn gwmni cyfyngedig gan gyfranddaliadau a'i gofrestru ym Mawrisiws. Ers y dyddiad hwnnw nid yw'r cwmni wedi masnachu; bwriad y bwrdd yw diddymu'r cwmni hwn o fewn y flwyddyn ariannol bresennol. Mae Ceredigion Limited yn is-gwmni sydd 100 y cant yn eiddo i'r Brifysgol.

12 Partïon cysylltiedig eraill

Cynllun Pensiwn ac Aswiriant Prifysgol Aberystwyth (CPAPA)
Mae'r Brifysgol yn cynnal gwasanaeth cyflogres ar ran y Cynllun Pensiwn ac Aswiriant. Ni chodir tâl am ei weinyddu. Roedd y Cynllun Pensiwn yn ddyledwr ar ddiwedd y flwyddyn, sef £344,146 (2017-18: £343,642). Mae hyn yn ymwneud â thaliadau'r cynllun Talu Wrth Ennill (PAYE) a wnaed gan Brifysgol Aberystwyth ar ran CPAPA yn ystod y flwyddyn, ac mae hynny erbyn hyn yn ddyledus i'r Brifysgol.

Undeb Myfyrwyr Aberystwyth
Corff ar wahân yw Undeb Myfyrwyr Prifysgol Aberystwyth, wedi ei gyllido gan y Brifysgol trwy grant. Fe'i gweinyddir gan swyddogion a etholwyd o blith y myfyrwyr, er budd y myfyrwyr.

Rhoddwyd £641,663 o grant i Undeb y Myfyrwyr gan y Brifysgol (2017-18: £721,663).

Mae Undeb y Myfyrwyr yn defnyddio adeilad sy'n eiddo i'r Brifysgol. Ni chodir rhent am hyn, ac ni chodir tâl am wasanaethau cyflogres y mae'r Brifysgol yn eu rhoi iddi. Ar ddiwedd y flwyddyn roedd £37,190 (2017-18: £4,531) yn ddyledus i'r Brifysgol.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

		2019		2018	
		Cyfun	Y Brifysgol	Cyfun	Y Brifysgol
13	**Stoc**	£000	£000	£000	£000
	Defnyddiau treuliadwy cyffredinol	1,428	1,428	1,183	1,183

		Cyfun	Y Brifysgol	Cyfun	Y Brifysgol
14	**Masnach a symiau eraill sy'n dderbyniadwy**	£000	£000	£000	£000
	Symiau sy’n ddyledus o fewn un flwyddyn:				
	Grantiau ymchwil sy'n dderbyniadwy	7,811	7,811	5,191	5,191
	Symiau masnachol eraill sy'n dderbyniadwy	12,744	3,914	2,183	2,080
	Ased treth - credyd RDEC	16	16	16	16
	Rhagdaliadau ac incwm cronedig	1,804	1,804	1,951	1,939
	Symiau sy'n ddyledus o'r is-gwmnïau	-	5,573	-	364
		22,375	19,118	9,341	9,590

		Cyfun	Y Brifysgol	Cyfun	Y Brifysgol
15	**Buddsoddiadau cyfredol**	£000	£000	£000	£000
	Biliau Trysorlys	1,327	1,327	2,054	2,054
	Adneuon arian parod	-	-	-	-
		1,327	1,327	2,054	2,054

		Cyfun	Y Brifysgol	Cyfun	Y Brifysgol
16	**Buddsoddiadau anghyfredol**	£000	£000	£000	£000
	Stociau llog sefydlog	4,753	4,753	4,753	4,753
	Buddsoddiadau di-ecwiti	111	111	113	113
	Ecwitïau	20,147	20,147	25,388	25,388
	Adenillion absoliwt	7,162	7,162	7,162	7,162
	Ymddiriedolaeth unedol eiddo	2,020	2,020	2,020	2,020
		34,193	34,193	39,436	39,436

Mae buddsoddiadau anghyfredol yn cynnwys £21,960,000 (2017-18: £20,534,000) sy'n gysylltiedig â gwaddolion (gweler nodyn 20) a £12,233,000 (2017-18: £18,902,000) sy'n ymwneud â buddsoddiadau a ddelir gan Brifysgol Aberystwyth nad ydynt yn waddolion.

Mae'r Brifysgol wedi cynnal adolygiad mewnol o'r cronfeydd gwaddolion a'u rhesymoli er mwyn sicrhau eu bod yn cyd-fynd ag amcanion a bwriadau dymuniadau'r rhoddwyr.

Yn ystod 2017-18, mae rhai cronfeydd Gwaddolion wedi'u hail-ddosbarthu gan eu bod wedi'u rhoi yn gronfeydd at ddibenion cyffredinol y Brifysgol neu wedi'u neilltuo'n hanesyddol gan amryw bwyllgorau'r Brifysgol ac felly'n cael eu trin yn y gorffennol fel cyfalaf a waddolwyd.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

		2019		2018	
17	**Credydwyr: symiau sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn**	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
	Taliadau a dderbyniwyd yn ernes	4,815	4,815	3,773	3,773
	Gweddillion grantiau ymchwil	8,888	4,379	7,305	6,298
	DIncwm gohiriedig o Brydles Pentref y Myfyrwyr	680	680	680	680
	Buddiannau byrdymor y staff	1,835	1,835	1,894	1,894
	Eitemau taladwy o fasnach	6,127	4,599	6,536	6,523
	Nawdd cymdeithasol a threth daladwy arall	1,968	3,127	3,209	3,219
	Croniadau ac incwm gohiriedig	3,393	3,376	2,245	2,178
	Grantiau cyfalaf gohiriedig am lai nag 1 flwyddyn	3,817	3,817	3,817	3,817
		31,523	26,628	29,459	28,382

		2019		2018	
		Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
18	**Credydwyr: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn**				
	Incwm gohiriedig o brydles Pentref y Myfyrwyr	5,429	5,429	6,108	6,108
	Rhwymedigaethau â sicrwydd				
	- Cyllid L&G	44,474	44,474	44,241	44,241
	- Cydnabyddiaeth ohiriedig Balfour Beatty	5,165	5,165	5,070	5,070
	Grantiau cyfalaf gohiriedig am dros 1 flwyddyn	54,677	41,505	42,869	39,192
		109,745	96,573	98,288	94,611

	2019		2018	
Dadansoddiad o fenthyciadau â sicrwydd a benthyciadau heb sicrwydd:	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
Yn ddyledus ymhen pum mlynedd neu fwy	49,639	49,639	49,311	49,311
Cyfanswm y benthyciadau â sicrwydd a'r benthyciadau heb sicrwydd	49,639	49,639	49,311	49,311
Benthyciadau â sicrwydd sy'n daladwy erbyn 2048	49,639	49,639	49,311	49,311
	49,639	49,639	49,311	49,311

Mae rhwymedigaethau L&G a Balfour Beatty yn cael eu had-dalu drwy daliadau blynyddol sy'n cynyddu yn ôl y mynegai prisiau manwerthu tan 2048. Y cyfraddau llog ymhlyg yw 6 y cant (2017-18: 6 y cant) i gyllid L&G a 12.7 y cant (2017-18: 13 y cant) i Balfour Beatty.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

19 Darpariaethau am rwymedigaethau ar 31 Gorffennaf 2019

Cyfun	Ymrwymiad i ariannu'r diffyg ar bensiwn yr USS £000	Ymrwymiadau budd iannau diffiniedig £000	Cyfanswm darpariaethau pensiwn £000	TAW £000	Diswyddo gwirfoddol £000	Arall £000	Arall - cyfanswm £000
Ar 1 Awst 2018	11,056	12,384	23,440	840	742	1,985	3,567
Defnyddiwyd yn y flwyddyn	-	-	-	(200)	(706)	(304)	(1,210)
Ychwanegiadau yn 2018-19	18,334	10,796	29,130	-	460	-	460
Ar 31 Gorffennaf 2019	29,390	23,180	52,570	640	496	1,681	2,817

Y Brifysgol	Ymrwymiad i ariannu'r diffyg ar bensiwn yr USS £000	Ymrwymiadau budd iannau diffiniedig £000	Cyfanswm darpariaethau pensiwn £000	TAW £000	Diswyddo gwirfoddol £000	Arall £000	Arall - cyfanswm £000
Ar 1 Awst 2018	11,056	12,384	23,440	840	742	1,985	3,567
Defnyddiwyd yn y flwyddyn	-	-	-	(200)	(706)	(304)	(1,210)
Ychwanegiadau yn 2018-19	18,334	10,796	29,130	-	460	-	460
Ar 31 Gorffennaf 2019	29,390	23,180	52,570	640	496	1,681	2,817

Diffyg yr USS
Mae'r rhwymedigaeth i ariannu diffyg gorffennol Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS) yn codi o'r rhwymedigaeth gontractiol gyda'r cynllun pensiwn am daliadau llawn am fuddiannau sy'n deillio o'r perfformiad yn y gorffennol. Mae'r rheolwyr wedi asesu'r rhagolygon am y staff yng nghynllun yr USS yn y dyfodol a'r rhagolygon am daliadau cyflog dros gyfnod y rhwymedigaeth gontractiol wrth asesu gwerth y ddarpariaeth hon. Ceir mwy o fanylion yn nodyn 26.

Darpariaeth TAW
Mae'r ddarpariaeth TAW yn ymwneud â TAW ar drafodion ynghylch Neuaddau Preswyl yn y gorffennol, a disgwylir i'r taliadau cysylltiedig gael eu gwneud o fewn un flwyddyn.

Diswyddo Gwirfoddol
Mae'r ymrwymiad i ariannu diswyddo gwirfoddol yn ymwneud â threfniadau y cytunwyd arnynt a disgwylir i'r costau gael eu talu o fewn un flwyddyn.

Darpariaeth Arall
Mae £1,556,000 o'r ddarpariaeth arall yn ymwneud ag ôl-groniad o waith cynnal a chadw ar eiddo prydles y mae'r brifysgol dan rwymedigaeth gontractiol i'w adfer i'w gyflwr gwreiddiol a lle mae disgwyl talu amdanynt ymhen cyfnod rhwng un flwyddyn a phum mlynedd. Mae'r gwerth hwnnw wedi'i seilio ar y costau disgwyliedig ar hyn o bryd. Mae darpariaeth am £125,000 hefyd wedi'i chynnwys sy'n ymwneud â chau Aberystwyth Limited, sef cangen Prifysgol Aberystwyth ym Mawrisiws; disgwylir i'r costau gael eu talu o fewn un flwyddyn.

Cymerir bod y llifoedd hyn o adnoddau economaidd yn debygol ac felly darpariaeth a wnaed ar eu cyfer yn hytrach na rhwymedigaeth amodol.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

20 Gwaddolion wrth Gefn

Dyma'r asedau net cyfyngedig sy'n ymwneud â gwaddolion:

	Gwaddolion parhaol cyfyngedig £000	Gwaddolion parhaol digyfyngiad £000	Gwaddolion treuliadwy £000	Cyfanswm £000
Cyfalaf wedi'i ailddatgan a ddygwyd ymlaen	24,248	8,683	396	33,327
Incwm cronedig wedi'i ail-ddatgan a ddygwyd ymlaen	2,728	25	-	2,753
Gweddill a ail-ddatganwyd ar 1 Awst 2018	26,976	8,708	396	36,080
(Colled) ar ôl gwerthu asedau sefydlog	-	-	-	-
Cynnydd (gostyngiad) mewn tir ac adeiladau buddsoddi	239	(129)	-	110
Gwaddolion newydd	21	-	17	38
Incwm o fuddsoddiadau	333	48	6	387
Gwariant	(580)	(48)	(1)	(629)
Cynnydd yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad	575	73	12	660
Cyfanswm incwm cynhwysfawr gwaddolion am y flwyddyn	588	(56)	34	566
Gweddill ar 31 Gorffennaf 2019	27,564	8,652	430	36,646
Cyfalaf a ddygwyd ymlaen	25,083	8,627	425	34,135
Incwm cronedig a ddygwyd ymlaen	2,481	25	5	2,511
Ar 31 Gorffennaf 2019	27,564	8,652	430	36,646

Yn ychwanegol i'r cynnydd yng ngwerth y buddsoddiadau uchod yn ôl y farchnad, sef £660,000 (2017-18: £1,708,000), nid yw gwerth eiddo buddsoddi yn ôl y farchnad wedi newid £dim (2017-18: £dim) ac eithrio'r gwerthu a'r colli gwerth a ddangosir uchod.

Mae'r rhifau yn y tabl uchod wedi'u hail-ddatgan ar ôl i rai cronfeydd wrth gefn gael eu hailddosbarthu i gronfeydd digyfyngiad (gweler nodyn 30).

	2019		2018	
	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
Dadansoddiad yn ôl y math:				
Darlithyddiaethau	3,187	3,187	3,138	3,138
Ysgoloriaethau a Bwrsariaethau	16,296	16,296	16,044	16,044
Cymorth ymchwil	6,641	6,641	6,539	6,539
Cronfeydd gwobrau	2,017	2,017	1,986	1,986
Cyffredinol	8,505	8,505	8,373	8,373
	36,646	36,646	36,080	36,080

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

20 Gwaddolion wrth Gefn (parhad)

	2019		2018	
	Cyfun	Y Brifysgol	Cyfun	Y Brifysgol
	£000	£000	£000	£000
Dadansoddiad yn ôl yr ased				
Buddsoddiadau	21,960	21,960	20,534	20,534
Tir ac adeiladau	10,849	10,849	10,739	10,739
Arian parod gwaddolion a biliau trysorlys	3,837	3,837	4,807	4,807
	36,646	36,646	36,080	36,080

21 Cronfeydd cyfyngedig

Manylion y cronfeydd cyfyngedig wrth gefn

	Y Brifysgol ac yn Gyfun		Y Brifysgol ac yn Gyfun	
		2019		2018
	Rhoddion	Cyfanswm	Rhoddion	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000
Cyfalaf a ddygwyd ymlaen	116	116	116	116
Incwm cronedig a ddygwyd ymlaen	85	85	98	98
Ar 1 Awst 2018	201	201	214	214
Rhoddion newydd	195	195	89	89
Incwm o fuddsoddiadau	-	-	-	-
Gwariant	(219)	(219)	(102)	(102)
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr cyfyngedig am y flwyddyn	(24)	(24)	(13)	(13)
Cyfalaf a ddygwyd ymlaen	116	116	116	116
Incwm cronedig a ddygwyd ymlaen	61	61	85	85
	177	177	201	201

Dadansoddiad o gronfeydd a rhoddion cyfyngedig eraill yn ôl eu diben:

		2019		2018
	Rhoddion	Cyfanswm	Rhoddion	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000
Darlithyddiaethau	-	-	-	-
Ysgoloriaethau a Bwrsariaethau	123	123	141	141
Cymorth ymchwil	-	-	-	-
Cronfeydd gwobrau	2	2	2	2
Cyffredinol	52	52	58	58
	177	177	201	201

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

22 Arian parod a chyfwerth ag arian parod

Cyfun	Ar 1 Awst 2018 £000	Llif arian parod £000	Ar 31 Gorffennaf 2019 £000
Arian parod ar gael i'r brifysgol	19,202	(8,640)	10,562
Arian parod o waddolion cyfyngedig	5,610	(1,884)	3,726
	24,812	(10,524)	14,288

23 Cyfalaf ac ymrwymiadau eraill

	2019		2018	
	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
Ymrwymiadau cyfalaf	30,836	16,001	6,575	5,264
	30,836	16,001	6,575	5,264

24 Rhwymedigaethau ac asedau amodol

Nid oes rhwymedigaethau nac asedau amodol ar ddiwedd y cyfnod

25 Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd

Yn unol â'r hyn a roddir yn nodyn 26 ynghylch cynllun pensiwn yr USS, cytunwyd ar Raglen Cyfraniadau ar sail prisiad actiwaraidd 2018. Mae hyn yn golygu £12.2 miliwn o ostyngiad yn y ddarpariaeth i'r Ymrwymiad i ariannu'r diffyg ym mhensiwn yr USS, a fyddai felly yn newid i £17.1 miliwn. Bydd yr addasiad hwnnw yn cael ei adlewyrchu yn Natganiadau Ariannol y Brifysgol am y flwyddyn a ddaw i ben ar 31 Gorffennaf 2020.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

26 Cynlluniau pensiwn y Brifysgol a'r cynlluniau cyfun

Mae'r Brifysgol yn rhan o bedwar cynllun gwahanol:

Cynllun Pensiwn Prifysgol Aberystwyth (CPPA)	cyfraniadau diffiniedig
Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS)	buddiannau diffiniedig aml-gyflogwr
Cynllun Pensiwn ac Aswiriant Prifysgol Aberystwyth (CPAPA)	buddiannau diffiniedig - wedi'i gau
Cronfa Pensiwn Dyfed (CPD)	buddiannau diffiniedig - wedi'i gau i aelodau newydd

Mae CPAPA ar gau i gyfraniadau pellach gan aelodau ers Ebrill 2015. Nid yw Cronfa Pensiwn Dyfed yn derbyn aelodau newydd.

Effaith ar y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr

Tâl gweithredu mewn costau staff	2019 £000	2018 £000
CPPA	2,999	3,019
USS	25,171	5,092
CPAPA	-	-
CPD	11	12
Cyfanswm taliadau pensiwn mewn costau staff	28,181	8,123

Costau llog	2019 £000	2018 £000
USS	238	237
CPAPA	384	600
CPD	(2)	11
Cyfanswm y costau llog	620	848

Enillion/(colledion) actiwaraidd ar y cynlluniau pensiwn	2019 £000	2018 £000
CPAPA	(11,089)	11,041
CPD	(512)	502
Cyfanswm yr enillion/(colledion) actiwaraidd	(11,601)	11,543

Effaith ar y Fantolen

Darparu Pensiynau	2019 £000	2018 £000
USS	29,390	11,056
CPAPA	22,799	12,433
CPD	381	(49)
Cyfanswm y rhwymedigaeth pensiynau	52,570	23,440

(i) CYNLLUN PENSIWN PRIFYSGOL ABERYSTWYTH

Cynllun cyfraniadau diffiniedig yw Cynllun Pensiwn Aberystwyth, yn cael ei weinyddu gan Legal & General. Mae'r holl gyfraniadau gan yr aelodau a'r sefydliad yn cael eu buddsoddi yn un o Gynlluniau Pensiwn Personol Grŵp Legal & General. Mae'r Brifysgol yn cyfrannu 10% o'r cyflog i'r cynllun pensiwn. Yn 2018-19, £2,999,000 oedd cyfanswm y cyfraniad (2017-18) £3,019,000).

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

26 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

(ii) CYNLLUN PENSIWN Y PRIFYSGOLION (USS)

Mae'r sefydliad yn rhan o Gynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS), sef y prif gynllun sy'n cynnwys y rhan fwyaf o'r staff academaidd ac academaidd-berthynol. Cynllun pensiwn cymysg yw'r cynllun hwn, yn darparu buddiannau diffiniedig (i bob aelod), yn ogystal â buddiannau cyfraniadau diffiniedig. Cedwir asedau'r cynllun mewn cronfa ar wahân a weinyddir gan ymddiriedolwyr.

Oherwydd natur gydfuddiannol y cynllun, nid yw ei asedau wedi'u neilltuo i sefydliadau unigol ac mae cyfradd gyfrannu wedi'i gosod i'r cynllun cyfan. Felly mae'r sefydliad yn agored i risgiau actiwaraidd sy'n gysylltiedig â staff cyflogedig sefydliadau eraill ac nid oes modd ynysu ei gyfran ei hun o asedau a rhwymedigaethau gwaelodol y cynllun ar sail gyson a rhesymol. Yn unol â gofynion Adran 28 o FRS 102 "Buddiannau i Gyflogeion", mae'r sefydliad felly yn cyfrifo am y cynllun fel petai'n gynllun cyfraniadau penodedig yn y gyfanrwydd. O ganlyniad, mae'r maint a dalwyd o'r Cyfrif Cyfun o Incwm Cynhwysfawr yn cynrychioli'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun. Gan fod y sefydliad wedi ymrwymo i gytundeb (y Cynllun Adfer) sy'n pennu sut y bydd pob cyflogwr sy'n rhan o'r cynllun yn ariannu'r diffyg cyffredinol, mae'r sefydliad yn cydnabod rhwymedigaeth am y cyfraniadau sy'n daladwy sy'n deillio o'r cytundeb (i'r graddau y maent yn ymwneud â'r diffyg) ac felly mae'r gost yn cael ei chydnabod.

Cyfanswm y gost a godir ar y datganiad o incwm cynhwysfawr yw £25,171,000 (2017-18: £5,092,000). Dyddiad y prisiad actiwaraidd llawn diweddaraf ar elfen Adeiladydd Incwm Ymddeoliad y Cynllun oedd 31 March 2017 ("dyddiad y prisiad"), a gynhaliwyd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau. Erbyn diwedd y flwyddyn, roedd prisiad o'r sefyllfa ar 31 Mawrth 2018 wrthi'n cael ei gynnal ond heb ei gwblhau eto.

Oherwydd na all y sefydliad ddynodi faint yw ei chyfran hi o asedau a rhwymedigaethau elfen Adeiladydd Incwm Ymddeoliad y cynllun, mae'r datgeliadau isod yn adlewyrchu'r rhai sy'n berthnasol i'r elfen honno yn ei chyfanrwydd.

Prisiad 2017 oedd y pedwerydd prisiad i'r USS o dan y drefn ariannu gynllun-benodol a gyflwynwyd gan Ddeddf Pensiynau 2004. Mae'r ddeddf honno yn mynnu bod cynlluniau yn mabwysiadu amcan ariannu statudol, sef bod ganddynt asedau digonol a phriodol i dalu am eu darpariaethau technegol. Ar ddyddiad y prisiad, £60 biliwn oedd gwerth asedau'r cynllun a £67.5 biliwn oedd gwerth darpariaethau technegol y cynllun, gan ddangos bod £7.5 biliwn o ddiffyg, ac mai 89 y cant yw'r gymhareb ariannu.

Rhagdybiaethau

Mae'r rhagdybiaethau ariannol allweddol a ddefnyddiwyd ym mhrisiad 2017 wedi'u disgrifio isod. Rhoddir mwy o fanylion yn y Datganiad o Egwyddorion Ariannu:

Cyfradd ddisgowntio (Blaengyfraddau)	Blynyddoedd 1-10: CPI - 0.53% yn gostwng yn llinol i CPI - 1.32%
	Blynyddoedd 11-20: CPI + 2.56% yn gostwng yn llinol i CPI + 1.7% erbyn
	Blwyddyn 21 +: CPI + 1.7%
Cynnydd mewn pensiynau (CPI)	Cyfraddau cyfnod-ddibynnol yn unol â'r gwahaniaeth rhwng y cromliniau arenillion Llog Sefydlog a Mynegrifol, wedi tynnu 1.3% y flwyddyn.

Mae'r brif ragdybiaeth ddemograffig a ddefnyddir yn ymwneud â'r rhagdybiaethau am gyfraddau marw. Mae'r rhagdybiaethau hyn wedi'u seilio ar ddadansoddiad o brofiad y cynllun a gynhaliwyd yn rhan o brisiad actiwaraidd 2017. Dyma'r rhagdybiaethau ar gyfraddau marw a ddefnyddiwyd yn y ffigurau hyn:

Tabl sylfaen Cyfradd Marwolaethau Cyn-ymddeol	71% o AMC00 (hyd cyfnod 0) i ddynion a 112% o AFC00 (hyd 0) i fenywod.
Tabl sylfaen Cyfradd Marwolaethau Ôl-ymddeol	96.5% o SAPS S1NMA "ysgafn" i ddynion a 101.3% o RFV00 i fenywod.
Cyfraddau marwolaethau yn gwella yn y dyfodol	CMI_2016 gyda pharamedr llyfnhau 8.5 a chyfradd wella hirdymor 1.8% y flwyddyn i ddynion ac 1.6% y flwyddyn i fenywod.

Dyma'r disgwyliadau oes cyfredol wrth ymddeol yn 65 oed:

	2019	2018
Dynion sydd 65 oed ar hyn o bryd	24.6	24.5
Menywod sydd 65 oed ar hyn o bryd	26.1	26.0
Dynion sydd 45 oed ar hyn o bryd	26.6	26.5
Menywod sydd 45 oed ar hyn o bryd	27.9	27.8

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

26 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

Mae sefyllfa ariannu'r cynllun wedi'i diweddaru ers hynny ar sail FRS 102:

	2019	2018
Asedau'r cynllun	£67.4bn	£63.7bn
Cyfanswm rhwymedigaethau'r cynllun	£79.2bn	£72.0bn
Cyfanswm diffyg y cynllun yn ôl FRS102	£11.8bn	£8.4bn
Cyfanswm y lefel ariannu yn ôl FRS102	85%	88%

Dyma'r rhagdybiaethau allweddol a ddefnyddir:

	2019	2018
Cyfradd ddisgowntio	2.44%	2.64%
Twf mewn cyflogau pensiynadwy	n/a	n/a
Cynnydd mewn pensiynau (CPI)	2.11%	2.02%

Rhoddwyd ar waith gynllun newydd i adfer y diffyg yn rhan o brisiad 2017 ac mae wedi'i osod yn y Rhaglen Cyfraniadau newydd ddyddiedig 28 Ionawr 2019. Mae hyn yn golygu talu 5 y cant o gyflogau dros y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2020 hyd 30 Mehefin 2034. Yn unol â gofynion FRS 102 a'r SORP, mae'r Brifysgol wedi gwneud darpariaeth i'r ymrwymiad contractiol i ariannu diffyg y gorffennol. Yn y flwyddyn gynt, roedd taliadau'r diffyg yn 2.1 y cant o'r cyflogau hyd at fis Mawrth 2031.

Mae'r cynnydd sylweddol hwn yn y cyfraniadau tuag at y diffyg yn golygu bod y ddarpariaeth i'r diffyg wedi cynyddu'n sylweddol, o £11.1 miliwn i £29.4 miliwn yn unol â'r disgrifiad yn nodyn 19. Mae modd tadogi gwerth £18.9 miliwn o'r cynnydd hwn i'r newid yn ymrwymiad contractiol y cyfraniadau at y diffyg.

Gorffennwyd prisiad actiwaraidd 2018 ar ôl diwedd y flwyddyn, gan ddangos £3.6 biliwn o ddiffyg. Ers diwedd y flwyddyn, yn sgil cwblhau prisiad actiwaraidd 2018, cytunwyd ar gynllun newydd i adfer y diffyg. Mae hynny'n diwygio'r cynllun i adfer y diffyg a oedd ar waith yn ôl Rhaglen Cyfraniadau prisiad 2017. Mae'r cynllun newydd hwn yn golygu gwneud taliadau at y diffyg, sef 2 y cant o gyflogau o 1 Hydref 2019 hyd 30 Medi 2021 ac wedyn taliadau 6 y cant o gyflogau o 1 Hydref 2021 hyd 31 Mawrth 2028. Ar 31 Gorffennaf 2019, gan dybio bod yr holl ragdybiaethau eraill a ddefnyddiwyd i gyfrifo'r ddarpariaeth heb gael eu newid, byddai hyn wedi arwain at ddarpariaeth ddiwygiedig, sef £17.1 miliwn, gostyngiad £12.2 miliwn o'r ddarpariaeth gyfredol ar ddiwedd y flwyddyn a £12.2 miliwn o gost is i'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr.

	2019 £000	2018 £000
Diffyg ar ddechrau'r flwyddyn	(11,056)	(12,798)
Cost gyfredol y gwasanaeth	(6,272)	(6,246)
Newid yn rhagdybiaethau'r cynllun i leihau'r diffyg	(18,899)	1,154
Cost pensiwn yr USS yn y Datganiad Cyfun o Incwm	(25,171)	(5,092)
Costau llog net	(238)	(237)
Cyfraniad gan y Brifysgol	7,075	7,071
Diffyg ar ddiwedd y flwyddyn	(29,390)	(11,056)

(iii) CYNLLUN PENSIWN AC ASWIRIANT PRIFYSGOL ABERYSTWYTH
Mae'r Brifysgol yn cynnal cynllun pensiwn cyflog terfynol buddiannau diffiniedig o'r enw Cynllun Pensiwn ac Aswiriant Prifysgol Aberystwyth. Ariennir y cynllun yn allanol. Cynhaliwyd arolwg actiwaraidd teirblwydd ffurfiol diwethaf y cynllun ar 1 Awst 2014 gan actiwari annibynnol cymwys.

Yn ystod y cyfnod cyfrifo, talodd y Brifysgol £1,106,000 (2017-18: £1,071,000) o gyfraniadau i'r cynllun pensiwn fel cyfraniad i leihau gwerth y diffyg. Mae'r cynllun wedi cau ac ni wnaed cyfraniadau gan aelodau.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

26 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

Rhagdybiaethau

Dyma'r rhagdybiaethau ariannol a ddefnyddiwyd i gyfrifo rhwymedigaethau'r cynllun o dan FRS102:

	2019 % y flwyddyn	2018 %y flwyddyn
Chwyddiant prisiau (RPI)	3.20	3.10
Chwyddiant prisiau (CPI)	2.20	2.10
Cyfradd cynnydd cyflogau	2.70	2.60
Cyfradd cynnydd y pensiynau a delir i aelodau CPAPA	2.10	2.10
Ailbrisiad pensiynau gohiriedig	2.20	2.10
Cyfradd ddisgowntio	2.10	2.85

Y rhagdybiaeth anariannol fwyaf arwyddocaol yw'r rhagdybiaeth am ddisgwyliadau oes. Mae'r tabl isod yn dangos y tybiaethau am ddisgwyliadau oes a ddefnyddiwyd yn yr asesiadau cyfrifo yn seiliedig ar ddisgwyliadau oes aelodau gwrywaidd a benywaidd yn 65 oed.

	2019	2018
Dynion sydd 65 oed ar hyn o bryd	21.6	21.8
Menywod sydd 65 oed ar hyn o bryd	23.9	24.1
Dynion sydd 45 oed ar hyn o bryd	23.3	23.5
Menywod sydd 45 oed ar hyn o bryd	25.8	26.0

Dadansoddiad o'r cyfansymiau a ddangoswyd yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr ar gyfer CPAPA

	2019 £000	2018 £000
Cost y pensiwn o fewn y gweddill/diffyg cyn enillion/colledion eraill		
Cost gyfredol y gwasanaeth	-	-
(Enillion) / colled ar gwtogiadau/newidiadau/cyflwyno	45	-
Costau gwasanaeth y gorffennol	-	-
Cyfanswm y tâl gweithredu mewn costau staff	45	-
Llog ar asedau'r cynllun	2,719	2,425
Llog ar rwymedigaethau'r cynllun pensiwn	3,057	3,025
Costau llog net	338	600
Cost weinyddol	-	-
Cyfanswm cost y pensiwn o fewn y diffyg cyn enillion/colledion eraill	383	600
Enillion/(colledion) actiwaraidd ar y cynlluniau pensiwn		
Enillion o asedau	4,301	879
Enillion a brofwyd ar rwymedigaethau	-	6,461
Enillion/(colled) ar rwymedigaethau	(15,390)	3,701
Enillion/(colledion) actiwaraidd net ar y cynlluniau pensiwn	(11,089)	11,041
Cyfanswm yr incwm/(costau) cynhwysfawr am y flwyddyn	(11,472)	10,441

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

26 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

Crynodeb o'r cyfansymiau a ddangosir yn y fantolen ar gyfer CPAPA

	2019 £000	2018 £000
Asedau'r cynllun	101,019	96,792
Rhwymedigaethau'r cynllun	123,818	109,225
Rhwymedigaeth pensiynau net	22,799	12,433

Dadansoddiad o'r symudiad yng ngwerth presennol rhwymedigaethau CPAPA

	2019	2018
Gwerth presennol rhwymedigaethau CPAPA ar ddechrau'r flwyddyn	109,225	120,658
Cost gyfredol y gwasanaeth (net o gyfraniadau'r aelodau)	-	-
Colled ar gwtogiadau/newidiadau	-	-
Costau llog	3,057	3,025
Cyfraniadau gwirioneddol gan aelodau (gan gynnwys cyfraniadau tybiannol)	-	-
(Enillion)/colledion actiwaraidd oherwydd newidiadau yn y rhagdybiaethau	15,390	(3,701)
(Enillion)/colled ar gwtogiadau/newidiadau/cyflwyno	45	-
(Enillion)/colledion actiwaraidd oherwydd effaith addasiad profiad	-	(6,461)
Taliadau buddiannau gwirioneddol	(3,899)	(4,296)
Gwerth presennol rhwymedigaethau CPAPA ar ddiwedd y flwyddyn	123,818	109,225

Dadansoddiad o'r symudiad yng ngwerth presennol rhwymedigaethau CPAPA

	2019	2018
Gwerth teg yr asedau ar ddechrau'r flwyddyn	96,792	96,712
Incwm llog disgwyliedig ar asedau'r cynllun	2,719	2,425
Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun (heb gynnwys incwm llog)	4,301	897
Cyfraniadau gwirioneddol a dalwyd gan y Brifysgol	1,106	1,071
Cyfraniadau gwirioneddol gan aelodau (gan gynnwys cyfraniadau tybiannol)	-	-
Taliadau buddiannau gwirioneddol	(3,899)	(4,295
Costau gweinyddol a dalwyd o asedau'r cynllun	-	-
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	101,019	96,792

Gwerth teg asedau cynllun CPAPA

	2019	2018
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	503	400
Offerynnau ecwiti	38,673	37,468
Offerynnau dyled	43,401	40,293
Eiddo tirol	9,767	10,052
Arall	8,675	8,579
Cyfanswm gwerth teg asedau cynllun CPAPA	101,019	96,792

Nid yw asedau CPAPA yn cynnwys yr un offeryn ariannol sydd gan y Brifysgol ei hun, nac unrhyw eiddo a feddiannir gan y Brifysgol.

Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun

	2019	2018
Adenillion disgwyliedig ar asedau'r cynllun	2,719	2,425
Enillion/(colledion) asedau	4,301	879
Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun	7,020	3,304
Canran yr adenillion o asedau'r cynllun ar ddechrau'r flwyddyn	7.0%	3.4%

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

26 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

(iv) CRONFA PENSIWN DYFED
Y mae'r Brifysgol yn aelod a dderbyniwyd i Gronfa Bensiwn Dyfed sydd yn Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol i aml-gyflogwr sy'n cael ei reoleiddio trwy ystatud. Gwnaed yr arolwg actiwaraidd llawn diwethaf ar 31 Mawrth 2016 gan actiwari annibynnol cymwys. Gwnaed arolwg actiwaraidd bras ar 31 Gorffennaf 2019 gan actiwari annibynnol cymwys.

Rhagdybiaethau
Dyma'r rhagdybiaethau ariannol a ddefnyddiwyd i gyfrifo rhwymedigaethau'r cynllun o dan FRS102:

	2019 % y flwyddyn	2018 % y flwyddyn
Chwyddiant prisiau	2.3	2.2
Cyfradd cynnydd cyflogau	3.8	3.7
Cyfradd cynnydd y pensiynau a delir i aelodau CPD	2.4	2.3
Cyfradd ddisgowntio	2.0	2.8

Y rhagdybiaeth anariannol fwyaf arwyddocaol yw'r rhagdybiaeth am ddisgwyliadau oes. Mae'r tabl isod yn dangos y tybiaethau am ddisgwyliadau oes a ddefnyddiwyd yn yr asesiadau cyfrifo yn seiliedig ar ddisgwyliadau oes aelodau gwrywaidd a benywaidd yn 65 oed.

	2019	2018
Dynion sydd 65 oed ar hyn o bryd	23.0	22.9
Menywod sydd 65 oed ar hyn o bryd	25.7	25.6
Dynion sydd 45 oed ar hyn o bryd	25.2	25.1
Menywod sydd 45 oed ar hyn o bryd	28.1	27.9

Dadansoddiad o'r cyfansymiau a ddangoswyd yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr ar gyfer CPD

	2019 £000	2018 £000
Cost y pensiwn o fewn y gweddill/diffyg cyn enillion/colledion eraill		
Cost gyfredol y gwasanaeth	11	12
Cyfanswm y tâl gweithredu mewn costau staff	11	12
Llog ar asedau'r cynllun	153	128
Llog ar rwymedigaethau'r cynllun pensiwn	151	139
Costau llog net	(2)	11
Cost weinyddol	-	-
Cyfanswm cost y pensiwn o fewn y gweddill/diffyg cyn enillion/colledion eraill	9	23
Enillion/(colledion) actiwaraidd ar y cynlluniau pensiwn		
Enillion o asedau	179	352
Enillion/(colled) ar rwymedigaethau	(691)	150
Enillion actiwaraidd net ar y cynlluniau pensiwn	(512)	502
Cyfanswm yr incwm/(costau) cynhwysfawr am y flwyddyn	521	(479)

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

26 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

	2019	2018
Crynodeb o'r cyfansymiau a ddangosir yn y fantolen ar gyfer CPD	£000	£000
Asedau'r cynllun	5,747	5,541
Rhwymedigaethau'r cynllun	6,128	5,492
(Rhwymedigaeth) / ased pensiynau net	(381)	49
Dadansoddiad o'r symudiad yng ngwerth presennol rhwymedigaethau CPD		
Gwerth presennol rhwymedigaethau CPD ar ddechrau'r flwyddyn	5,492	5,707
Cost gyfredol y gwasanaeth (net o gyfraniadau'r aelodau)	11	12
Costau llog	151	139
Cyfraniadau gwirioneddol gan aelodau (gan gynnwys cyfraniadau tybiannol)	2	2
Costau gwasanaeth y gorffennol	3	-
(Enillion) / colledion actiwaraidd oherwydd newidiadau yn y rhagdybiaethau	691	(150)
Taliadau buddiannau gwirioneddol	(222)	(218)
Gwerth presennol rhwymedigaethau CPD ar ddiwedd y flwyddyn	6,128	5,492
Dadansoddiad o'r symudiad yng ngwerth teg asedau'r cynllun		
Gwerth teg yr asedau ar ddechrau'r flwyddyn	5,541	5,187
Incwm llog disgwyliedig ar asedau'r cynllun	153	128
Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun (heb gynnwys incwm llog)	179	352
Cyfraniadau gwirioneddol a dalwyd gan y Brifysgol	94	90
Cyfraniadau gwirioneddol gan aelodau (gan gynnwys cyfraniadau tybiannol)	2	2
Taliadau buddiannau gwirioneddol	(222)	(218)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	5,747	5,541

	2019	2018
Gwerth teg asedau cynllun CPD	£000	£000
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	75	22
Offerynnau ecwiti	4,103	3,912
Offerynnau dyled	862	1,003
Eiddo tirol	707	604
Cyfanswm gwerth teg asedau cynllun CPD	5,747	5,541
Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun		
Adenillion disgwyliedig ar asedau'r cynllun	153	128
Enillion asedau	179	352
Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun	332	480
Canran yr adenillion o asedau'r cynllun ar ddechrau'r flwyddyn	6.0%	9.3%

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

27	**Rhwymedigaethau prydlesi'r Brifysgol a Chyfun**	Tir ac adeiladau £000	Cyfarpar a Pheiriannau £000	Prydlesau eraill £000	Cyfanswm 2019 £000	Cyfanswm 2018 £000
	Taladwy yn ystod y flwyddyn	324	-	197	521	799
	Taliadau prydles isafsymol y dyfodol yn ddyledus					
	Heb fod yn hwyrach nag 1 flwyddyn	259	-	139	398	513
	Yn hwyrach nag 1 flwyddyn a heb fod yn hwyrach na 5 mlynedds	968	-	191	1,159	1,314
	Yn hwyrach na 5 mlynedd	1,457	-	-	1,457	1,767
	Cyfanswm taliadau prydles yn ddyledus	2,684	-	330	3,014	3,594

28 Penderfyniadau o sylwedd a ffynonellau o ansicrwydd i amcangyfrifon

Mae’r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys ffigurau amcan sy’n seiliedig ar dybiaethau a wneir gan y Brifysgol ynghylch y dyfodol neu faterion eraill ansicr. Gwneir amcangyfrifon gan ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau'r presennol a ffactorau perthnasol eraill. Er hynny, oherwydd na ellir pennu symiau â sicrwydd, gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol eu sylwedd i’r tybiaethau a’r amcangyfrifon.

Dyma’r eitemau ym Mantolen y Brifysgol ar 31 Gorffennaf 2019 lle mae risg sylweddol o wneud newidiadau o sylwedd ar eu cyfer yn y flwyddyn ariannol a ddaw:

Eitem	**Ansicrwydd**	**Yr effaith os yw'r canlyniadau go iawn yn wahanol i'r tybiaethau**
Rhwymedigaeth pensiynau	Cyflogwyd cwmni o actiwarïaid ymgynghorol (Mercers) i roi cyngor arbenigol ar y tybiaethau pensiwn a ddefnyddir. Mae’r amcangyfrif o’r rhwymedigaeth pensiynau net yn dibynnu ar nifer o asesiadau cymhleth, gan gynnwys y gyfradd ddisgownt a ddefnyddir, y gyfradd chwyddiant, a chyfraddau marwolaeth.	Gellir mesur effeithiau newidiadau mewn tybiaethau unigol ar y rhwymedigaeth pensiynau net. Mae newid 0.25 y cant yn nhybiaeth y gyfradd ddisgownt yn newid rhwymedigaeth pensiwn CPAPA £7.3 miliwn. Mae cynnydd yn y gyfradd ddisgownt yn lleihau’r rhwymedigaeth, mae cwymp yn y gyfradd ddisgownt yn cynyddu’r rhwymedigaeth. Mae newid 0.25 y cant yn nhybiaeth y gyfradd chwyddiant yn newid rhwymedigaeth pensiwn CPAPA £255.1 miliwn. Mae cynnydd yn y gyfradd chwyddiant yn cynyddu’r rhwymedigaeth; mae cwymp yn y gyfradd chwyddiant yn lleihau’r rhwymedigaeth. Mae newid 1 flwyddyn i ddisgwyliad oes yn newid y rhwymedigaeth pensiwn £253.9 miliwn. Mae cynnydd mewn disgwyliad oes yn cynyddu’r rhwymedigaeth, mae cwymp mewn disgwyliad oes yn lleihau’r rhwymedigaeth. Mae newid 0.25 y cant yn nhybiaeth y gyfradd ddisgownt yn newid rhwymedigaeth pensiwn yr USS £20.1 miliwn. Mae cynnydd yn y gyfradd ddisgownt yn lleihau’r rhwymedigaeth; mae cwymp yn y gyfradd ddisgownt yn cynyddu’r rhwymedigaeth.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

28 Penderfyniadau o sylwedd a ffynonellau o ansicrwydd i amcangyfrifon (parhad)

Eitem	Ansicrwydd	Yr effaith os yw'r canlyniadau go iawn yn wahanol i'r tybiaethau
Eiddo buddsoddi	Mae’r eiddo buddsoddi wedi’i brisio ar £3.5 miliwn gan Syrfëwr Siartredig a Phrisiwr Cofrestredig dan Gynllun Cofrestru Priswyr RICS (Cooke and Arkwright). Mae wedi’i brisio ar werth teg sef y gwerth y gellid cyfnewid ased amdano rhwng dwy ochr wybodus o'u gwirfodd mewn trafodyn hyd braich. Mae’r farchnad eiddo yn Aberystwyth a’r cyffiniau yn llai hylifol ac mae gwerth eiddo yn dibynnu ar y galw am yr eiddo penodol.	Os bernir bod gwerth yr eiddo buddsoddi yn is, cydnabyddir hyn fel cost ar Ddatganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr y Brifysgol. Os bernir bod gwerth eiddo buddsoddi yn uwch, cydnabyddir hyn fel enillion yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr y Brifysgol.

29 Trafodion partïon cysylltiedig

Mae Cyngor a Senedd y Brifysgol, ac aelodau uwch y staff, yn Ymddiriedolwyr at ddibenion y gyfraith elusennol. Oherwydd natur gwaith y Brifysgol a chyfansoddiad yr ymddiriedolwyr, mae'n anochel y bydd trafodion yn digwydd â chyrff lle y gall fod buddiant gan aelod o'r Ymddiriedolwyr. Mae'r holl drafodion sy'n ymwneud â chyrff lle y gall fod buddiant gan aelod o'r Ymddiriedolwyr, gan gynnwys y rhai a nodwyd isod, wedi'u cynnal o hyd braich ac yn unol â Rheoliadau Ariannol y Brifysgol a'r gweithdrefnau prynu arferol.

	Incwm £'000	Gwariant £'000	Dyledwr £'000	Credydwr £'000
Aelodau'r Cyngor				
Cyngor Sir Ceredigion - (Mr Keith Evans)	142	(615)	-	-
Alun, Thomas & John: Cyfreithwyr - (Mr Richard John)	-	(3)	-	-
Aelodau o'r Staff Uwch				
UCAS Media Limited - (Yr Athro Elizabeth T Treasure)	-	(260)	-	(24)
UCAS - (Yr Athro Elizabeth T Treasure)	-	(55)	-	(36)
Aber Trading Limited - (Yr Athro Chris Thomas)	-	-	1	-
Coleg Cymraeg Cenedlaethol - (Dr Rhodri Llwyd Morgan)	-	(9)	-	-

Yn ogystal â bod yn Ymddiriedolwyr y Brifysgol, roedd Mr Bruce Wight a Ms Anna Wyn Jones hefyd yn aelodau o Undeb Myfyrwyr Prifysgol Aberystwyth. Bu trafodion gwerth £699,950 yn gysylltiedig â grant bloc rhwng y Brifysgol ac Undeb y Myfyrwyr.

Mae'r Brifysgol wedi manteisio ar yr eithriad a ganiateir gan FRS 102 i beidio â datgelu trafodion rhwng ei his-gwmnïau lle mae'n berchen arnynt yn eu cyfanrwydd.

Mae hefyd trafodion sy'n gysylltiedig ag is-gwmnïau, ac mae manylion ohonynt i'w gweld yn nodyn 11.

.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (parhad)

30 Ailddatgan i arian wrth gefn o'r flwyddyn gynt

Wrth gwblhau datganiadau ariannol 2018-19, cynhaliodd y Brifysgol adolygiad ar y gweddillion o fewn yr arian wrth gefn, gan ganolbwyntio'n benodol ar gategorïau'r incwm cronedig o waddolion, sef parhad o'r gwaith adolygu a gychwynnwyd yn 2017-18. Dangosodd hyn, yn sgil yr adolygiad mewnol ac ar ôl cael barn gyfreithiol ar ddogfennaeth allweddol yn ymwneud â'r cronfeydd, mai fel £16,000 o gronfeydd cyfyngedig a £6,760,000 o gronfeydd digyfyngiad y dylasid fod wedi dosbarthu cyfanswm o £7,356,000 o'r arian wrth gefn a ddaliwyd ar 1 Awst 2016 o fewn y gwaddolion. Roedd £580,000 hefyd wedi'u camddosbarthu mewn incwm o fuddsoddiadau. Gan fod y mater hwn wedi codi o adolygiad ar ddogfennaeth a oedd ar gael i'r Brifysgol yn y flwyddyn gynt, mae'r addasiad priodol wedi'i wneud yn ôl-weithredol, gyda gweddillion cronfeydd wedi'u hailddatgan yn ôl y sefyllfa ar 1 Awst 2017. Ar ben hyn, mae'r incwm sy'n ymwneud â'r cronfeydd hyn yn 2017-18 hefyd wedi'i ailddosbarthu, yn unol â'r hyn a ddangosir isod ac yn y Datganiad o Newidiadau yn yr Arian Wrth Gefn. Daw'r addasiad hwnnw yn sgil mater tebyg yr ymdriniwyd ag ef yn rhan o ddatganiadau ariannol 2017-18 a arweiniodd hefyd at addasiad o'r flwyddyn gynt er mwyn ailddosbarthu cronfeydd wrth gefn.

£580,000yw'r effaith net ar gyfanswm yr arian wrth gefn oherwydd y camddosbarthu hwn o incwm o fuddsoddiadau, ond o 1 Awst 2017 mae'n golygu bod £7,356,000 wedi'u symud o gronfeydd y gwaddolion i'r cronfeydd incwm a gwariant cyfyngedig a digyfyngiad. Mae'r tabl isod yn dangos yr effaith ar y sefyllfa ar ddechrau'r flwyddyn ar gyfer 2017- 18, sef ar 1 Awst 2017 ac ar 31 Gorffennaf 2018. Nid oes effaith ar y Datganiad Cyfun na Datganiad y Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2018, ac eithrio'r modd y dosberthir cyfanswm yr incwm cynhwysfawr rhwng gweddillion cronfeydd wrth gefn, fel y'i dangosir isod.

Cyfun	Cyfrif incwm a gwariant			Arian wrth gefn o ailbrisio	Cyfanswm Yn Cynnwys Cyfran anreolaethol
	Gwaddolion £000	Cyfyngedig £000	Digyfyngiad £000	£000	£000
Gweddill ar 1 Awst 2017 fel y'i datganwyd gynt	41,947	198	37,203	69,643	148,991
Addasiad o'r flwyddyn gynt	(7,356)	16	6,772	-	(568)
Gweddill a ailddatganwyd ar 1 Awst 2017	34,591	214	43,963	69,643	148,423
Gweddill ar 31 Gorffennaf 2018 fel y'i datganwyd gynt	43,292	294	46,146	65,232	154,964
Addasiad i'r gweddillion agoriadol o'r flwyddyn gynt	(7,356)	16	6,772	-	(568)
Addasiad i'r incwm cynhwysfawr o'r flwyddyn gynt yn ymwneud â chronfeydd a ailddosbarthwyd	144	(109)	(35)	-	-
Gweddill a ailddatganwyd ar 31 Gorffennaf 2018	36,080	201	52,883	65,232	154,396

Y Brifysgol	Cyfrif incwm a gwariant			Arian wrth gefn o ailbrisio	Cyfanswm Yn Cynnwys Cyfran anreolaethol
	Gwaddolion £000	Cyfyngedig £000	Digyfyngiad £000	£000	£000
Gweddill ar 1 Awst 2017 fel y'i datganwyd gynt	41,947	198	37,203	69,643	148,991
Addasiad o'r flwyddyn gynt	(7,356)	16	6,760	-	(580)
Gweddill a ailddatganwyd ar 1 Awst 2017	34,591	214	43,963	69,643	148,411
Gweddill ar 31 Gorffennaf 2018 fel y'i datganwyd gynt	43,292	294	46,146	65,232	154,964
Addasiad i'r gweddillion agoriadol o'r flwyddyn gynt	(7,356)	16	6,760	-	(580)
Addasiad i'r incwm cynhwysfawr o'r flwyddyn gynt yn ymwneud â chronfeydd a ailddosbarthwyd	144	(109)	(35)	-	-
Gweddill a ailddatganwyd ar 31 Gorffennaf 2018	36,080	201	52,871	65,232	154,384